

แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี

พ.ศ. 2565-2569

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ติดต่อ 292/27 หมู่ 10 ต.ดอนตะโก อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000 โทรศัพท์/โทรสาร 032-320757

www.nfcrbr.or.th , www.facebook.com/nfc.rbr

E-mail : nfc.rbr@nfc.mail.go.th , nfc.rbnfc@gmail.com

บทสรุปผู้บริหาร

สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙)

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) เพื่อจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งเชื่อมโยง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด เพื่อให้การ ดำเนินการในการพัฒนาภาคเกษตรตรงเป้าหมาย มีการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็น การสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผน พัฒนาเกษตรกรรมในจังหวัดตนเอง และเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพ เกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม อย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน ๓,๒๕๐,๔๙๙ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตร ๑,๑๕๔,๑๕๙ ไร่ พื้นที่ชลประทาน ๘๓๓,๒๕๑ ไร่ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดราชบุรีที่มีการเพาะปลูกมาก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน มะพร้าว น้ำหอม สับปะรดโรงงาน และมันสำปะหลัง นอกจากนั้นเป็นการปลูกมะม่วง ชมพู่ทับทิมจันทร์ องุ่น และเป็นการปลูกพืชผัก พัฒนาระบบการ บริหารจัดการน้ำ และดินที่มีคุณภาพ และมีความเพียงพอต่อการส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะเกษตร ปลอดภัยที่เป็นมิตรกับสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการส่งเสริมการเกษตร นาข้าว พืชผัก ผลไม้ ไม้ยืนต้น และไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัด ซึ่งเป็นผลผลิตหลัก

จากการรวบรวมข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นของเกษตรกร ในการจัดทำแผนพัฒนา เกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี พบว่าเกษตรกรในจังหวัดราชบุรี ยังขาดการรวมกลุ่มและการบริหาร จัดการกลุ่ม เพื่อสร้างความเข้มแข็งต่อเกษตรกร ทำให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนไม่สามารถเข้าถึง ความต้องการได้ จึงประสบปัญหาในการขาดองค์ความรู้ด้านการผลิต การพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมภูมิ ปัญญาในท้องถิ่น การแปรรูป การตลาด อีกทั้งยังประสบปัญหาเรื่องการปรับปรุงดิน และปัญหา ทรัพยากรน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ยังคงเป็นปัญหาหลักของภาคการเกษตรของจังหวัด

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ โดยจัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ และเสริมสร้างเครือข่ายการ ประสานงานและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรและ องค์กรเกษตรกร นำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรของจังหวัดราชบุรี ซึ่งประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ มีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์

เกษตรกรเข้มแข็ง นวัตกรรมเกษตรเพิ่มมูลค่า พัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

๑. สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงองค์กรเกษตรกร
๒. ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาด ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
๓. ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการองค์กรเกษตรกร ตั้งแต่การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตใหม่ทำให้ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าสินค้า
๔. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรจากเดิมที่ห่วยหยาบสู่การแปรรูปเพิ่มมูลค่า
๕. ประสานหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มุ่งผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มมูลค่า

วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกร องค์กรเกษตรกร สามารถพัฒนาดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมทั้งมีการขยายปริมาณการแปรรูปสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า
๓. มีทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรทั่วถึงเพียงพอ คุณภาพดินได้รับการปรับปรุงเหมาะสมแก่การเกษตร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกร องค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็งมีการเชื่อมโยงเครือข่ายได้ทุกระดับ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
๒. เกษตรกร องค์กรเกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ การผลิต การตลาด และการจัดการองค์ความรู้เกษตรกร
๓. มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการเกษตร รวมทั้งพื้นที่ดินได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะทำการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มขององค์กรเกษตรกร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี ด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางการเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านนวัตกรรมการผลิตทางเกษตร การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรกับภาครัฐและเอกชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ เพิ่มความมั่นคงทางทรัพยากรทางธรรมชาติ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ พัฒนานิเวศน์เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดน้ำเสีย ลดมลพิษ ด้วยกลไกชุมชน และการจัดการแบบมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การพัฒนาคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาดินและแหล่งน้ำเพื่อจัดระบบชลประทาน

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอนุรักษ์วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน

คำนำ

แผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและเชื่อมโยงกับแผนแม่บทพัฒนาเกษตรกรรม ด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมของจังหวัดราชบุรีให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันในทุกระดับ อันจะทำให้การดำเนินการพัฒนาในภาคเกษตรตรงเป้าหมาย มีการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง

ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน และเกษตรกรแต่ละอำเภอของจังหวัดราชบุรี จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาเกษตรกรรมฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารภารกิจที่ปรากฏตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมได้ บรรลุวิสัยทัศน์ของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีต่อไป

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	๒
คำนำ	๕
สารบัญ	๖
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๘
- หลักการและเหตุผล	๘
- แผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)	๙
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒	๑๒
- นโยบายรัฐบาล	๑๓
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลางที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ในกรอบยุทธศาสตร์จังหวัด	๑๖
- แนวโน้มในอนาคตต่อการพัฒนาตามแผนจังหวัด	๑๘
- ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัดราชบุรี	๒๔
- ลักษณะและสมบัติของดินที่มีผลต่อการเกษตร	๒๖
- ปัญหาทรัพยากรดิน	๓๕
- ลักษณะภูมิอากาศ	๓๘
- แหล่งน้ำธรรมชาติ	๓๘
- ทรัพยากรป่าไม้	๓๙
- การปกครองของจังหวัด	๔๑
- ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	๔๒
- โครงสร้างพื้นฐาน	๔๔
- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรพื้นที่ชลประทาน	๔๘
- จำนวนพื้นที่ชลประทานในความรับผิดชอบการส่งน้ำในจังหวัดราชบุรี	๕๐
- ข้อมูลสถิติการเกษตรด้านพืช	๕๑
- พื้นที่ทำการเกษตรด้านพืช	๕๒
- การปลูกพืชเศรษฐกิจในจังหวัดราชบุรี	๕๓
- ข้อมูลสถิติด้านปศุสัตว์ที่สำคัญ	๕๔
- พื้นที่ทำการเกษตรด้านประมง	๕๕
- ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	๕๖
- ข้อมูลเกษตรอินทรีย์	๕๗
- ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	๕๘
- พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรีที่ดินรัฐ	๕๙
- พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรีที่ดินเอกชน	๖๐
- สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๖๑

สารบัญ

	หน้าที่
-กลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก	๖๒
-กลุ่มเกษตรกร	๖๓
-อาสาสมัครเกษตรของจังหวัด	๖๔
-ปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่	๖๕
-ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.)จังหวัดราชบุรี	๖๖
ส่วนที่ ๒ วิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมภาคการเกษตรในจังหวัดราชบุรี	
-การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	๖๗
-การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก	๖๘
-การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ระดับอำเภอ ของจังหวัดราชบุรี	๖๕
-การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ระดับอำเภอ จังหวัดราชบุรี	๖๙
-ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลสาระสำคัญตามแผนแม่บท (มาตรา ๔๑) เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี	๘๓
-สรุปสาระสำคัญตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (มาตรา ๔๑)	๘๕
ส่วนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การเกษตรของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี	๘๘
-ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร	๘๙
-ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	๙๐
-ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และสิ่งแวดล้อมที่สมดุล และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๙๒
ส่วนที่ ๔ แผนงานโครงการพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙	๘๔
บรรณานุกรม	๙๔
ภาพกิจกรรมการดำเนินโครงการ ๑๐ อำเภอ	๙๖
หนังสือขอข้อมูลภาคการเกษตรใช้จัดทำแผนจังหวัดราชบุรี	๑๑๗
หนังสือส่งร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี	๑๒๑
หนังสือส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี	๑๓๐
ข้อเสนอด้านการเกษตรในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี	๑๓๓

ส่วนที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ (๔) กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ เสนอแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี นอกจากนั้น มาตรา ๔๑ ยังกำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนแม่บทระดับจังหวัด และต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ๑๑ เรื่อง เช่น การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม การเสนอแนวทางการเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน เป็นต้น

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน รวมทั้งการเชื่อมโยงแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมกับแผนแม่บทด้านต่างๆ เพื่อให้การดำเนินการในการพัฒนาภาคเกษตรตรงเป้าหมาย มีการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ และเพื่อรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ
๒. เพื่อให้การดำเนินการในการพัฒนาภาคเกษตรให้ตรงตามเป้าหมาย มีการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบการดำเนินงาน

ในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม จะต้องมีการบวนดำเนินงานที่มีกรอบและขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจน เชื่อมโยงในทุกระดับและต้องมีสาระสำคัญ ๑๑ ประเด็นดังต่อไปนี้

๑. การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การส่งเสริมการพัฒนา การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และการการแก้ไขปัญหาดิน และที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบ เกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง

๓. การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริม ให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูง

๔. การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

๕. การอนุรักษ์ การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและ ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร

๖. การค้นคว้าวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญา พันธุกรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ ทางเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม

๗. การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งทุนและการแก้ไขปัญหาหนี้สินของ เกษตรกร

๘. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกรและการเพิ่มสิทธิและบทบาทของเกษตรกรที่ เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเกษตร

๙. การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต ทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กร เกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน

๑๐. การสนับสนุนส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านการ เกษตรกรรมและการจัดการ แก่เกษตรกรและยุวเกษตรกร

๑๑. การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับ การช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและการเข้าซื้อ รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ ดังกล่าว

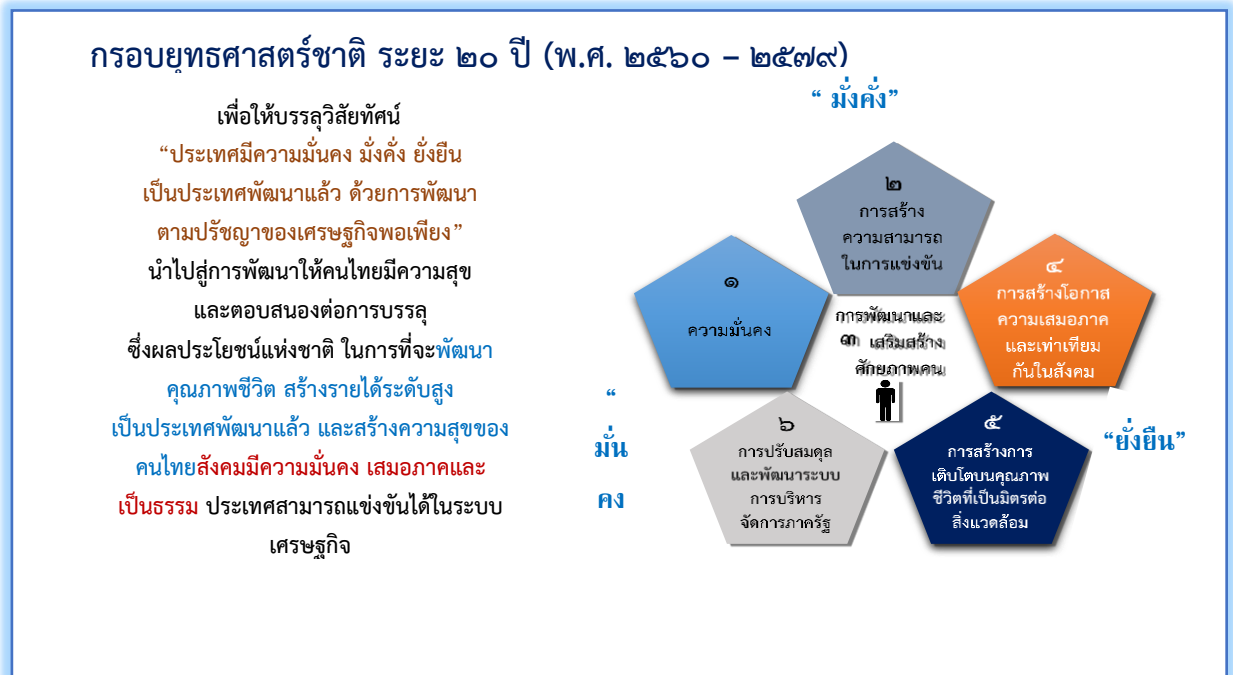
แผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

ประเทศไทยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ ในระยะยาว เพื่อการ สร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุนิยามทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และเพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันมีรายได้สูงอยู่ ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วคนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปี ต่อจากนี้ไปประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ดังแสดงในภาพที่ ๑ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ต่อไปนี้

ภาพที่ ๑ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

ซึ่งจากกรอบแนวทางของยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้านนั้น จังหวัดราชบุรี สามารถเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนจังหวัดได้ ดังนี้

๑. ด้านความมั่นคง กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่จังหวัดสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา โดยมีสาระสำคัญ คือการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การปฏิรูปกลไกการบริหารจังหวัดและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดน การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อม และระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนานมากขึ้น

๒. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่จังหวัดสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา มีสาระสำคัญ คือการพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุนพัฒนาขีดความสามารถทางการค้าของจังหวัดให้เข้มแข็ง หนุนเสริมการขับเคลื่อนประเทศสู่ชาติการค้า การพัฒนาภาคการผลิตและบริการเสริมสร้าง

ฐานการผลิตเข้มแข็งยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชนพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกย่องผลิตภาพแรงงาน และพัฒนา SMEs สู่สากล การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมือง การเชื่อมโยงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และพัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา และการเชื่อมโยงการพัฒนาจังหวัดกับภาค ประเทศ ภูมิภาค และเศรษฐกิจโลก สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาจังหวัดกับนานาชาติประเทศ ส่งเสริมให้จังหวัดเป็นฐานของการประกอบและพัฒนา

๓. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่จังหวัดสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา มีสาระสำคัญ คือการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การยกระดับการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาวะที่ดี และการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย

๔. ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่จังหวัดสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา มีสาระสำคัญ คือการสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ การมีสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม ทunesทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็งของชุมชน และการพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

๕. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่จังหวัดสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา มีสาระสำคัญ คือ การจัดระบบอนุรักษ์ พ้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพลุ่มน้ำ ของจังหวัดโดยเฉพาะแม่น้ำแม่กลอง เน้นการปรับการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ กรอบแนวทางที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ที่จังหวัดสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนา มีสาระสำคัญ คือการปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐของจังหวัด ให้มีขนาดที่เหมาะสม การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปรับปรุงระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ และการปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ ที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ

ซึ่งเมื่อพิจารณาในทุกด้านจะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาจังหวัดราชบุรีในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัด

และนอกจากนั้นในการทบทวนแผนยุทธศาสตร์นี้จังหวัดต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการค้า การลงทุนพัฒนาสู่ชาติการค้า เพื่อการนำไปเป็นปัจจัยสำคัญในการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดราชบุรี และนอกจากนั้นควรเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการเสริมสร้างฐานการผลิตเข้มแข็งยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยสู่เกษตรยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชนพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกระดับผลิตภาพแรงงาน และพัฒนา SMEs สู่สากล ซึ่งจังหวัดมีผู้ประกอบการที่สามารถพัฒนาสู่สากลได้ และควรให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเมือง โดยจังหวัดควรมีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ความมั่นคงและพลังงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา เพื่อหนุนเสริมการยกระดับการเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก และการสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งภายในประเทศ ส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบและพัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒

จากการศึกษา พบว่ายุทธศาสตร์ที่กำหนดในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีจำนวน ๑๐ ยุทธศาสตร์ซึ่งมีรายละเอียด สะท้อนทั้งในเรื่องการพัฒนารฐานการผลิตและบริการ การพัฒนากลุ่มเป้าหมายและการพัฒนาในเรื่องกลไกและกฎระเบียบ รวมทั้งการพัฒนาทุนมนุษย์ ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงกับการทบทวนแผนยุทธศาสตร์จังหวัด ได้ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยจังหวัดจะเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนราชบุรีเป็นคนดี คนเก่ง มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุที่จะมีสัดส่วนสูงขึ้นในสังคมสูงวัย ทั้งการสร้างงานที่เหมาะสมการฟื้นฟูและดูแลสุขภาพ

๒. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยจังหวัดราชบุรีจะมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ เพื่อสร้างความปรองดองในสังคมการสร้างโอกาสให้ทุกคนในสังคม สามารถเข้าถึงทรัพยากรแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

๓. ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยจังหวัดราชบุรีจะให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ การปรับโครงสร้างทั้งห่วงโซ่คุณค่าในภาคเกษตรอุตสาหกรรมบริการการลงทุนการพัฒนา SMEs และเกษตรกรรมรุ่นใหม่

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจังหวัดราชบุรี จะเน้นการมุ่งอนุรักษ์ฟื้นฟูสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ

๕. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง โดยจังหวัดราชบุรีจะเน้นและให้ความสำคัญกับความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกมิติทั้งมิติเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพให้จังหวัดเป็นเมืองปลอดภัย สันติสุข

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ โดยจังหวัดราชบุรีเน้นการพัฒนา เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัด และ

ประเทศปราศจากคอร์รัปชัน และจังหวัดจะส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจและแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลางภูมิภาคและท้องถิ่น

๗. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ โดยจังหวัดจะมุ่งเน้นการพัฒนากายภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งการเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคม และการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ ทั้งพื้นที่เมือง พื้นที่ชุมชน พื้นที่ที่ต้องมีการเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างจังหวัด ภาค ประเทศ และระหว่างประเทศ

๘. ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม โดยจังหวัดจะให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม ทั้งการเพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนา และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาของจังหวัด

๙. ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยจังหวัดจะมุ่งเน้นการพัฒนาภาคเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของจังหวัด และหนุนเสริมการพัฒนาของประเทศ เพิ่มศักยภาพ แสวงหาโอกาส และจัดซื้อจัดจ้างของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ ที่แข่งขันได้ของจังหวัดเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๑๐. ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค โดยจังหวัดเน้นการผลักดันให้มีการพัฒนาด้านการค้าชายแดนของจังหวัดกับประเทศเมียนมาร์ เน้นการประสานและพัฒนาร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งในเชิงรุกและรับอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดูแลการดำเนินงานตามข้อผูกพันและพันธกรณี ตลอดจนมาตรฐานต่างๆที่จังหวัด ราชบุรี จะได้หนุนเสริมการพัฒนาของประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในเวทีระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค

ทั้งนี้ในการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด ซึ่งในทุกยุทธศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับภารกิจในการพัฒนาของจังหวัดราชบุรีโดยตรง โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และการแข่งขันที่ยั่งยืน ซึ่งจังหวัดจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างห่วงโซ่คุณค่าในภาคการเกษตรอุตสาหกรรม การลงทุน การบริการ การพัฒนา SME และเกษตรกรรมรุ่นใหม่ และนอกจากนั้นในยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นประเด็นสำคัญที่จะเป็นฐานให้กับการเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัด และจังหวัดควรเตรียมการในการพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญในระดับจังหวัด อำเภอก็ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของภาค และประเทศ ตามศักยภาพโอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ รวมทั้งพัฒนารองรับความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนผ่านจังหวัดกาญจนบุรี

นโยบายรัฐบาล

นโยบายของรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคำแถลงนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน ทั้งสิ้น ๑๒ ด้าน โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของในแต่ละด้าน และแนวทางที่จังหวัดราชบุรีจะนำมาใช้ในการประยุกต์ศาสตร์ของจังหวัดได้ ดังนี้

๑. การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ จังหวัดจะเน้นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นจริงเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน ทั้งจะสนับสนุนโครงการทั้งหลายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนเร่งขยายผลตามโครงการและแบบอย่างที่ดีที่ทรงวางรากฐานไว้ให้แพร่หลายและเกิดประโยชน์ในวงกว้าง

๒. การสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ และความสงบสุขของประเทศ จังหวัดจะมุ่งเน้น ให้ความสำคัญต่อการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในกิจการ ด้านการบริหารจัดการชายแดน ด้านการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ด้านการสร้างความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้านและด้านการเสริมสร้าง ในการปฏิบัติการทางการทหารร่วมกันของอาเซียน

๓. การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม จังหวัดมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของประชาชนให้สามารถเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวของจังหวัด พร้อมทั้งส่งเสริมให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง

๔. การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก จังหวัดมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของประชาชนให้สามารถเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวของจังหวัด

๕. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ในระยะเฉพาะหน้าตามนโยบายของรัฐบาล โดยจะเร่งสร้างโอกาส อาชีพ และการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยให้แรงงานทั้งระบบของจังหวัดมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในทุกระดับอย่างมีมาตรฐาน พร้อมทั้งวางมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รวมถึงปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง และจะพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคม ระบบการออมและระบบสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการเน้นการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลที่มุ่งการดูแลให้มีระบบการกักขังที่เป็นธรรมและการสงเคราะห์ผู้ยากไร้ อีตภาพ พัฒนาศักยภาพ คัดกรองและพิทักษ์สิทธิจิตสวัสดิการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ สตรีและเด็ก และให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

๖. การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค จังหวัดจะเร่งพัฒนาขีดความสามารถของจังหวัดในการเชื่อมโยงด้านการขนส่งภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน โดยเร่งขับเคลื่อนตามแผนงานการพัฒนาจังหวัดให้ได้ประโยชน์จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอ่าวไทย-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) แผนความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียน พร้อมทั้งส่งเสริมจากการพัฒนาด้านการค้าชายแดนและโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง พร้อมผลักดันการพัฒนาด้านชายแดนของจังหวัด

๗. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก จังหวัดจะเน้นการดูแลภาคการเกษตรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ลดทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การลดอุปสรรคในการส่งออกเพื่อให้เกิดความคล่องตัว พร้อมทั้งสร้างมาตรการเพื่อการชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในจังหวัดราชบุรีให้มีความสำคัญกับการแก้ปัญหาหนี้ในบางพื้นที่และบางฤดูกาล และจังหวัดจะเร่งดำเนินการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมและจะเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและคมนาคมทางบก ผลักดันให้จังหวัดราชบุรีเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางราง เพื่อลดเวลาในการเดินทางของประชาชน และในด้านการคมนาคมทางน้ำ เน้นการใช้ประโยชน์ในการขนส่งสินค้าภายในจังหวัด ระหว่างจังหวัด และเชื่อมโยงกับนานาชาติ

๘. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย จังหวัดจะเน้นพัฒนาศักยภาพผ่านครอบครัว เพื่อส่งต่อการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพในระยะถัดไป ให้ความช่วยเหลือครอบครัวในพื้นที่ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมและนวัตกรรมในเชิงพื้นที่ที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสสำหรับผู้ด้อยโอกาส และยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยควบคู่ไปกับการพัฒนาทุนมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกยุคดิจิทัลและอุตสาหกรรม ๔.๐ ตามความเหมาะสมได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยระยะแรกจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพของประชาชน อย่างครบวงจร ทั้งระบบ ยา วัคซีน เวชภัณฑ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยตามนโยบายของรัฐบาล

๙. การพัฒนาระบบสาธารณสุขและหลักประกันทางสังคม จังหวัดจะมุ่งส่งเสริมสนับสนุน ตามภารกิจที่สามารถดำเนินการได้โดยส่วนราชการของจังหวัด เน้นส่งเสริมการวางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพให้มีความครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพโดยไม่มี ความเหลื่อมล้ำของคุณภาพบริการในแต่ละระบบ และบูรณาการข้อมูล สนับสนุนพัฒนาระบบบริหารสุขภาพ โดยเน้นการป้องกันโรคมากกว่ารอให้ป่วยแล้วจึงมารักษา ส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานสาธารณสุขให้มี การพัฒนาระบบการจ้างงาน การกระจายบุคลากรและทรัพยากรสาธารณสุขให้เหมาะสมกับท้องถิ่น พร้อมทั้งเป็นกลไกในระดับจังหวัดเพื่อการประสานการทำงานระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคม เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการตั้งครุภในวัยรุ่น การจัดการปัญหาการเจ็บป่วย และป่วยตายที่สำคัญของจังหวัด และปัญหาด้านการแพทย์ และจริยธรรม

๑๐. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน จังหวัดเน้นการเร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พร้อมส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจใน

พื้นที่เอกชน เพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ พร้อมทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยยึดแนวพระราชดำริที่ให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ เช่น การกำหนดเขตป่าชุมชนให้ชัดเจน การส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จัดให้มีแผนบริหารน้ำในลุ่มน้ำแม่กลองของจังหวัด เพื่อให้การจัดทำแผนงานไม่เกิดความซ้ำซ้อนมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และเร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ ชยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภคในพื้นที่ใดที่สามารถจัดการขยะมูลฝอยด้วยการแปรรูปเป็นพลังงานก็จะสนับสนุนให้ดำเนินการ

๑๑. การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ จังหวัดจะมุ่งเน้นการปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้ง่าย รวดเร็ว ส่งเสริมการคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพ และเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม โดยเน้นความสุจริตและความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ ความเป็นธรรมของผู้ได้รับผลกระทบ และการไม่แอบอ้างฉวยโอกาส โดยทุจริตจากระบบการช่วยเหลือดังกล่าว

๑๒. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกระบวนการยุติธรรม จังหวัดจะมุ่งเน้นการปรับปรุงระบบการช่วยเหลือทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายแก่ประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยให้เข้าถึงความเป็นธรรมได้ง่าย รวดเร็ว ส่งเสริมการคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและผู้ด้อยโอกาส คุ้มครองผู้ถูกล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพ และเยียวยาผู้บริสุทธิ์หรือได้รับผลกระทบจากความไม่เป็นธรรม โดยเน้นความสุจริตและความมีประสิทธิภาพของภาครัฐ ความเป็นธรรมของผู้ได้รับผลกระทบ และการไม่แอบอ้างฉวยโอกาส โดยทุจริตจากระบบการช่วยเหลือดังกล่าว

ซึ่งจากนโยบายของรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี (๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการเพิ่มศักยภาพในด้านต่างๆ ต่อจังหวัดราชบุรี คือ นโยบายที่ ๑-๙ และกระนั้นนโยบายอื่นๆ ก็ยังมีความเชื่อมโยงกับภารกิจของจังหวัดราชบุรี เช่นเดียวกัน ทั้งนี้สิ่งที่จังหวัดจะต้องเชื่อมโยงสู่ยุทธศาสตร์ คือการดำเนินงานในช่วง ๔ ปี ของแผนยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะในด้านการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สามารถนำเสนอมาตรการเชิงพื้นที่สู่ระดับประเทศโดยอาศัยกลไกของรัฐบาลในช่วงการเปลี่ยนผ่านการพัฒนาประเทศทั้งการพัฒนาตามโมเดลเศรษฐกิจไทยแลนด์ ๔.๐ และการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) การส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone : SEZ)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลางที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ในกรอบยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี

จากการที่ภาคกลางเป็นภาคที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศ แต่มีความไม่สมดุลและยังยืน มีความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่สูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเมื่อพิจารณาในบริบทของราชบุรี พบว่าจังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจจากฐานอุตสาหกรรม และการผลิตด้านการเกษตร อาทิเช่น ผลไม้ ไม้ดอก การปศุสัตว์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจากการเชื่อมโยงการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลางที่มีผลต่อการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดราชบุรี ยังมีปัญหาความไม่สมดุล และความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ เช่นเดียวกัน โดยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาของจังหวัดราชบุรีที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาภาคกลาง ได้ดังนี้

๑. ด้านการยกระดับฐานการผลิตอุตสาหกรรมของภาคกลางให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมชั้นนำในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ โดยการพัฒนา ซึ่งประเด็นนี้จังหวัดราชบุรีจะเน้นให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ เชื่อมโยงกับแหล่งผลิตในเมียนมาร์ โดยเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ เพื่อลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า รวมทั้งยกระดับคุณภาพสินค้าอุตสาหกรรมในพื้นที่ ให้มีความทันสมัย และให้ได้มาตรฐานสากลไปสู่ตลาดอาเซียน พร้อมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ราชบุรีมีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางการโลจิสติกส์ในระบอบราง

๒. ด้านการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีความทันสมัยและเป็นสากล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคกลางเป็นฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานโลก สนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของประเทศ โดยการรักษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตอาหารของพื้นที่ โดยประเด็นนี้จังหวัดราชบุรีจะมุ่งเน้นการพัฒนาจังหวัดให้เป็นแหล่งผลิตข้าว พืชผัก ไม้ดอก มะพร้าว น้ำหอมของประเทศ ให้สามารถเป็นฐานส่งออกอาหารรายใหญ่ของโลก โดยเน้นการผลิตและการแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการฟื้นฟูพื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวน้ำหอม เพื่อการส่งออกสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในตลาดเฉพาะและตลาดบน และมุ่งเน้นการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ สุกร ไก่ และเป็ด มุ่งพัฒนาจังหวัดราชบุรีให้มีผลผลิตมีคุณภาพ และได้มาตรฐานปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๓. ด้านการปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและภาพลักษณ์ที่ได้มาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มศักยภาพของภาคกลางให้เป็นศูนย์รวมการท่องเที่ยวของเอเชียที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ โดยประเด็นนี้จังหวัดราชบุรีจะเน้นการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเกษตร โดยปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณค่าและมีมูลค่าเพิ่ม มีความหลากหลาย และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอย่างยั่งยืน

๔. ด้านการพัฒนาเมืองราชบุรี ให้เชื่อมโยงกับการเติบโตของปริมณฑล คือจังหวัดนครปฐมของกลุ่มจังหวัด โดยประเด็นนี้จังหวัดจะเน้นการพัฒนา ให้เป็นเมืองศูนย์กลางการบริการธุรกิจและการพาณิชย์ ศูนย์กลางการขนส่งและโลจิสติกส์ ศูนย์บริการด้านสุขภาพและการศึกษาและเมืองที่อยู่อาศัย โดยประสานการวางระบบโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐาน ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะและบริการทางสังคมกับมาตรการทางผังเมือง ในการขึ้นนำให้การขยายตัวของเมืองเป็นไปอย่างมีแบบแผนและเหมาะสม รวมทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองให้เอื้อต่อการอยู่อาศัย การเดินทาง และการขนส่ง โดยสะดวกและปลอดภัย โดยเฉพาะการป้องกันน้ำท่วมน้ำเสียที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งการจัดให้มีพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นปอด และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชนเพิ่มขึ้น รองรับการพัฒนาขยายตัวของเมือง และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต การฟื้นฟูภูมิทัศน์เมืองเก่า และรวมทั้งการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ทั้งการท่องเที่ยว อุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า การคมนาคมขนส่ง รองรับการพัฒนาเพิ่มขึ้นของประชากรเมืองของราชบุรีในอนาคต

แนวโน้มในอนาคตต่อการพัฒนาตามแผนจังหวัดราชบุรี

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน พบว่า แนวโน้มในอนาคตที่มีผลต่อการพัฒนาของจังหวัดราชบุรี ระยะ ๔ ปี ที่สำคัญในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านเกษตรกรรม

แนวโน้มสินค้าด้านการเกษตรภายในอนาคต ๕ ปีข้างหน้าโดยมีปัจจัยสนับสนุนจากแนวโน้มเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัว มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรโลกปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยคาดการณ์ว่าไทยจะมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรรวมเพิ่มขึ้น เท่ากับ ๑.๘๐ พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ซึ่งทุกสาขาการผลิตมีแนวโน้มขยายตัว ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร/และสาขาป่าไม้ โดยมีปัจจัยบวกจากภาครัฐจะมีส่วนช่วยสนับสนุนที่สำคัญ โดยมีความเข้าใจ มีความจริงใจและมีนโยบายด้านการเกษตรที่ชัดเจนมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าการเน้นผลระยะสั้น โดยมีแผนการเกษตรแห่งชาติให้มีการศึกษาด้านความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รัฐมีเป้าหมายชัดเจน เปลี่ยนแปลงแนวนโยบายที่เน้นบทบาทในการสงเคราะห์ช่วยเหลือเกษตรกรมาเป็นแนวนโยบายที่สนับสนุนเกษตรแบบบูรณาการ มีแนวนโยบายที่มองทั้งระบบเกษตร ซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตั้งแต่เพาะปลูกจนถึงการจำหน่าย มีระบบสารสนเทศการเกษตรเตือนภัยธรรมชาติสามารถรับมือกับความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศได้ ภาครัฐ เห็นถึงความมั่นคงทางอาหารของประเทศ โดยสร้างแรงจูงใจในการเข้ามาประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น สวัสดิการเกษตรกร อาชีพเกษตรกรรมเป็นที่นิยมของคนรุ่นใหม่ เนื่องจากการส่งเสริมการเรียนรู้สาขาเกษตรโดยภาครัฐมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ให้อาชีพเกษตรกรรมบุคลากรภาคการเกษตรมีความรู้ความสามารถมากขึ้นนักลงทุนสนใจการลงทุนในภาคการเกษตรมากขึ้นมีการบริหารจัดการฟาร์มที่ดีทำให้ประเทศไทยสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างดีเยี่ยม รายได้เกษตรกรสูงขึ้นเทียบเท่าชนชั้นกลางเกษตรกรกลายเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงด้านรายได้และมีรายได้ขั้นต่ำที่แน่นอนสำหรับการผลิตในแต่ละชนิด

จังหวัดราชบุรีคาดการณ์ว่าจะเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศทางด้านการเกษตรกรรม ที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัดในการส่งออกผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ สับปะรด มะพร้าว น้ำหอม มันสำปะหลัง ถั่วลิสง ข้าว ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ ไก่เนื้อ โค เนื้อ คัดเป็นมูลค่าสูงสุดถึง ๔๐,๕๐๐ ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้เป็นโอกาสของจังหวัดราชบุรีในอนาคตจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตอาหารให้มีมากพอรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น โดยจะต้องมีการนำเทคโนโลยี เครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้มากขึ้น รวมถึงมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

ด้านอุตสาหกรรม

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกแนวโน้ม ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (MPI) เดือนต.ค.๖๓ ขยายตัวร้อยละ ๐.๔๕ เมื่อเทียบกับเดือนก่อน ขยายตัวต่อเนื่องเป็นเดือนที่ ๖ สอดคล้องกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม (ไม่รวมทองคำ) ที่ทยอยฟื้นตัวขึ้นสู่ระดับปกติ สะท้อนให้เห็นว่าภาคอุตสาหกรรมปรับตัวเพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับระดับในช่วงก่อนสถานการณ์โควิด-๑๙ ประกอบกับ

มาตรการกระตุ้นการบริโภคที่ช่วยเพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้แนวโน้มการผลิตภาคอุตสาหกรรมกลับมาขยายตัวอีกครั้ง โดย สศอ.ประมาณการเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมปี ๖๔ คาดว่าดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมจะกลับมาขยายตัวที่ร้อยละ ๔.๐-๕.๐ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP) ภาคอุตสาหกรรมจะขยายตัวที่ร้อยละ ๔.๐-๕.๐ โดยจะมีจีดีพีสูงเกือบสองเท่าของประเทศในกลุ่มตลาดที่พัฒนาแล้ว ชี้นั่นชั้นกลางที่เพิ่มขึ้นในตลาดจะสร้างโอกาสการทำธุรกิจอย่างมหาศาล พร้อมแนะผู้ประกอบการเจาะตลาดใน ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมไทยที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง ได้แก่ เกษตร บริการสุขภาพและการศึกษา การผลิต และบริการทางการเงิน โดยต้องพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประยุกต์ใช้นวัตกรรม และมีแผนการเข้าถึงตลาดที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ขณะที่รัฐต้องเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่รองรับการลงทุน จากที่ผ่านมาสัญญาณการเติบโตของกลุ่มตลาดเติบโตสูง และเปลี่ยนถ่ายไปสู่ยุคที่ภาวะตลาดกำลังเติบโตและมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยคาดการณ์ว่า จีดีพีของตลาดนี้จะสูงเกือบเป็นสองเท่าเทียบกับตลาดที่พัฒนาแล้วในปี ๒๕๖๔ และมีสัดส่วนคิดเป็น ๖๕% ของจีดีพีโลกในอีก ๕ ปีข้างหน้า สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการลงทุนของผู้ประกอบการที่ยังมีอีกมาก ขณะที่จำนวนประชากรอีกหลายพันล้านคนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในอนาคต จะเข้ามาเสริมกับจำนวนชนชั้นกลางในตลาด

จากการคาดการณ์ในอนาคตจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมหลักที่มีศักยภาพในการเติบโตสูง มีศักยภาพยังต้องการการพัฒนาและมีโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้าไปต่อยอดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งนี้ มองว่า มี ๔ กลุ่มอุตสาหกรรมในไทยที่มีโอกาสในการเติบโตอย่างโดดเด่น ได้แก่

อุตสาหกรรมเกษตร ถือเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมากกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนแรงงานทั้งหมดของประเทศ ล้วนเป็นแรงงานที่มาจากภาคการเกษตร เปรียบเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วอย่าง สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และเยอรมนี ที่มีแรงงานในกลุ่มนี้เพียง ๑-๒% เท่านั้น นอกจากนี้ การที่ภาครัฐฯ ส่งเสริมให้ไทยเป็นครัวของโลก (Kitchen of the World) ยิ่งเป็นปัจจัยที่ผลักดันการเติบโตของอุตสาหกรรมนี้ แต่อย่างไรก็ดี ไทยยังมีข้อจำกัดในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐานด้านเกษตรกรรมและผลผลิตที่ไม่รองรับการเติบโตในอนาคต อุตสาหกรรมการเกษตรจึงมีความน่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการที่มีความเชี่ยวชาญหรือมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การใช้เครื่องจักรเพื่อการเพาะปลูก การนำเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรมาใช้ เช่น เทคโนโลยีที่ช่วยให้อุปกรณ์ต่างๆ สามารถส่งข้อมูลระหว่างกันผ่านแอปพลิเคชัน (Machine-to-machine applications) และบริการเสริมด้านการเกษตรผ่านระบบมือถือ (Mobile value-added services) เพื่อช่วยในการเข้าถึงข้อมูลด้านการเกษตร ตรวจสอบสภาพอากาศ และราคาสินค้าแบบเรียลไทม์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับความพยายามของรัฐบาล ในการปฏิรูปอุตสาหกรรมนี้ไปสู่การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพาะปลูก เช่น หุ่นยนต์ระบบอัตโนมัติ ระบบเซ็นเซอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงและอื่นๆ เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคอีกทางหนึ่งด้วย

อุตสาหกรรมบริการสุขภาพ ตลาดบริการสุขภาพทั่วโลกมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับอานิสงส์จากค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพและการเติบโตของกลุ่มชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้น โดยคาดการณ์ว่า ในปี ๒๕๖๕ ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของตลาดเติบโตสูง จะอยู่ที่ราว ๑๐.๗% ต่อปี เปรียบเทียบกับตลาดที่พัฒนาแล้วที่ ๓.๗% ต่อปี และมีโอกาสที่ค่าใช้จ่ายต่อปีของตลาดเติบโตสูงจะ

แตะ ๔ ล้านล้านดอลลาร์ในปีเดียวกัน โดยไทยถือเป็นหนึ่งในตลาดที่มีการเติบโตด้านการใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงกว่าจีดีพี เช่นเดียวกับ จีน อินเดีย และ อินโดนีเซีย นอกจากนี้ เทรนด์ของการนำระบบดิจิทัลเพื่อสุขภาพรูปแบบใหม่ (Digital Health) มาใช้ยกระดับการให้บริการ โดยเฉพาะในตลาดเติบโตสูงกำลังเพิ่มขึ้นอย่างแพร่หลาย เพราะนอกจากจะเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา ยังช่วยลดต้นทุนและทรัพยากรทางการแพทย์ ในปัจจุบัน สถานพยาบาลหลายแห่งได้มีการใช้โซลูชันทางการแพทย์ ไม่ว่าจะเป็นระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เทคโนโลยีบนระบบคลาวด์และระบบซอฟต์แวร์แบบเปิด (Cloud-based and open source systems) การสั่งยาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-prescription) การแพทย์ทางไกล (Telemedicine) หรือเทรนด์ของการประกันสุขภาพส่วนบุคคลที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยมูลค่าเงินลงทุนด้านดิจิทัลเฮลท์ทั่วโลก คาดว่าจะสูงถึง ๒.๓ หมื่นล้านดอลลาร์

อุตสาหกรรมการผลิต เป็นที่ทราบดีว่า ไทยถือเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการผลิตของโลก อีกทั้งยังเป็นฐานการผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนรายใหญ่ของอาเซียน แต่หากไทยต้องการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันไปอีกขั้น ต้องเร่งขยายตลาดไปสู่กลุ่มธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ยานยนต์ เคมี อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้มากขึ้นนอกจากนี้ ด้วยต้นทุนแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้น บริษัทต่างๆ จำเป็นต้องพัฒนาความสามารถหลักด้วยการนำเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการผลิต รวมทั้งทำการประเมินฟุตพริ้นท์ นอกจากนี้ ในการขยายไปยังตลาดใหม่ๆ บริษัทต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบวิเคราะห์สถานะของธุรกิจ (Due diligence) เพื่อศึกษาข้อกำหนดในด้านการลงทุนและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรายงานยังระบุว่า เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น อินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อเข้ากับอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ (Internet of Things: IoT) หุ่นยนต์ (Robotics) รวมทั้งเทคโนโลยีการพิมพ์แบบ ๓ มิติ (3D printing) ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนและค่าใช้จ่าย จะยิ่งเข้ามามีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการทั่วโลกในอนาคต

อุตสาหกรรมบริการทางการเงิน พัฒนาการของตลาดการเงินของไทยมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อยๆ เพราะผู้เล่นในอุตสาหกรรมต่างปรับกลยุทธ์และกรอบความคิดในการนำเทคโนโลยีทางการเงินมาใช้กันอย่างคึกคัก อนาคตรูปแบบการชำระเงินทางเลือกในไทยจะมีความหลากหลายมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมที่ไม่ต้องใช้เงินสด การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหม่ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น ธุรกิจอีคอมเมิร์ซ และผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ขณะที่ข้อมูลของไอเอ็มเอฟระบุว่า อัตราการออมของไทยคาดว่าจะยังคงอยู่ในระดับสูง หรือ ๓๐% ของจีดีพีในปี ๒๕๖๔ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยเฉพาะประชากรที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ไม่มีบัญชีฝากธนาคาร หรืออยู่นอกระบบ เพราะมีข้อจำกัดในด้านเอกสาร หรือขาดความรู้ ความเข้าใจในการใช้ หรือเข้าถึงแหล่งบริการทางการเงินต่างๆ ซึ่งถือเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายของผู้ประกอบการในการเข้ามายกระดับบริการทางการเงินให้กับอุตสาหกรรม

แนวโน้มด้านอุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรีจากการวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการมีการพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางด้านอุตสาหกรรมมากขึ้น และที่สำคัญอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของจังหวัดราชบุรีเป็นอุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตเกษตรจึงเป็นโอกาสที่สำคัญของจังหวัด ที่ภาคการผลิตสามารถเป็นวัตถุดิบเพื่อการแปรรูปในพื้นที่ จึงเป็นแนวทางที่เชื่อมโยงกันระหว่างการผลิตของเกษตรกร และภาคอุตสาหกรรมผู้

แปรรูป และเพื่อรองรับแนวโน้มในอนาคตจังหวัดราชบุรีได้วางแนวทางตามแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรี เพื่อเตรียมพร้อมให้อุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัดราชบุรีในการก้าวไปสู่การเป็นผู้ผลิตที่สำคัญในระดับประเทศและต่างประเทศ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับทั้งในด้านแรงงาน วัตถุดิบ เทคโนโลยี มาตรฐาน วิจัยและพัฒนา และพัฒนาการผลิตด้านอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การมุ่งเน้นการพัฒนาต่อจากการพัฒนาฐานความรู้เพื่อนำมา ต่อยอดในการพัฒนาภาคการผลิตและสินค้า เน้นการผลิตสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ปรับบทบาทจังหวัดราชบุรีให้เป็นตัวกลางในการบริหารจัดการระบบห่วงโซ่อุปทานการผลิตในภาคตะวันตกให้เป็นที่ยอมรับในประเทศและอาเซียน โดยการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้าและบริหารจัดการการผลิตและการกระจายในประเทศ ยกกระตือรือร้นการผลิตวัตถุดิบเพื่อสร้างให้เกิดมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการสร้างนวัตกรรมทรัพย์สินทางปัญญาและภาพลักษณ์ตราสินค้าราชบุรีให้เป็นที่ยอมรับในประเทศและอาเซียน

ด้านท่องเที่ยว

จากแนวโน้มการคาดการณ์ขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (ยูเอ็นดับเบิลยูทีโอ) ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ด้านการท่องเที่ยว (Tourism Landscape) ในปี ๒๕๖๓ ที่จะมีนักท่องเที่ยวทั่วโลกกว่า ๑,๖๐๐ ล้านคน เคลื่อนมาสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกถึง ๔๑๖ ล้านคน หรือครองสัดส่วน ๑ ใน ๔ โดยที่มี “ไทย” เป็นผู้เล่นสำคัญ เพราะหากรักษาระดับการเติบโตได้เท่ากับเอเชียแปซิฟิกที่ ๖.๕% ต่อปีไปได้ต่อเนื่อง ในปี ๒๕๖๓ จำนวนนักท่องเที่ยวจะสูงถึง ๔๑.๕ ล้านคน แต่หากยังรักษาระดับการเติบโตเท่ากับอดีตที่ผ่านมาของตัวเองคือ ๑๕% ต่อปี จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวแตะ ๓๑ ล้านคน หรือเป็นครั้งแรกที่มีชาวต่างชาติ “เท่ากับจำนวนประชากรในประเทศ” ดังนั้น ภายใต้นโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ จึงวางแผนยุทธศาสตร์ช่วง ๕ ปีแรกว่า รายได้จากการท่องเที่ยวจะไม่ต่ำกว่า ๔ ล้านล้านบาท ในขณะที่อันดับความสามารถในการแข่งขันที่พิจารณาจาก Travel & Tourism Competitiveness Index (TTCI) จะต้องไม่ต่ำกว่าอันดับที่ ๒๕ ของโลก ซึ่งทั้งหมดจะต้องขับเคลื่อนด้วยการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ประสานด้วยความร่วมมือรัฐ-เอกชน มาสร้าง Strength from Within หรือความเข้มแข็งจากภายใน หรือระดับท้องถิ่น ก่อนไปเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระดับโลก ด้วยการตั้งอยู่พื้นฐานจุดแข็งวัฒนธรรมการให้บริการ ความหลากหลายเชิงชีวภาพและวัฒนธรรมที่เป็นคุณค่าดั้งเดิม โดยการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่ชุมชนมีบทบาทหลักในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อชุมชน ซึ่งได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวยุโรป คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐ ในการมองหาก็กิจกรรม “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” ที่ถือเป็น Local Experience การท่องเที่ยวโดยชุมชนใน ๒๙ แห่งหลักของไทย โดยแนวโน้ม คาดว่าสามารถสร้างรายได้ถึง ๔๐.๓ ล้านบาท จากจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ ๒ แสนคน

แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตจังหวัดราชบุรีจากการคาดการณ์ในปีพ.ศ. ๒๕๖๔ คาดว่า จะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยถึง ๑,๓๙๘,๘๘๓ คน และชาวต่างชาติถึง ๑๘,๓๙๓ คน ทำรายได้ในการท่องเที่ยวในจังหวัดสูงที่สุดถึง ๖,๘๑๖ ล้านบาท เนื่องจากศักยภาพด้านการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่ดี จึงสามารถที่จะยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยว โดยการสร้างจุดขายด้านการท่องเที่ยว เพิ่มจุดเด่นที่น่าสนใจในต่อนักท่องเที่ยว และเพิ่มกิจกรรมในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้นเช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

และตามแผนพัฒนาจังหวัดเน้นการวางแผนการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงเกษตร เชิงจิตวิญญาณ เชิงประวัติศาสตร์ ประเพณี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมและทำการตลาดกับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ เน้นเพิ่มนักท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูงให้มากขึ้น พร้อมจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในรูปแบบภายในประเทศ และนานาชาติ เพื่อให้เป็น Brand ทางการท่องเที่ยวของจังหวัด เช่น การท่องเที่ยวแห่งความรักที่สวนผึ้ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเมือง ศิลปะราชบุรี เป็นต้น

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาของประเทศต่างๆ ในโลกเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการเพิ่มผลผลิตเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและเพื่อเพิ่มความมั่นคงและสวัสดิการให้แก่ประชากรของประเทศต่างๆ แต่เนื่องจากการพัฒนาดังกล่าวมีผลลบต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย การปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม ได้สร้างต้นทุนต่อสังคมเป็นอย่างมาก ในขณะที่ประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาไม่มีเทคโนโลยีที่สูงพอที่จะป้องกัน/แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่เกิดขึ้นได้ ส่งผลให้ปัญหามลพิษทำความรุนแรงมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงซึ่งแนวโน้มด้านการใช้พลังงาน คาดว่าความต้องการบริโภคพลังงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยคาดว่า จะเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ ๕๐ ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า สัดส่วนความต้องการพลังงานในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการพัฒนาประสิทธิภาพของการใช้พลังงาน ขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาจะมีส่วนแบ่งการบริโภคพลังงานสูงถึงร้อยละ ๗๙ ของความต้องการพลังงานของโลกในปี ๒๐๓๐ พลังงานสะอาดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ แก๊สธรรมชาติ นิวเคลียร์ พลังงานทดแทน และพลังงานน้ำ แม้ว่าโครงสร้างการใช้พลังงานของโลกในอนาคตยังคงพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นพลังงานหลัก เนื่องจากหลายประเทศยังคงมีการอุดหนุนการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล และการค้นพบวิธีการขุดเจาะแบบใหม่จากชั้นหินดินดานน้ำมัน (Oil Shale) ทำให้ผลผลิตน้ำมันดิบยังขยายตัวต่อไปได้ อย่างไรก็ตามสัดส่วนความต้องการน้ำมันและถ่านหิน มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๖๖ ในปี ๒๐๐๗ เหลือร้อยละ ๕๙ ในปี ๒๐๓๕ การผลิตพลังงานจากคนจำนวนมาก (Crowdsourcing Energy) เป็นผลจากความพยายามทำให้เมืองที่แออัดกลายเป็นเมืองสีเขียว (Green City) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการใช้โซลาร์เซลล์เพื่อผลิตไฟฟ้าสำหรับครัวเรือน ทำให้มีไฟฟ้าที่เหลือใช้จำหน่ายเข้าสู่ระบบมากขึ้น

แนวโน้มทางด้านสิ่งแวดล้อม ทิศทางด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๓ ด้าน คือ (๑) ความเสี่ยงด้านสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในปี ๒๐๓๐ จะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖ จากระดับในปัจจุบัน ส่งผลทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้น ๐.๕-๑.๕ องศาเซลเซียสภายใน ๒๐ ปีข้างหน้า ผลที่อาจตามมา คือ สภาพอากาศจะมีความแปรปรวนมากขึ้น และเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร และความเชื่อมั่นของนักลงทุน(๒) ความไม่เพียงพอของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเพิ่มขึ้นของประชากรโลก การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการเพิ่มขึ้นของรายได้ของประชากรโลก จะทำให้ความต้องการใช้ทรัพยากรมากขึ้น ได้แก่ ความต้องการพลังงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐ ความต้องการน้ำของโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ และความต้องการอาหารของโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕ ของระดับความต้องการในปัจจุบัน ความต้องการใช้ทรัพยากรจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

อย่างไม่สอดคล้องกับคามมีอยู่ของทรัพยากรในภูมิภาคนี้ ทำให้เอเชียจะเกิดความขาดแคลนและจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าทรัพยากรจากต่างประเทศ (๓) ความกังวลเรื่องสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้น การเพิ่มขึ้นของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการขยายตัวของเมืองในภูมิภาคเอเชีย จะทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมรุนแรงขึ้น

จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน ๓,๒๕๐,๔๙๙ ไร่ เป็นพื้นที่เกษตร ๑,๑๕๔,๑๕๙ ไร่ พื้นที่ชลประทาน ๘๓๓,๒๕๑ ไร่ จำเป็นอย่างมากในการพึ่งพาอาศัยประโยชน์การใช้พื้นที่ดินในด้าน การเกษตรกรรม การใช้พื้นที่ดินเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย สร้างระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำ เป็นต้น และความต้องการใช้น้ำมากขึ้น ในการการอุปโภคบริโภค การเพาะปลูก ใช้ในภาคอุตสาหกรรม ใช้ในการผลิตน้ำประปาและการผลิตกระแสไฟฟ้า ใช้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยการสร้างที่กักเก็บน้ำ เช่น สร้างเขื่อน อ่างเก็บน้ำ คลองเก็บน้ำ คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรและผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้นและตามแผนพัฒนาจังหวัดราชบุรีมุ่งเน้นการวางแผนการบริหารจัดการดิน และการบริหารจัดการน้ำ คำนึงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำของกลุ่มน้ำ โดยจัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ ด้านน้ำทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต และเสริมสร้างเครือข่ายการประสานงานและการทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างภาคประชาชนในพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำให้ดีขึ้นด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กในลักษณะรวมกลุ่มพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับพื้นที่ชนบทที่จังหวัดจะมีความเสี่ยงในอนาคตต่อการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยใช้ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์ เพื่อการเกษตร และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ประโยชน์และลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่ามากที่สุด

จากการรวบรวม และวิเคราะห์ทิศทางพัฒนาของประเทศไทยและความเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกข้างต้น จังหวัดจะได้นำไปเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดจุดยืน และแนวทางการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ต่อไป

ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

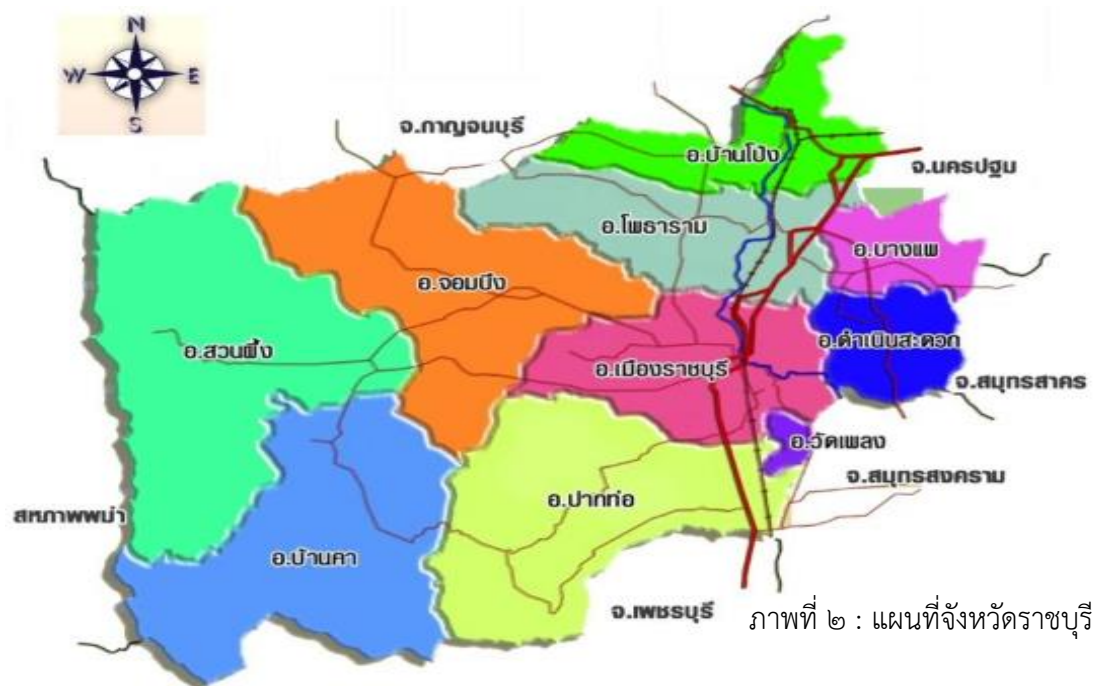
ลักษณะทางภูมิศาสตร์

(๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในพื้นที่กลุ่มภาคกลางตอนล่างด้านทิศตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่ ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ หรือ ๕,๑๙๖.๔๖๒ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๑ ของประเทศ และอันดับที่ ๔๒ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลขที่ ๔ ประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ มีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นแนวพรมแดนสันปันน้ำ ความยาว ๗๓ กิโลเมตร มีแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่านในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม และอำเภอเมืองราชบุรี ความยาวประมาณ ๖๗ กิโลเมตร

(๒) อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ.ด่านมะขามเตี้ย อ.ท่าม่วง และ อ.ท่ามะกา จ.กาญจนบุรี
 ทิศใต้ ติดต่อกับ อ.เขาย้อย และ อ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรี
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ.กำแพงแสน อ.เมืองนครปฐม อ.สามพราน จ.นครปฐม
 อ.บ้านแพ้ว จ.สมุทรสาคร และ อ.บางคนที อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตตะนาวศรี สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ภาพที่ ๒ : แผนที่จังหวัดราชบุรี

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดราชบุรีแบ่งตามระดับความสูงของพื้นที่ โดยพื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่ ร้อยละ ๖๐ เป็นพื้นที่ราบและราบลุ่ม ระดับความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

ปานกลาง พบมากทางด้านตะวันออกบริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอปากท่อ และอำเภอวัดเพลง

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางลาดมาทางตะวันตกเป็นที่ลาดเชิงเนินและที่ลาดเชิงเขาในระดับความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑๐๐ - ๗๕๐ เมตร เนือระดับน้ำทะเลปานกลาง มีแม่น้ำภาษีและลำห้วยสาขาเป็นสายน้ำหลักพบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านตะวันตกของอำเภอปากท่อ อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง

สำหรับพื้นที่ภูเขาสูง ระดับความสูงตั้งแต่ ๗๕๐ เมตรขึ้นไป พบกระจายเป็นกลุ่มทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณชายแดนมีเทือกเขาตะนาวศรีที่สูงชันด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์และเขตแดนด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงอุดมด้วย ป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอปากท่อด้านตะวันตก

ลักษณะของดิน

จังหวัดราชบุรี พบว่ามีดินอยู่ทั้งหมด ๒๖ กลุ่มชุดดิน มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๙๘๖,๑๒๓.๐๙ ไร่ หรือร้อยละ ๙๑.๙๔ ของเนื้อที่ทั้งหมด และเป็นหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑๐ หน่วย ได้แก่ โรงเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์ สนาบบิน พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ สุสาน สนาบบอลฟ์ เขตทหาร พื้นที่ดินดัดแปลง บ่อขุด พื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน และพื้นที่น้ำมีเนื้อที่ประมาณ ๒๖๑,๖๖๕.๙๑ ไร่ หรือร้อยละ ๘.๐๖ ของเนื้อที่ทั้งหมด ลักษณะและสมบัติทางเคมีและกายภาพบางประการของจังหวัดราชบุรี

ลำดับที่	กลุ่มชุดดิน/พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑	กลุ่มชุดดินที่ ๑	๑,๒๙๑.๐๕	๐.๐๔
๒	กลุ่มชุดดินที่ ๒	๙,๙๘๖.๕๓	๐.๓๐
๓	กลุ่มชุดดินที่ ๓	๖๙,๘๒๘.๗๕	๒.๑๔
๔	กลุ่มชุดดินที่ ๔	๑๒๖,๒๓๕.๖๐	๓.๘๙
๕	กลุ่มชุดดินที่ ๖	๔๗,๘๒๖.๕๗	๑.๔๘
๖	กลุ่มชุดดินที่ ๗	๑๒๗,๕๗๖.๘๔	๓.๙๓
๗	กลุ่มชุดดินที่ ๘	๑๘๑,๑๘๔.๖๒	๕.๕๗
๘	กลุ่มชุดดินที่ ๑๘	๓๐,๓๗๓.๑๓	๐.๙๓
๙	กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	๖๓,๗๐๖.๑๙	๑.๙๖
๑๐	กลุ่มชุดดินที่ ๒๘	๒,๖๖๐.๙๗	๐.๐๘
๑๑	กลุ่มชุดดินที่ ๓๑	๑๑,๕๖๖.๒๓	๐.๓๕
๑๒	กลุ่มชุดดินที่ ๓๓	๓๘,๙๖๖.๙๒	๑.๒๐
๑๓	กลุ่มชุดดินที่ ๓๕	๙๙,๗๑๑.๗๔	๓.๐๗
๑๔	กลุ่มชุดดินที่ ๓๖	๗๖,๘๑๖.๗๘	๒.๒๓
๑๕	กลุ่มชุดดินที่ ๓๘	๕๑,๑๖๑.๑๓	๑.๕๘
๑๖	กลุ่มชุดดินที่ ๔๐	๑๔๔,๘๒๑.๖๑	๔.๔๗
๑๗	กลุ่มชุดดินที่ ๔๑	๓,๗๕๐.๐๘	๐.๑๒
๑๘	กลุ่มชุดดินที่ ๔๓	๑,๐๔๓.๒๑	๐.๐๓

ลำดับที่	กลุ่มชุดดิน/พื้นที่เบ็ดเตล็ด	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
๑๙	กลุ่มชุดดินที่ ๔๔	๒๔๓,๘๗๗.๕๒	๗.๕๑
๒๐	กลุ่มชุดดินที่ ๔๘	๓๔๓,๕๐๐.๒๒	๑๐.๕๙
๒๑	กลุ่มชุดดินที่ ๕๒	๕๒,๗๖๘.๒๕	๑.๖๑
๒๒	กลุ่มชุดดินที่ ๕๔	๓๔,๔๔๗.๗๘	๑.๐๖
๒๓	กลุ่มชุดดินที่ ๕๖	๑๑๗,๑๘๔.๒๗	๓.๖๑
๒๔	กลุ่มชุดดินที่ ๕๙	๓๕,๗๒๖.๕๘	๑.๑๑
๒๕	กลุ่มชุดดินที่ ๖๐	๓๘,๐๔๐.๓๖	๑.๑๗
๒๖	กลุ่มชุดดินที่ ๖๒	๑,๐๓๒,๐๗๐.๑๖	๓๑.๗๗
๒๗	โรงเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์ (AF)	๑๘,๘๒๗.๖๒	๐.๕๘
๒๘	สนาบบิน (AP)	๒๒๒.๒๖	๐.๐๑
๒๙	พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ(AQ)	๖๖,๑๑๓.๘๕	๒.๐๔
๓๐	สุสาน (CEM)	๒,๒๘๘.๖๘	๐.๐๗
๓๑	สนาบบอลฟ์ (GC)	๕,๒๗๒.๔๒	๐.๑๖
๓๒	เขตทหาร (MA)	๑๖,๖๑๗.๐๑	๐.๕๑
๓๓	พื้นที่ดินดัดแปลง (ML)	๑๑,๓๘๖.๐๐	๐.๓๕
๓๔	บ่อดิน (P)	๓๑,๗๘๘.๘๙	๐.๙๘
๓๕	พื้นที่ชุมชน (U)	๘๒,๗๙๑.๖๔	๒.๕๕
๓๖	พื้นที่น้ำ (W)	๒๖,๒๕๗.๕๔	๐.๘๑
รวม		๓,๒๔๗,๗๘๙.๐๐	๑๐๐.๐๐

ลักษณะและสมบัติของดินที่มีผลต่อการเกษตร

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ในบริเวณที่มีเทือกเขาหินปูนหรือภูเขาไฟ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึก ที่มีการระบายน้ำเลวดินบนเนื้อดินเป็นดินเหนียวมีสีดำหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลถึงสีแดงปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ดินบนตอนล่างมีสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลาง (pH ๗.๐) ดินล่าง ตอนล่างเนื้อดินเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ในฤดูแล้งหน้าดินจะแตกกระแหง จะพบรอยไถล อาจพบก้อนหินปูนสะสมในดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัญหาหลักในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แก่ การไถพรวนลำบาก เนื่องจากเป็นดินเหนียวจัดต้องไถพรวนในช่วงระยะเวลาที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันพืชที่ปลูกอาจขาดแคลนน้ำได้ง่าย เมื่อฝนทิ้งช่วงนานกว่าปกติ เนื่องจากน้ำที่ขังอยู่จะซึมหายไป เมื่อดินเริ่มแห้งและแตกกระแหงเป็นร่องลึก

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาออกฤดูทำนาบางแห่งใช้ปลูกข้าวไร่ ฝ้ายและ ถั่วต่างๆ มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๙๑.๐๕ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๔ ของพื้นที่จังหวัด

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๒

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อย ในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกมาก มีการระบายน้ำเลวดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวมีสีเทา สีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาน้ำตาล มีจุดประสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด (pH ๕.๕) และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวที่ความลึก ๑๐๐-๑๕๐ ซม. จะพบผลึกของแร่ยิปซัมและรอยไถลระหว่างชั้นดินบนและดินล่าง ดินมีกำมะถันสูง และปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินมีปัญหาในพื้นที่ที่ใช้ทำนามีปัญหาเรื่องดินเปรี้ยว มีเนื้อที่ประมาณ ๙,๙๘๖.๕๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนา และในบางพื้นที่พบว่ามีกรร่งเพื่อปลูกไม้ยืนต้น

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๓

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนน้ำทะเลแล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ บริเวณชายฝั่งทะเลหรือห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำเลวดินบนเป็นดินเหนียว หน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่อง ในฤดูแล้ง และมีรอยไถลในดิน ดินบนมีสีดำ ส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาล บางบริเวณอาจพบจุดประสีแดงปะปนหรือพบผลึกยิปซัม ส่วนดินชั้นล่างจะพบชั้นตะกอนทะเลสีเขียวมะกอก ที่ความลึกประมาณ ๑๐๐-๑๕๐ ซม. และพบเปลือกหอยปน ปฏิกริยาดินเป็นเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝนถ้าเป็นที่

ลุ่มมาก ๆ หรือถ้าหากอยู่ในบริเวณที่มีอิทธิพลของ น้ำทะเลขึ้นลงอยู่ในรอบปี อาจพบปัญหาดินเค็มบ้าง มีเนื้อที่ประมาณ ๖๙,๘๒๘.๗๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๑๔ ของพื้นที่ ทั้งจังหวัด

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกร่องปลูกพืชผักและผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าในบริเวณที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ ที่อาจได้รับอิทธิพลจากการท่วมของน้ำจากแม่น้ำได้ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว ดินบนเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งตลอด สีน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลแก่และสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลปนเทาเข้มหรือสีน้ำตาลเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง สีน้ำตาลและสีน้ำตาลปนเหลืองในดินชั้นล่าง อาจพบรอยอุ้มน้ำและจุดประสีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นด่างปานกลาง (pH ๘.๐) ดินล่างตอนล่างอาจพบเกล็ดแร่ไมกา ก้อนเหล็ก และแมงกานีสสะสมตลอดหน้าตัดดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ดินมีปัญหาในพื้นที่ลุ่มมาก ๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๖,๒๓๕.๖๐ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๘๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าในบริเวณที่ราบเรียบมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเลว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้งสีเทาอ่อน มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (๕.๕-๖.๐) ดินบนตอนล่าง สีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (๕.๕-๖.๕) ดินล่างตอนล่างดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงปนเหลืองหรือสีแดง มีลักษณะเป็นศิลาแลงอ่อนมีปริมาณมากกว่า ๕-๕๐ % ภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน อาจพบมวลก้อนกลม (nodules) ของแมงกานีส ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินได้แก่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำมีเนื้อที่ ๔๗,๘๒๖.๕๗ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๔๘ ของพื้นที่ของจังหวัด

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนาหรือใช้ปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้งในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าในบริเวณค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายถึงร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงกลาง (pH ๖.๐-๗.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีสีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรด ปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อน มีจุด

ประสีแดงปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง (pH ๗.๐-๘.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง ดินกลุ่มนี้อาจมีปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งถ้าอยู่นอกเขตชลประทาน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง หรือใช้ปลูกพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก มีเนื้อที่ประมาณ ๑๒๗,๕๗๖.๘๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๙๓ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๗. กลุ่มชุดดินที่ ๘

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นกลุ่มดินเหนียว ดินบนมีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ของดินและอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการชะลอร่องน้ำ ดินล่างมีสีเทา บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย พบบริเวณที่ราบลุ่ม ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรได้ทำการขุดยกร่องเพื่อทำการปลูกพืชผลต่างๆ ทำให้สภาพผิวดินเดิมเปลี่ยนแปลงไป ตามปกติดิน มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๐ ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการทำเกษตร

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ยกร่องปลูกพืชไร่ พืชผัก ผลไม้ หรือไม้ดอก มีเนื้อที่ประมาณ ๑๘๑,๑๘๔.๖๒ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๕๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๘. กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำหรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขัง ในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพอกสีน้ำตาลสีเหลือง หรือสีแดงปะปนสบางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่างดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนมักมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ส่วนดิน ชั้นล่างจะเป็นกรดน้อยกว่า มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง มีเนื้อที่ ประมาณ ๓๐,๓๗๓.๑๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๙๓ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๙. กลุ่มชุดดินที่ ๒๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บนส่วนต่ำของสันดินริมน้ำและตะกอนน้ำพารูปพัด พบบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายค่อนข้างเร็ว ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉ่งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม ปฏิกิริยาดินเป็นด่างอ่อน (pH ๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแฉ่งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉ่งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแฉ่ง สีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้ม พบเกลือแร่ไมกาตลอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่างปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐)

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ค่อยมี แต่ถ้านำมาใช้ทำนา ดินอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนแล้ง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ในฤดูฝนใช้ปลูกข้าว บริเวณที่มีแหล่งน้ำสามารถปลูกพืชผัก ถั่วต่างๆ และพืชผักได้ในฤดูแล้ง มีเนื้อที่ประมาณ ๖๓,๗๐๖.๑๙ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๙๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๐. กลุ่มชุดดินที่ ๒๘

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากเกิดจากตะกอนน้ำพาที่มีแร่ดินเหนียวส่วนใหญ่เป็นพวกมอนด์มอร์ริสไลต์ หักถมอยู่บนชั้นปูนมาร์ล หรือตะกักเขาหินปูน พบบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึกการระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงต่างปานกลาง (pH ๖.๕-๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้มมาก พบชั้นปูนมาร์ลในระดับลึก ๘๐ ซม. ลงไปในฤดูแล้งจะแตกกระแหงเป็นร่อง กว้างกว่า ๑ ซม. หรือมากกว่า ที่ความลึก ๕๐ ซม. และรอยแตกนี้จะคงอยู่จนจะพบรอยไถและหน้าตัดดินมีมวลก้อนกลมปูนสะสมอยู่ทั่วไป ปฏิกริยาดินเป็นต่างปานกลางถึงต่างจัด (pH ๘.๐-๙.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นต่างปานกลาง (pH ๘.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติสูง ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเหนียวจัด การไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในช่วงฤดูแล้ง ดินมีการหดตัวทำให้ดินแตกกระแหงเป็นร่องลึก ส่วนในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ถั่วต่างๆ และบางพื้นที่ปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๖๖๐.๙๗ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๑. กลุ่มชุดดินที่ ๓๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากเกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เศษหินเชิงเขาของหินดินดานที่แทรกกับหินปูนในสภาพภูมิประเทศแบบคาสต์ พบบริเวณที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกมาก การระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลปนแดงเข้ม ดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลปนแดงเข้ม สีแดง อาจพบก้อนเหล็กและแมงกานีสสะสมใน ดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH ๖.๐-๗.๐) ในดินบนและเป็นกรดจัดมากถึงเป็น กรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ในดินล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยแผนที่นี้ได้แก่ บริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกอ้อย พืชผัก ไม้ผลต่างๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงเป็นสภาพป่าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑,๕๖๖.๒๓ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็น เกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถมอยู่บนเนินตะกอนรูปพัด สันดินริมน้ำ พบบริเวณที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นดินลึก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นต่างอ่อน (pH ๘.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงต่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้มพบเกล็ด แร่ไมกาตลอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสม

ปะปนอยู่ในดินชั้นล่างปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงด่างอ่อน (pH ๗.๐-๘.๐) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติสูงถึงปานกลาง ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ถั่วต่างๆ พืชผัก ไม้ผลต่างๆ บางแห่งใช้ปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๓๘,๙๖๖.๙๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๒๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๓. กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียว ปนทราย มีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด และอ้อย บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ประมาณ ๙๙,๗๑๑.๗๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๐๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๔. กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีถึงค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียว ปนทราย มีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง ดินชั้นบนส่วนใหญ่จะมีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมาถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ส่วนดินล่างจะมีปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาที่พบได้แก่ การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน ๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด สับปะรด และไม้ผลไม้ บางชนิด มีเนื้อที่ประมาณ ๗๖,๘๑๖.๗๘ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๓๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๕. กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

เป็นกลุ่มดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา พบบนสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในชั้นดินล่าง อาจมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๐ ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ ยกเว้นในช่วงฤดูฝนน้ำในลำน้ำอาจเอ่อล้นฝั่งทำความเสียหายให้แก่พืชผลได้

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัย ปลูกผัก และสวนผลไม้ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๑,๑๖๑.๑๓ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๕๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๖. กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของ หินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ตอนที่มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาล หรือสีเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินโดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และสับปะรด บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๔๔,๘๒๑.๖๑ ไร่ หรือร้อยละ ๔.๔๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๗. กลุ่มชุดดินที่ ๔๑

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุ ต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้น หรือดินที่เกิดจากวัตถุ ต้นกำเนิดต่างชนิดต่างยุค ในบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินลึกที่มี การระบายน้ำดีมาก เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นดินถัดลงไปเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลืองปนสีน้ำตาล บางอาจพบจุดประ ในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕ ส่วนในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐ - ๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย แต่ถ้ามีฝนตกมากดินชั้นบนจะแฉะ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด สับปะรด และไม้ผลบางชนิด มีเนื้อที่ ประมาณ ๓,๗๕๐.๐๘ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๒ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๘. กลุ่มชุดดินที่ ๔๓

เป็นกลุ่มดินที่พบในเขตฝนตกชุกบริเวณชายฝั่งทะเลเกิดจากตะกอนทรายชายทะเล บนพื้นที่ตอน บริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเล เป็นกลุ่มดินลึก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินทราย ดินมีสีเทา สีน้ำตาลอ่อน หรือสีเหลือง ถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๗.๐ แต่ถ้ามีเปลือกหอยปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นด่างปานกลาง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอ นอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัย บางพื้นที่ปลูกข้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๔๓.๒๑ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๓ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๑๙. กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ บริเวณพื้นที่ดอน ที่มีลักษณะเป็นค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำดีมาก เนื้อดินเป็นพวกดินทรายปนดินร่วน สีเทาหรือ สีน้ำตาลอ่อน และในดินล่าง ที่ลึกมากกว่า ๑๕๐ ซม. อาจพบเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย บางบริเวณอาจพบจุดประในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินโดยมากจะเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมาก

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเป็นทรายจัด พืชมีโอกาสขาดน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและโครงสร้างไม่ดี บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ มันสำปะหลัง อ้อย และสับปะรด มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๓,๘๗๗.๕๒ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๕๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๐. กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อค่อนข้างหยาบ บนบริเวณพื้นที่ดอน ลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา เป็นดินต้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วนปนกรวดเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหรือปนกรวด หรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นพบหินพื้นต้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลอ่อนปนสีเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินต้นมาก บริเวณที่มีความลาดชันสูง เกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย นอกจากนี้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำอีกด้วย

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ มันสำปะหลัง อ้อย และสับปะรด เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔๓,๕๐๐.๒๒ ไร่ หรือร้อยละ ๑๐.๕๙ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๑. กลุ่มชุดดินที่ ๕๒

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ และทับถมอยู่บนชั้นปูนมาร์ล พบบริเวณที่ลาดเชิงเขาหินปูน ในบริเวณพื้นที่ดอน บนสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินต้นถึงชั้นปูนมาร์ล มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มาก สีดินเป็นสีดำ สีน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินจะมีน้อย แต่ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลตื้นกว่า ๒๕ ซม. จะมีปัญหาเรื่องการไถพรวน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด และ ไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง และมะพร้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๕๒,๗๖๘.๒๕ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๖๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๒. กลุ่มชุดดินที่ ๕๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ และทับอยู่บนชั้นปูนมาร์ล พบบริเวณที่ลาดเชิงเขาหินปูน ในบริเวณพื้นที่ดอน บนสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นกลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นปูนมาร์ล มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทราย ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มากที่ความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีดำ สีนํ้าตาลเข้ม ชั้นดินล่างอาจมีจุดประสีเหลืองและสีแดง ปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เนื้อดินเหนียวจัด การไถพรวนต้องทำในช่วงที่ดินมีความชื้นพอเหมาะ มิฉะนั้นจะทำให้ดินแน่นทึบ ในฤดูฝนจะมีน้ำแช่ขังง่าย ทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต บริเวณที่พื้นที่มีความลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง และ ไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง และมะพร้าว มีเนื้อที่ประมาณ ๓๔,๔๔๗.๗๘ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๐๖ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๓. กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก จากวัตถุดิบกำเนิดดินที่มาจากหินตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ บนบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม. ตอนบนเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหิน มักพบชั้นหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๐-๖.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน จะพบปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง สับปะรด เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๑๑๗,๑๘๔.๒๗ ไร่ หรือร้อยละ ๓.๖๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๔. กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

กลุ่มดินนี้พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือบริเวณพื้นล่างของเนินหรือหุบเขาที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบเกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกันมีการผสมกันของตะกอนหลายชนิดดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดินเป็นดินร่วน หรือร่วนปนทรายหยาบ ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ความลึกของดิน ๕๐-๑๕๐ ซม. ดินล่างเป็นดินเหนียวปนทราย หรือ

ดินทรายปนกรวดมีจุดประสีเหลือง ปฏิบัติการเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐ - ๗.๐ ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง และขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้นๆ

ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำ นิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น เช่น ข้าวโพด มีเนื้อที่ ๓๕,๗๒๖.๕๘ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๑๑ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๕. กลุ่มชุดดินที่ ๖๐

กลุ่มดินนี้พบบริเวณสันดินริมน้ำ บริเวณพื้นที่แนวตะกอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบ จนถึงลูกคลื่นลอนลาด เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน มีการผสมกันของตะกอนหลายชนิด ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วน บางแห่งมีชั้นดินที่มีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย หรือมีชั้นกรวด ซึ่งแสดงถึงการตกตะกอนต่างยุคของดินอันเป็นผลมาจากการเกิดน้ำท่วมใหญ่ในอดีต ดินกลุ่มนี้โดยทั่วไปมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง และปฏิบัติกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ประมาณ ๖.๐-๗.๐

ปัจจุบันดินนี้มีการใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผักหรือพืชไร่อายุสั้น เช่น ข้าวโพด มีเนื้อที่ ๓๘,๐๔๐.๓๖ ไร่ หรือร้อยละ ๑.๑๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๖. กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ดินที่พบบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นโผล่กระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรเนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาและสำรวจดินในพื้นที่ลาดชันสูง มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๓๒,๐๗๐.๑๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๗๗ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

๒๗. โรงเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์ (AF) มีเนื้อที่ ๑๘,๙๒๗.๖๒ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๕๘ ของพื้นที่

๒๘. สนามบิน (AP) มีเนื้อที่ ๒๒๒.๒๖ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๑ ของพื้นที่

๒๙. พื้นที่เลี้ยงสัตว์น้ำ (AQ) มีเนื้อที่ ๖๖,๑๑๓.๘๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๐๔ ของพื้นที่

๓๐. สุสาน (CEM) มีเนื้อที่ ๒,๒๘๘.๖๘ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๐๗ ของพื้นที่

๓๑. สนามกอล์ฟ (GC) มีเนื้อที่ ๕,๒๗๒.๔๒ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๑๖ ของพื้นที่

๓๒. เขตทหาร (MA) มีเนื้อที่ ๑๖,๖๑๗.๐๑ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๕๑ ของพื้นที่

๓๓. พื้นที่ดินดัดแปลง (ML) มีเนื้อที่ ๑๑,๓๘๖.๐๐ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๓๕ ของพื้นที่

๓๔. บ่อดิน (P) มีเนื้อที่ ๓๑,๗๘๘.๘๙ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๙๘ ของพื้นที่

๓๕. พื้นที่ชุมชน ที่อยู่อาศัย (U) มีเนื้อที่ ๘๒,๗๙๑.๖๔ ไร่ หรือร้อยละ ๒.๕๕ ของพื้นที่

๓๖. พื้นที่น้ำ (W) มีเนื้อที่ ๒๖,๒๕๗.๕๔ ไร่ หรือร้อยละ ๐.๘๑ ของพื้นที่

ปัญหาทรัพยากรดิน

จังหวัดราชบุรีพบปัญหาทรัพยากรดิน ดังนี้

๑. ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ ทรัพยากรดินโดยทั่วไปของจังหวัดราชบุรีเกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินที่เป็นดินทรายหรือตะกอนเนื้อหยาบ วัตถุดิบกำเนิดดินเหล่านี้มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำ เนื้อดินเป็นดินปนทรายหรือดินทราย มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารต่ำและถูกชะพาลงไปในดินชั้นล่างหรือออกไปจากพื้นที่ได้ง่าย ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๑๘, ๓๕, ๓๕B, ๓๕g, ๓๖, ๓๖B, ๓๖g, ๔๐, ๔๐B, ๔๐C, ๔๑B, ๔๓, ๔๔, ๔๔B, ๔๘B, ๔๘C, ๔๘D, ๔๘E, ๕๖, ๕๖B, ๕๖C และ ๔๘B/๕๖B มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๖๑,๐๗๘.๕๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๒.๗๐ ของพื้นที่

แนวทางแก้ไข การใช้ประโยชน์พื้นที่ดินบริเวณนี้ ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๔ ตันต่อไร่ ปุ๋ยคอก อัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่หรือปุ๋ยพืชสด อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕-๑๐ กก.ต่อไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อช่วยปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มผลผลิตและรักษาความสามารถในการผลิตของดินไม่ให้เสื่อมลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างยั่งยืน

๒. เป็นดินทรายจัด ดินทรายจัดจะมีความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารของดินต่ำถึงต่ำมาก ธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูญเสียไปในดินชั้นล่างหรือออกไปนอกพื้นที่ได้ง่าย เมื่อมีการให้น้ำหรือมีฝนตก ดินง่ายต่อการกร่อน ทำให้เกิดเป็นร่องลึกและกว้าง ขาดแคลนน้ำ ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๑B, ๔๓, ๔๔ และ ๔๔B มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๘,๖๗๐.๘๑ ไร่ หรือร้อยละ ๗.๖๖ ของพื้นที่ แนวทางแก้ไข การใช้ประโยชน์ของพื้นที่บริเวณนี้ ควรเลือกชนิดพืชที่ศักยภาพเหมาะสมมาใช้ปลูกเพื่อลดต้นทุนในการผลิต มีการปรับปรุงบำรุงดินร่วมกับมีระบบการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๔ ตันต่อไร่ ปุ๋ยคอก อัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ หรือปุ๋ยพืชสด อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕-๑๐ กก.ต่อไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมี และใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับ พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่พืชขาดแคลนน้ำ การใช้ปุ๋ยเคมีควรใช้ที่ละน้อยแต่บ่อยครั้ง เพื่อลดการสูญเสียธาตุอาหารลงไปในชั้นดินล่างก่อนที่พืชจะนำไปใช้ได้หรือสูญเสียออกไปจากพื้นที่ เมื่อมีการให้น้ำหรือมีฝนตก

๓. ดินตื้น ดินตื้นถึงชั้นลูกรัง เศษหิน ก้อนหินปะปนอยู่ในเนื้อดินตั้งแต่ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่าโดยปริมาตรภายในความลึก ๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน หรือมีชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน ดินตื้นจะเป็นอุปสรรคต่อการขนถ่ายของรากพืชลงไปหาอาหาร นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นดินน้อย ทำให้มีความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารและอุ้มน้ำต่ำมาก พืชจะขาดน้ำและทำให้เหี่ยวเฉาไวกว่าพื้นที่อื่น ได้แก่กลุ่มชุดดินที่ ๔๘B, ๔๘C, ๔๘D, ๔๘E, ๕๒, ๕๒B, ๔๘B/๕๖B และ ๕๒/๕๔ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๙๖,๒๖๘.๔๗ ไร่ หรือร้อยละ ๑๒.๒๐ ของพื้นที่

แนวทางการแก้ไข เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและไม่มีเศษหินหรือก้อนหินอยู่บริเวณหน้าดินมาก เพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรมและการดูแลรักษา โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตรหรือแบบผสมผสาน ไม่ทำลายไม้พื้นล่าง ขุดหลุมปลูก พร้อมปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักอัตรา ๒๕-๕๐ กก.ต่อหลุม หรือปุ๋ยคอกอัตรา ๑๐-๒๐ กก.ต่อหลุมร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดินหรือปลูกหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นและลดการกร่อนของดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ฝนทิ้งช่วงนานหรือพืชขาดน้ำ สำหรับในพื้นที่ที่มีหินกระจัดกระจายอยู่บนดิน

มาก ไม่เหมาะสมต่อการเกษตร ควรปล่อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร สำหรับในพื้นที่เสื่อมโทรม ควรฟื้นฟูให้กลับมาเป็นป่าหรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๔. การกร่อนของดิน บางบริเวณ มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเป็นเนินเขาและมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ทำให้ง่ายต่อการถูกกร่อนจากแรงกระแทกของเม็ดฝนและถูกพัดพาโดยน้ำที่ไหลบ่าผ่านผิวดิน ทำให้เกิดเป็นร่องกว้าง ทำความเสียหายกับพืชที่ปลูกและเป็นอุปสรรคต่อการจัดการที่ดินและการไถพรวน

แนวทางการแก้ไข การใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณนี้ ควรมีการไถพรวนให้น้อยที่สุดและไถขวางความลาดชัน ปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ใช้วัสดุคลุมดิน ทำคันดิน ปลูกหญ้าแฝกหรือปลูกพืชเป็นแถบสลับในพื้นที่ที่เป็นร่อง ที่เกิดจากการกร่อน ควรไถกลับและปรับปรุงดิน พร้อมเปลี่ยนทางเดินของน้ำไหลบ่า เพื่อไม่ให้เกิดการกร่อนซ้ำในพื้นที่เดิม

๕. พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงหรือพื้นที่ภูเขา พื้นที่ที่มีความลาดชัน มากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์หรือเป็นพื้นที่ภูเขา ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เนื่องจากยากต่อการจัดการดูแลรักษา ใช้มาตรการพิเศษในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายสูงมาก และยังเป็นการทำลายระบบนิเวศน์ของป่าอีกด้วย ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๓๒,๐๗๐.๑๖ ไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๗๗ ของพื้นที่

แนวทางการแก้ไข ควรรักษาไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยและเพาะพันธุ์ของสัตว์ป่า เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ถ้ามีความจำเป็นต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ควรมีการสำรวจดินและเลือกใช้พืชที่มีศักยภาพในการเกษตร เป็นดินลึกและความลาดชันไม่สูงมากนัก โดยทำการเกษตรแบบวนเกษตร และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

สรุปประเภทการใช้ที่ดินจังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ.๒๕๖๒

ที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๖๖,๒๕๓	๘.๒๐
๒	พื้นที่เกษตรกรรม	๑,๖๖๓,๓๕๓	๕๑.๒๑
	พื้นที่นา	๓๔๒,๖๒๒	๑๐.๕๕
	ไม้ยืนต้น	๒๑๒,๔๒๔	๖.๕๕
	พืชสวน	๑๐๔,๒๒๗	๓.๒๒
	พืชไร่	๕๘๖,๙๑๗	๑๘.๐๕
	ไม้ผล	๒๙๓,๘๐๗	๘.๐๓
	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖๘,๐๙๗	๒.๑๑
	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๕๔,๕๒๔	๑.๖๘
	พืชน้ำ	๔๑๑	๐.๐๑
	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๓๒๔	๐.๐๑
๓	พื้นที่ป่าไม้	๑,๐๘๒,๘๙๗	๓๓.๓๕
๔	พื้นที่น้ำ	๗๑,๑๑๔	๒.๑๙
๕	พื้นที่เปิดเตล็ด	๑๖๔,๑๗๒	๕.๐๕
รวม		๓,๒๔๗,๗๘๙	๑๐๐

ที่มา : เว็บไซต์กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

หมายเหตุ ๑. การใช้ที่ดินเป็นการใช้ที่ดินทั้งในและนอกพื้นที่เขตป่าตามกฎหมาย

๒. เนื้อที่ได้จากการคำนวณโดยระบบภูมิสารสนเทศ (GIS) และทำการถ่วงน้ำหนักกับเนื้อที่จากกรมการปกครองและกรมแผนที่ทหาร ๕,๑๙๖.๔๖๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่ (ไร่)	เหมาะสมสูง S๑	เหมาะสม ปานกลาง S๒	เหมาะสม เล็กน้อย S๓	ไม่ เหมาะสม N	พื้นที่ทำ การเกษตรที่ เหมาะสม S๑+S๒	พื้นที่ทำ การเกษตรที่ ไม่เหมาะสม S๓+N
๑	ข้าว	๓๕๐,๐๓๖.๗๔	๒๗๑,๑๓๓	๘,๕๐๘	๕๗,๓๒๐	๑๓,๐๗๖	๒๗๙,๖๔๑	๗๐,๓๙๗
๒	อ้อย	๒๙๔,๐๓๕.๒๗	๑๙,๒๕๒	๓๕,๑๐๓	๒๓๙,๓๗๔	๓๐๗	๕๔,๓๕๕	๒๓๙,๖๘๘
๓	มันสำปะหลัง	๑๑๙,๙๑๔.๘๓	๓๖๗	๗๙,๙๓๗	๓๗,๕๔๗	๒,๐๖๓	๘๐,๓๐๖	๓๙,๖๑๑
๔	ข้าวโพด	๙๑๓.๘๐	๑๙๖	๔๓๐	๑๕	๒๗๓	๖๒๖	๒๘๘
๕	สับปะรด	๕๕,๖๒๙.๘๖	๗๕๘	๔๙,๒๙๑	๒,๓๖๕	๓,๒๑๖	๕๐,๐๕๐	๕,๕๘๑
๖	ยางพารา	๔๐,๙๖๘.๓๙	๔	๗๓๒	๑๗,๐๖๙	๒๓,๑๖๓	๗๓๖	๔๐,๒๓๔
๗	มะพร้าว	๑๐๐,๗๑๓.๘๗	๗๗,๒๔๑	๓๘	๒,๖๗๘	๒๐,๗๕๗	๗๗,๒๘๑	๒๓,๔๓๖
๘	ลำไย	๒,๔๙๙.๓๔	๘๘๙	๑,๒๖๖	๓๖๒	๒๒	๒,๑๕๖	๓๔๓
๙	ทุเรียน เงาะ มังคุด	๖๐๑.๕๑				๖๐๑		๖๐๑
๑๐	ปาล์มน้ำมัน	๑๘,๔๓๓.๑๐				๑๘,๔๓๓		๑๘,๔๓๓

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/Agri-Map online

ข้อมูลการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๑)

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดราชบุรีตั้งอยู่ในเขตที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ จึงทำให้ได้รับลมมรสุมจากอินเดียไม่เต็มที่ โดยเฉพาะอำเภอดิดติดต่อกับเทือกเขาตะนาวศรี ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง อำเภोजอมบึง อำเภอปากท่อ และอำเภอบ้านคา จึงมีปริมาณฝนตกน้อย ฝนส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกในแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำแควใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้สภาพอากาศของราชบุรีมี ๓ ฤดู คือ

ฤดูฝน แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง ได้แก่

- **ช่วงแรก** ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน แต่เนื่องจากมีเทือกเขา ตะนาวศรีกั้นอยู่จึงทำให้พื้นที่ติดเทือกเขาได้รับปริมาณฝนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกแถบลุ่มน้ำแม่กลองและ ด้านตะวันออกของจังหวัด

- **ช่วงที่สอง** ประมาณเดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับ อิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรีทำให้มีฝนตกชุกและตกหนักแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภोजอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจาก เทือกเขาเป็นประจำทุกปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์มีอากาศ หนาวเย็นเนื่องจากได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดนำเอาความหนาวเย็นและแห้งมาปกคลุม ทำให้พื้นที่ตามเชิงเขาหุบเขาแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภोजอมบึง และอำเภอปากท่อ มีอากาศหนาวถึงหนาวจัดทุกปี

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงและลมฝ่ายใต้พัดผ่านทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป อาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้นในช่วงเดือน มีนาคมถึงเดือนเมษายน (สถิติอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙)

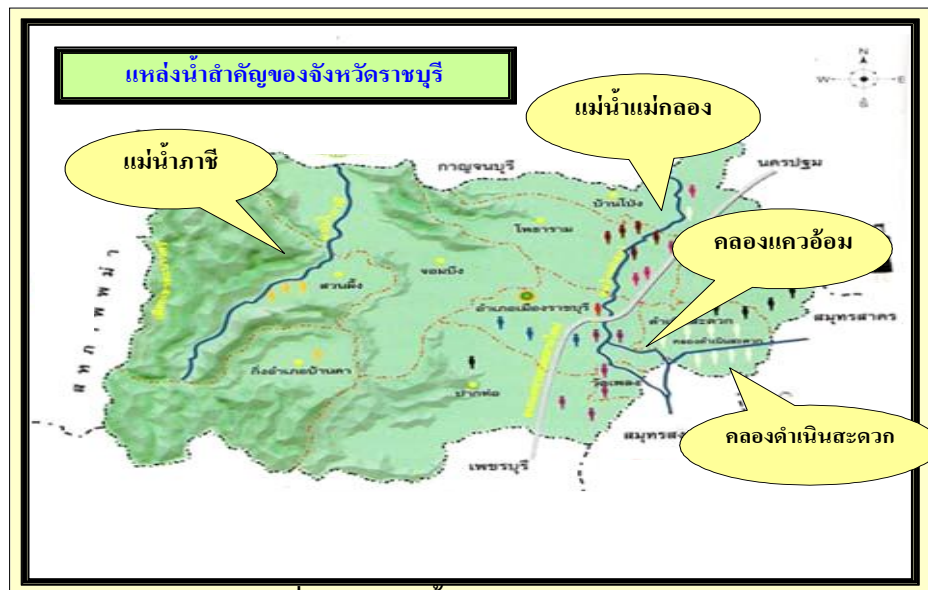
แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญในจังหวัดราชบุรี ได้แก่

๑. แม่น้ำแม่กลอง มีต้นกำเนิดมาจากแควน้อย แควใหญ่ ไหลบรรจบกันที่จังหวัดกาญจนบุรี ไหลผ่านจังหวัดราชบุรีในท้องที่ อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอเมืองราชบุรี และอำเภอดำเนินสะดวก ความยาวของแม่น้ำแม่กลองช่วงที่ผ่านจังหวัดราชบุรี ประมาณ ๔๓ กิโลเมตร ระดับน้ำของแม่น้ำแม่กลองจะขึ้นสูงสุด ในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน และบางปีอาจสูงสุดอีกช่วงหนึ่งในเดือนตุลาคม หรือพฤศจิกายน ทั้งนี้ เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลองได้รับฝนจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณสองฝั่งของแม่น้ำ แม่กลอง มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การกสิกรรมประชาชนในจังหวัดราชบุรี ได้รับประโยชน์หลายทางจากแม่น้ำแม่กลอง ทั้งเพื่อการบริโภคใช้สอย การกสิกรรม การคมนาคม และการประมงน้ำจืด

๒. แม่น้ำภาชี เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลหล่อเลี้ยงพื้นที่ อำเภอสวนผึ้ง และบางส่วนของพื้นที่ อำเภोजอมบึง ประชาชนในพื้นที่สองอำเภอนี้ได้ประโยชน์ในการกสิกรรม การเลี้ยงสัตว์ และบริโภค เนื่องจากแม่น้ำนี้มีความคดเคี้ยวมาก จึงไม่สามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมได้แม่น้ำนี้ได้รับลมฝนซึ่งพัดมาจาก อ่าวเบงกอล

๓. คลองดำเนินสะดวก ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพื่อเชื่อม แม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง โดยเริ่มจากตำบลบางยาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผ่านอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี บรรจบกับแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวตลอดลำคลอง ๓๕ กิโลเมตร และลำคลองสาขาอีกกว่า ๒๐๐ คลอง

ภาพที่ ๓ : แหล่งน้ำสำคัญในจังหวัดราชบุรี

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดราชบุรีหนึ่งในผืนป่าภาคตะวันตก เป็นพื้นที่ที่มีความต่อเนื่องกับผืนป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ซึ่งเป็นมรดกโลก และผืนป่าแก่งกระจานรวมทั้งเชื่อมต่อกับพื้นที่ป่าประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นผืนป่าเขตร้อนชื้นที่สำคัญของเอเชียความอุดมสมบูรณ์ด้านพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ป่าหายาก เช่น นกเงือก นกเงือก ชะนีหน้าขาว ซึ่งพื้นที่ป่าส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีอยู่ในบริเวณเขตแดนด้านทิศตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านทิศใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงสภาพป่าเป็นป่าดิบ ป่าเบญจพรรณป่าเต็งรัง และป่าไผ่ ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๒๐๐ เมตรถึง ๑,๑๐๐ เมตร อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และด้านทิศตะวันตกของอำเภอบางแพ ซึ่งพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภोजอมบึง พื้นที่จะประกอบด้วยป่าและภูเขาอันเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาตะนาวศรีบริเวณถัดจากเทือกเขามาทางด้านทิศตะวันออกจนถึงตอนกลางของพื้นที่ จังหวัดมีลักษณะเป็นที่ราบสูงและเป็นลอนลาดมีแม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขาเป็นแม่น้ำสายหลักอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภोजอมบึงและด้านทิศตะวันตกของอำเภอบางแพ เมืองราชบุรี โพธาราม และอำเภอบ้านโป่ง ทำให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ

จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ทั้งหมด ๓,๒๔๗,๗๘๙ ไร่ ในปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ประมาณ ๑,๐๖๘,๑๓๘.๙๖ ไร่ ป่าไม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่เขาและเทือกเขาตะนาวศรี โดยข้อมูล ๗ ปีย้อนหลัง

มีจำนวนพื้นที่ป่าไม้เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย สำหรับพื้นที่ป่าไม้จำแนกตามลักษณะบังคับตามกฎหมาย ประกอบด้วย

- ป่าสงวนแห่งชาติ มีพื้นที่ ๑,๘๖๔.๙๕ ตารางกิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติ มีพื้นที่ ๓๒๘.๗๔ ตารางกิโลเมตร
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีพื้นที่ ๔๘๙.๓๑ ตารางกิโลเมตร

ปี เนื้อ ที่ ป่า ไม้ (ไร่)	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
	๑,๐๙๗,๓๖๗.๔๒	๑,๑๑๑,๕๖๖.๔๖	๑,๐๘๑,๓๘๗.๕๔	๑,๐๗๓,๓๒๙.๓๗	๑,๐๖๓,๒๙๐.๙๖	๑,๐๖๖,๙๙๐.๓๕	๑,๐๖๘,๑๓๘.๙๖

- ที่ราชพัสดุ มีพื้นที่ ๘๐๐.๐๐ ตารางกิโลเมตร

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๗ ป่า เนื้อที่ ๑,๑๖๕,๕๙๓.๗๕ ไร่ ประกอบด้วย

๑. ป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี อ.สวนผึ้ง อ.จอมบึง อ.ปากท่อ อ.โพธาราม อ.บ้านคา จ.ราชบุรี เนื้อที่ ๙๗๗,๒๕๐ ไร่
๒. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาบิน อ.เมือง อ.จอมบึง จ.ราชบุรี เนื้อที่ ๒๑,๒๕๐ ไร่
๓. ป่าสงวนแห่งชาติป่าพุยงและป่าพุสามซ้อน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี เนื้อที่ ๘๗,๖๕๖.๒๕ ไร่
๔. ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขากรดและป่าเขาพลอง อ.เมือง จ.ราชบุรี เนื้อที่ ๔,๗๘๗.๕๐ ไร่
๕. ป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองกลางเนิน อ.เมือง จ.ราชบุรี เนื้อที่ ๑๕๐ ไร่
๗. ป่าสงวนแห่งชาติป่าชำสาม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี เนื้อที่ ๒,๖๒๕ ไร่

การปกครองของจังหวัด

จังหวัดราชบุรีแบ่งเขตการปกครอง จำนวน ๑๐ อำเภอ ๑๐๔ ตำบล ๙๗๗ หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๒ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี เทศบาลเมือง ๔ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองราชบุรี เทศบาลเมืองบ้านโป่ง เทศบาลเมืองท่าผา และเทศบาลเมืองโพธาราม เทศบาลตำบล ๓๐ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๗ แห่ง

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน					
				ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	ชุมชน	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล
เมืองราชบุรี	๔๓๐.๒๙๘	๘.๒๘	๑๐๐ เมตร	๒๒	๑๘๗	๑๗	๑	๑	๔
บ้านโป่ง	๓๖๖.๕๕๙	๗.๐๕	๔๑	๑๕	๑๘๓	๑๑	๒	๒	๔
โพธาราม	๔๑๗.๐๐๙	๘.๐๒	๒๕	๑๙	๑๕๖	๑๑	๑	๑	๘
ดำเนินา	๒๑๐.๒๗๑	๔.๐๕	๒๓	๑๓	๑๐๕	๘	-	-	๕
ปากท่อ	๗๕๗.๘๓๕	๑๔.๕๘	๒๕	๑๒	๘๕	๑๐	-	-	๒
จอมบึง	๗๗๒.๐๕๔	๑๔.๘๗	๓๐	๖	๙๐	๖	-	-	๒
บางแพ	๑๗๒.๕๙๗	๓.๓๒	๒๘	๗	๖๕	๔	-	-	๒
สวนผึ้ง	๑,๐๐๕.๐๘	๑๙.๓๔	๕๕	๔	๓๗	๔	-	-	๒
บ้านคา	๑,๐๒๖.๘๖๗	๑๙.๗๖	๕๘	๓	๔๑	๓	-	-	-
วัดเพลง	๓๗.๘๙๒	๐.๗๓	๑๗	๓	๒๘	๓	-	-	๑
รวม	๕,๑๙๖.๔๖๒	๑๐๐		๑๐๔	๙๗๗	๗๗	๖๙	๔	๓๐

ข้อมูลประชากร

จังหวัดราชบุรีมีจำนวนครัวเรือน รวมทั้งสิ้น ๓๑๙,๖๑๙ ครัวเรือน มีประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน ๘๗๓,๑๐๑ คน อันดับที่ ๒๗ ของประเทศ โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๔๒๕,๖๗๗ คน และเพศหญิง จำนวน ๔๔๗,๔๒๔ คน ความหนาแน่นของประชากร ๑๖๘.๐๑ คน/ตร.กม. อันดับที่ ๒๓ ของประเทศ (ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑. อำเภอเมืองราชบุรี ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๒๒ ตำบล ดังนี้ หน้าเมือง เจริญหัก ดอนตะโก หนองกลางนา ห้วยไผ่ คิ่งน้ำวน คิ่งกระถิน อ่างทอง โคกหม้อ สามเรือน พิกุลทอง น้ำพุ ดอนแร่ หินกอง เขาแร้ง เกาะพลับพลา หลุมดิน บางป่า พงสวาย คูบัว ท่าราบ บ้านไร่

๒. อำเภอบ้านโป่ง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๕ ตำบล ดังนี้ บ้านโป่ง ท่าผา กล้วยใหญ่ ปากแรต หนองกบ หนองอ้อ ดอนกระเบื้อง สวนกล้วย นครชุมน์ บ้านม่วง คิ่งพยอม หนองปลาหมอ เขาขลุ่ย เบิกไพร ลาดบัวขาว

๓. อำเภอโพธาราม ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๙ ตำบล ดังนี้ โพธาราม ดอนกระเบื้อง หนองโพ บ้านเลือก คลองตากคต บ้านซ้อง บ้านสิงห์ ดอนทราย เจ็ดเสมียน คลองข่อย ชำแระ สร้อยฟ้า ท่าชุมพล บางโตนด เต่าปูน นางแก้ว ธรรมเสน เขาชะงุ้ม หนองกวาง

๔. อำเภอดำเนินสะดวก ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๓ ตำบล ดังนี้ ดำเนินสะดวก ประสาทสิทธิ์ ศรีสุราษฎร์ ตาหลวง ดอนกรวย ดอนคลัง บัวงาม บ้านไร่ แพงพวย สี่หมื่น ทานัด ขุนพิทักษ์ดอนไผ่

๕. อำเภอปากท่อ ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๑๒ ตำบล ดังนี้ พุ่งหลวง วังมะนาว ดอนทราย หนองกระทุ่ม ปากท่อ ป่าไก่อ วัดยางงาม อ่างหิน บ่อกระดาน ยางหัก วันดาว ห้วยยางโทน

๖. อำเภอจอมบึง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๖ ตำบล ดังนี้ จอมบึง ปากช่อง เบิกไพร ด่านทับตะโก แก้มอ้น รางบัว

๗. อำเภอบางแพ ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๗ ตำบล ดังนี้ บางแพ วังเย็น หัวโพ วัดแก้วดอนใหญ่ ดอนคา โพหัก

๘. อำเภอสวนผึ้ง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๔ ตำบล ดังนี้ สวนผึ้ง ป่าหวาย ท่าเคย ตะนาวศรี

๙. อำเภอบ้านคา ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๓ ตำบล ดังนี้ บ้านคา บ้านบึง หนองพันจันทร์

๑๐. อำเภอวัดเพลง ประกอบด้วยตำบลทั้งหมด ๓ ตำบล ดังนี้ เกาะศาลพระ จอมประทัด วัดเพลง

ที่	อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน
๑	อำเภอเมืองราชบุรี	๑๐๔,๘๙๕	๑๐๙,๐๐๙	๒๑๓,๙๐๔	๘๒,๐๕๑
๒	อำเภอจอมบึง	๓๑,๖๗๒	๓๒,๖๖๗	๖๔,๓๓๙	๒๓,๑๗๗
๓	อำเภอสวนผึ้ง	๒๗,๗๙๖	๒๕,๗๐๘	๕๓,๕๐๔	๑๗,๙๐๘
๔	อำเภอดำเนินสะดวก	๔๔,๖๓๖	๔๘,๐๐๕	๙๒,๖๔๑	๒๙,๒๒๔
๕	อำเภอบ้านโป่ง	๘๒,๕๓๐	๙๐,๐๙๑	๑๗๒,๖๒๑	๖๖,๕๕๒
๖	อำเภอบางแพ	๑๖,๓๑๖	๑๗,๗๙๐	๓๔,๑๐๖	๑๒,๗๐๓
๗	อำเภอโพธาราม	๖๕,๗๕๒	๗๐,๘๕๘	๑๓๖,๖๑๐	๕๐,๗๕๑
๘	อำเภอปากท่อ	๓๓,๓๒๕	๓๔,๕๕๔	๖๗,๘๗๙	๒๓,๖๕๘
๙	อำเภอวัดเพลง	๕,๘๒๔	๖,๓๖๐	๑๒,๑๘๔	๔,๑๑๕
๑๐	อำเภอบ้านคา	๑๒,๙๓๑	๑๒,๓๘๒	๒๕,๓๑๓	๙,๔๘๐
	รวม	๔๒๕,๖๗๗	๔๔๗,๔๒๔	๘๗๓,๑๐๑	๓๑๙,๖๑๙

ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

ชาติพันธุ์ จังหวัดราชบุรีมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมและประเพณีอันเป็นลักษณะเด่นของจังหวัดที่สืบทอดมาแต่โบราณกาล เพราะสภาพภูมิประเทศที่เสริมให้เมืองราชบุรีเป็นศูนย์รวมทางวัฒนธรรม เป็นเมืองที่ผู้คนจากดินแดนโพ้นทะเลและชาวพื้นเมืองหลายกลุ่มที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนระหว่างไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อพยพเข้ามาตั้งรกราก ทำให้เมืองราชบุรีประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติรวม ๘ ชาติพันธุ์ ได้แก่ ๑.ชาวไทยพื้นถิ่นราชบุรี ๒.ชาวไทยเชื้อสายจีนราชบุรี ๓.ชาวไทยเชื้อสายเขมรราชบุรี ๔.ชาวไทยเชื้อ

สายกะเหรี่ยงราชบุรี ๕.ชาวไทยเชื้อสายมอญราชบุรี ๖.ชาวไทยเชื้อสายลาวโสัง (โห่ง) ราชบุรี ๗.ชาวไทยเชื้อสายไทยยวนราชบุรี ๘.ชาวไทยเชื้อสายลาวเวียงราชบุรี

การศึกษา จังหวัดราชบุรีมีความพร้อมสำหรับให้บริการทางการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยพื้นที่เขตการศึกษา ๓ เขต ดังนี้

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่อำเภอเมืองราชบุรี อำเภोजอมบึง อำเภอสวนผึ้ง อำเภอปากท่อ อำเภอวัดเพลง และอำเภอบ้านคา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีสถานศึกษารวม ๑๗๗ แห่ง มีครูทั้งสิ้น ๑,๘๒๖ คน จำนวนนักเรียนเฉลี่ยทุกระดับชั้น รวมทั้งสิ้น ๓๕,๓๔๓ คน

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๒ รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในพื้นที่สถานศึกษา ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบ้านโป่ง อำเภอบางแพ และอำเภอโพธาราม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีสถานศึกษารวม ๑๔๗ แห่ง มีครูทั้งสิ้น ๑,๑๓๖ คน จำนวนนักเรียนเฉลี่ยทุกระดับชั้น รวมทั้งสิ้น ๒๒,๖๑๒ คน

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๘ ในจังหวัดราชบุรีมีสถานศึกษาระดับมัธยม จำนวน ๒๖ แห่ง มีรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ๑๘ คน และครูผู้สอน จำนวน ๑,๔๒๘ คน และในปีการศึกษา ๒๕๕๙ พบว่า นักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๔,๓๗๒ คน มีโอกาสในการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๓,๗๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๓ ศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐบาล ๒๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๘ ศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาของเอกชน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๙ และศึกษาต่อสถาบันอื่น ๆ จำนวน ๓๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๖๒

การสาธารณสุข ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จังหวัดราชบุรีมีสถานบริการสุขภาพทั้งหมด ๔๗๖ แห่ง แยกเป็น โรงพยาบาลของรัฐสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๑๒ แห่ง จำนวนเตียง รวม ๒,๒๐๐ เตียง โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงอื่น จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑๕๘ แห่ง สาธารณสุขอำเภอ (สอ.) จำนวน ๔ แห่ง ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสม.) จำนวน ๖ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๖ แห่ง คลินิก จำนวน ๒๓๑ แห่ง และคลินิกทันตกรรม จำนวน ๕๘ แห่ง

ศาสนา ประชากรในจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙.๑๖ นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๗๙ นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ ๐.๐๓ โดยมีวัดในพระพุทธศาสนา ๓๙๒ วัด โบสถ์ในคริสต์ศาสนา ๑๙ แห่ง และมีมัสยิด ๔ แห่ง

ประเพณีวัฒนธรรม อาทิ ๑) ประเพณีกินข้าวห่อ หรือ อั้งหมี่ถ่อง เป็นพิธีสู่ขวัญจัดขึ้นในช่วงเดือนเก้า ชาวกะเหรี่ยงถือว่าเดือนเก้าเป็นเดือนไม่ดี บรรดาวิญญาณชั่วร้ายจะออกหากินและกินขวัญ ทำให้เจ็บป่วยหรืออาจถึงแก่ชีวิต พิธีนี้นิยมจัดในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ ในพิธีมีการต้มข้าวห่อ เลี้ยงข้าวห่อ ในวันต้มข้าวห่อนี้จะมีพิธีสู่ขวัญด้วย เริ่มด้วยการเคาะไม้เป่าแคน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน จากนั้นผู้เฒ่าผู้แก่ในครอบครัวจะใช้เชือกแดง ผูกข้อมือให้ลูกหลานเพื่อความเป็นสิริมงคล ความเป็นมาของเทศกาลเดือนเก้า อั้งหมี่ถ่อง หรือ ประเพณีกินข้าวห่อ บ้านโป่งกระทิ้งบน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ๒. งานวัฒนธรรมประเพณีไทยตะนาวศรี สวนผึ้ง ราชบุรี ณ สนามหน้าที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง กิจกรรมภายในงานมีประกวดริ้วขบวนแห่งของ ชาว ไทย

ตะนาวศรี การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน แสดงวิถีชีวิตของชนเผ่า การประกวดการแต่งกายของชนเผ่า การประกวดร้องเพลง การประกวดธิดาไทยตะนาวศรี การประกวดพืชผัก ผลไม้ มหกรรมต่างๆ และ จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ๓. ราชบุรีไนท์ทาวน์ วันจัดงาน ช่วงตรุษจีนของทุกปี ณ บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรเมืองราชบุรี ถนนอัมรินทร์และถนนวรเดช ตลอดสาย ทั้งนี้เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชาวไทย เชื้อสายจีนใน จังหวัดราชบุรี ส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมรายได้ให้กับประชาชนจังหวัดราชบุรี ๔. งานสืบสานประเพณีวันสงกรานต์ อ.เมืองราชบุรี วันจัดงาน ๑๓-๑๕ เมษายน สถานที่จัดงาน ภายในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี หน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี บริเวณวัดโขลงสุวรรณคีรี ณ วิหารจัตุรมุขพระสี่มุมเมืองยอดเขาแก่นจันทร์

โครงสร้างพื้นฐาน

๑.การไฟฟ้า

จังหวัดราชบุรี มีหน่วยงานดำเนินการจัดหา จัดจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าให้กับประชาชน ภาคที่อยู่อาศัย ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ขยายเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๑๐ อำเภอ โดยมีผู้ใช้ไฟฟ้ารวมทั้งหมด ๒๕๕,๐๓๑ ครั้วเรือน และมีครั้วเรือนที่อยู่ระหว่างขอใช้ไฟฟ้า ๑,๙๑๘ ครั้วเรือน

๒.การประปา

จังหวัดราชบุรี มีการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการน้ำประปา จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วย การประปาส่วนภูมิภาคสาขาราชบุรี การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบ้านโป่ง การประปาส่วนภูมิภาคสาขापากท่อ และ การประปาส่วนภูมิภาคสาขาสวนผึ้ง ครอบคลุมพื้นที่ ๙ อำเภอ ยกเว้นอำเภอบ้านคา ที่ยังไม่มีระบบการประปาส่วนภูมิภาค

๓.การคมนาคม

จังหวัดราชบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร เป็นระยะทางประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร เดินทางได้สะดวกทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสาร ประจำทาง และรถไฟ ดังนี้

๓.๑.การเดินทางจากกรุงเทพมหานคร

(๑) รถยนต์ส่วนตัว

(๑.๑) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) จากบางแค - อ้อมน้อย - อ้อมใหญ่ - นครชัยศรี - นครปฐม - ราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๔ กิโลเมตร

(๑.๒) เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓๘ (ถนนบรมราชชนนี) จากกรุงเทพฯ - พุทธมณฑล - นครชัยศรี มาบรรจบเข้าสู่เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมตรงไปตัวเมืองราชบุรี ระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร

(๑.๓) เส้นทางหลวงเอเชียสาย ๒ (AH๒) หรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕ สายธนบุรี - ปากท่อ (ถนนพระราม ๒) มาบรรจบเข้าสู่เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) บริเวณแยกวังมะนาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จากนั้นใช้ถนนเพชรเกษมเข้าตัวเมืองราชบุรีระยะทางทั้งหมดประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร

(๒) รถโดยสารประจำทาง

บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการเดินรถจากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ (แห่งที่ ๒)

ไป - กลับ จังหวัดราชบุรีทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยมีหลายเส้นทาง ได้แก่

กรุงเทพฯ - ราชบุรี	ระยะทาง	๑๐๙	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - พุทธมณฑล - ราชบุรี (ม.๑ข)	ระยะทาง	๙๙	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - พุทธมณฑล - ราชบุรี (ม.๒)	ระยะทาง	๙๙	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - โพธาราม	ระยะทาง	๘๕	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - บ้านโป่ง (ม.๑ข)	ระยะทาง	๗๘	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - บ้านโป่ง (ม.๒)	ระยะทาง	๖๘	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - ดำเนินสะดวก	ระยะทาง	๙๖	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - จอมบึง	ระยะทาง	๑๒๖	กิโลเมตร

(๓) รถไฟ

การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการรถไฟสายใต้ ออกจากกรุงเทพมหานคร สถานีรถไฟ หัวลำโพง และสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๒ ชั่วโมง โดยผ่านอำเภอ บ้านโป่ง โพธาราม เมืองราชบุรี และอำเภopakทอ โดยมีระยะทางดังนี้

กรุงเทพฯ - บ้านโป่ง	ระยะทาง	๘๔	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - โพธาราม	ระยะทาง	๙๘	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - เมืองราชบุรี	ระยะทาง	๑๑๗	กิโลเมตร
กรุงเทพฯ - ปากทอ	ระยะทาง	๑๓๕	กิโลเมตร

และมีรถไฟแยกจากอำเภอบ้านโป่งไปจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทาง ๔๙ กิโลเมตร

๓.๒ การเดินทางระหว่างจังหวัดราชบุรีไปยังจังหวัดใกล้เคียง

นอกจากนี้ จากสถานีขนส่งราชบุรีมีรถโดยสารไป - กลับยังจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

ราชบุรี - สมุทรสงคราม	ระยะทาง	๔๙	กิโลเมตร
ราชบุรี - สมุทรสงคราม (ข)	ระยะทาง	๔๕	กิโลเมตร
ราชบุรี - สมุทรสงคราม (ค)	ระยะทาง	๓๘	กิโลเมตร
ราชบุรี - กาญจนบุรี (ม.๒)	ระยะทาง	๙๔	กิโลเมตร

ระยะทางจากอำเภอเมืองราชบุรีไปยังอำเภอต่างๆ ของจังหวัดราชบุรี

อำเภอบ้านโป่ง	ระยะทาง	๔๑	กิโลเมตร
อำเภอโพธาราม	ระยะทาง	๒๕	กิโลเมตร
อำเภอดำเนินสะดวก	ระยะทาง	๒๓	กิโลเมตร
อำเภopakทอ	ระยะทาง	๒๕	กิโลเมตร
อำเภอจอมบึง	ระยะทาง	๓๐	กิโลเมตร
อำเภอบางแพ	ระยะทาง	๒๘	กิโลเมตร
อำเภอสวนผึ้ง	ระยะทาง	๕๕	กิโลเมตร

อำเภอบ้านคา	ระยะทาง	๕๘	กิโลเมตร
อำเภอวัดเพลง	ระยะทาง	๑๗	กิโลเมตร

สภาพเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดราชบุรีในปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๑๘๙,๖๘๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๗๖,๕๓๔ ล้านบาท ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๓,๑๔๖ ล้านบาท โดยมีสาขาการผลิตที่สำคัญอันดับที่ ๑ คือ สาขาไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ มูลค่า ๕๐,๖๕๓ ล้านบาท โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดราชบุรีขึ้นอยู่กับภาคการผลิตภาคนอกเกษตร มีมูลค่า ๑๖๑,๕๐๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๔ และการผลิตภาคเกษตร มีมูลค่า ๒๘,๑๗๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๖

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดราชบุรี (GPP) ตามราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)			
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
ภาคการเกษตร	๒๗,๗๖๘	๒๕,๙๑๒	๒๘,๑๗๘	
เกษตร ป่าไม้ และประมง	๒๗,๗๖๘	๒๕,๙๑๒	๒๘,๑๗๘	
นอกภาคการเกษตร	๑๕๐,๐๒๒	๑๕๐,๖๒๒	๑๖๑,๕๐๒	
การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	๒,๓๑๔	๒,๓๑๒	๒,๓๖๑	
การผลิตอุตสาหกรรม	๓๘,๖๒๖	๔๐,๔๘๓	๓๗,๖๙๖	
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๔๒,๐๔๓	๔๐,๖๖๒	๕๐,๖๕๓	
การประปา และการจัดการของเสีย	๙๙๐	๘๐๓	๘๖๐	
การก่อสร้าง	๕,๗๖๔	๕,๖๔๖	๕,๘๐๖	
การขายส่ง การขายปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์	๑๕,๕๖๙	๑๕,๖๗๗	๑๗,๑๖๕	
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า	๑๓,๖๕๗	๑๒,๕๘๐	๑๒,๗๖๒	
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๗๓๓	๙๙๘	๑,๑๔๕	
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๘๗๓	๘๘๑	๙๖๒	
การเงิน และการประกันภัย	๖,๑๐๘	๖,๒๓๔	๖,๔๘๘	
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๓,๓๓๔	๓,๖๐๐	๔,๒๖๙	
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และกิจกรรมวิชาการ	๒๗	๓๑	๓๖	
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุนอื่นๆ	๓๒๗	๓๕๗	๔๐๗	
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	๘,๐๐๙	๘,๒๘๙	๘,๘๒๗	
การศึกษา	๖,๙๓๔	๗,๐๖๖	๖,๗๗๙	
กิจกรรมด้านสุขภาพ	๓,๔๗๐	๓,๖๖๔	๓,๙๓๗	
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๓๓๖	๓๙๘	๔๖๔	
กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๙๐๙	๙๔๑	๘๘๔	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด(GPP)	๑๗๗,๗๙๑	๑๗๖,๕๓๔	๑๘๙,๖๘๐	
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๒๑๙,๗๙๙	๒๑๗,๖๖๗	๒๓๓,๒๕๘	
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๘๐๙	๘๑๑	๘๑๓	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติข้อมูลด้านการเกษตร

การผลิตด้านพืช

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดราชบุรีที่มีการเพาะปลูกมาก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน มะพร้าว น้ำหอม สับปะรดโรงงาน และมันสำปะหลัง นอกจากนั้นเป็นการปลูกมะม่วง ชมพู่ทับทิมจันทร์ องุ่น และเป็นการปลูกพืชผัก ซึ่งจังหวัดให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ และดินที่มีคุณภาพ และมีความเพียงพอต่อการส่งเสริม การเกษตร โดยเฉพาะเกษตรปลอดภัยที่เป็นมิตรกับสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการส่งเสริม การเกษตร นาข้าว พืชผัก ผลไม้ ไม้ยืนต้น และไม้ดอกไม้ประดับของจังหวัด ซึ่งเป็นผลผลิตหลัก

การผลิตด้านปศุสัตว์

จังหวัดราชบุรีได้ส่งเสริมด้านปศุสัตว์เน้นการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยให้ผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ ลดละเลิกใช้สารเคมี เลี้ยงสัตว์ให้ปลอดภัยและมีความสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เลี้ยงและผู้บริโภค ลดต้นทุนการผลิต ใช้วัตถุดิบตามธรรมชาติ เพิ่มผลผลิตด้านปศุสัตว์ เพื่อให้เกษตรกรมีกินมีใช้ภายใน ครัวเรือนเหลือจึงจำหน่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนเกษตรกรรายใหญ่ เน้นพัฒนาปรับ ระบบการเลี้ยงให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม ควบคุมระบบการเลี้ยงให้มีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ เน้นการผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภคตั้งแต่ฟาร์มถึงโต๊ะอาหาร และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมมุ่งสู่ราชบุรี เป็นเมืองเกษตรสีเขียว

สัตว์เลี้ยงเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี ได้แก่ สุกร ไก่เนื้อ โคเนื้อ ไข่ เป็ด และแพะ โดย จังหวัดราชบุรีมีการเลี้ยงสุกรมากที่สุดในประเทศ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงจำนวนมากจากจังหวัด ต่างๆ ของประเทศไทยมาซื้อลูกสุกรขุนและสุกรพันธุ์จากจังหวัดราชบุรี เพราะจังหวัดราชบุรีมีฟาร์ม สุกรที่จดทะเบียนกับกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นฟาร์มที่ส่งไปจำหน่ายยังภายใน ได้ และส่งออกต่างประเทศ

การผลิตด้านสัตว์น้ำ

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่ไม่ติดกับทะเล การทำการประมงภายในจังหวัดจึงมีแต่การทำ การประมงน้ำจืด ซึ่งอาศัยการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งมีแม่น้ำแม่กลองเป็นแหล่งการ ประมงขนาดใหญ่ และมีลำคลองธรรมชาติที่อยู่กระจัดกระจายตามอำเภอต่างๆ เช่น คลองบางสอง ร้อย ซึ่งอยู่ในอำเภอโพธารามและอำเภอเมือง คลองขุด คลองโพหัก อำเภอบางแพ คลองแคว อ้อม อำเภอวัดเพลง และมีเขื่อนและอ่างเก็บน้ำอีกเป็น จำนวนมาก ซึ่งการจับสัตว์น้ำในอดีตเป็น การจับสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ มีสัตว์น้ำนานาชนิดที่ชุกชุมอุดมสมบูรณ์ แต่ในปัจจุบันกลายเป็นการจับ เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องมาจากผลกระทบจากการพัฒนาประเทศที่ส่งผล ให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม จนทำให้จำนวนสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติลดน้อยลง

ส่วนการขุดบ่อเลี้ยงปลาและปลาช่อน ซึ่งเป็นการเลี้ยงเชิงพาณิชย์และเป็นรายได้เสริม ทำกันมากในเขตอำเภอบ้านโป่ง โพธาราม และเมืองราชบุรี นอกจากนั้นในปัจจุบันยังนิยมเลี้ยงและ เพาะพันธุ์ปลาสวยงาม ซึ่งสามารถทำรายได้ให้แก่ผู้เลี้ยงได้เป็นอย่างดี โดยมีเลี้ยงในเขตอำเภอบ้าน โป่ง โพธาราม และเมืองราชบุรี

ส่วนการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามนั้น ในปัจจุบันได้ทวีจำนวนสูงขึ้น เนื่องจากการนำเอาเทคโนโลยีจากการเลี้ยงกุ้งทะเล มาปรับใช้ได้ดีสามารถส่งผลให้อัตราผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่สูงขึ้น โดยท้องที่ที่นิยมเลี้ยงกันมาก ได้แก่ อำเภอบางแพ ดำเนินสะดวก และเมืองราชบุรี

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่ชลประทาน

ระบบชลประทานของจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยโครงการส่งน้ำจากเขื่อนหลัก และอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำสำคัญเพื่อการเกษตรและอุปโภค-บริโภคของจังหวัดราชบุรี โดยโครงการชลประทานประกอบด้วย ๗ โครงการ และดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำดังนี้

๑. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดมชิ่ง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๓๔๗,๕๐๔ ไร่

๒. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครปฐม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๖,๐๗๗ ไร่

๓. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากำแพงแสน ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๒,๖๓๘ ไร่

๔. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครชุม ขอบเขตพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอบางแพ และอำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๘,๓๖๘ ไร่

๕. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย ขอบเขตพื้นที่อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗๕,๕๖๓ ไร่

๖. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา ขอบเขตพื้นที่อำเภอวัดเพลง อำเภอปากท่อ และอำเภอเมืองราชบุรี รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๐๖,๙๘๕ ไร่

๗. โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาดำเนินสะดวก ขอบเขตพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวก รวมพื้นที่ส่งน้ำ (พื้นที่ชลประทาน) จำนวน ๑๗,๐๕๓ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง พื้นที่นอกเขตชลประทาน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่มีสภาพแห้งแล้งและขาดน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภคในฤดูแล้ง โดยมีโครงการชลประทานดูแลอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. อ่างเก็บน้ำห้วยสำนักไม้เต็ง อำเภอเมืองราชบุรี เป็นอ่างเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดราชบุรี ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔๕.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๑๔,๔๔๖ ไร่

๒. อ่างเก็บน้ำห้วยป่าหวาย อำเภอสวนผึ้ง ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒.๕๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๑,๑๑๗ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค)

๓. อ่างเก็บน้ำห้วยท่าเคย อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๒๓.๔๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๓,๕๐๓ ไร่

๔. อ่างเก็บน้ำโป่งกระทิง อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๐.๒๓ ล้าน ลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ จำนวน ๔๒๐ ครัวเรือน (ระบบน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค)

๕. อ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด อำเภอบ้านคา ปริมาณน้ำที่สามารถเก็บได้ ๔.๓๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตร พื้นที่ชลประทาน จำนวน ๕,๘๐๓ ไร่

อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก มีจำนวน ๖๔ แห่ง (อยู่ในความดูแลของโครงการชลประทานราชบุรี จำนวน ๒๙ แห่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓๐ แห่ง และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ จำนวน ๕ แห่ง) ฝายทดน้ำ จำนวน ๒๐ แห่ง และ สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๑๓ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ อำเภอปากท่อ อำเภอจอมบึง อำเภอสวนผึ้ง และ อำเภอบ้านคา

พื้นที่เกษตรกรรม ในเขตชลประทาน

ที่	อำเภอ	พื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน (ไร่)	
		ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓ (เฉพาะฤดูแล้ง ๒๕๖๒/๒๕๖๓)
๑	เมือง	๓๑๕,๙๘๘	๒๙๒,๑๐๙
๒	โพธาราม	๖๙,๖๑๑	๖๔,๓๕๐
๓	บางแพ	๔๖,๙๙๘	๔๓,๔๔๖
๔	บ้านโป่ง	๗๑,๔๔๖	๖๖,๐๔๗
๕	ดำเนินสะดวก	๕๔,๙๖๔	๕๐,๘๑๑
๖	วัดเพลง	๑๐,๔๒๘	๙,๖๔๐
๗	ปากท่อ	๓๖,๒๓๓	๓๓,๔๙๓
๘	จอมบึง	๒,๒๒๐	๒,๐๕๓
๙	สวนผึ้ง		
๑๐	บ้านคา	๓,๘๑๕	๓,๕๒๗
รวม		๖๑๑,๗๐๓	๕๖๕,๔๗๖

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

โครงการชลประทาน ๘ โครงการ ดูแลขอบเขตพื้นที่การส่งน้ำในจังหวัดราชบุรี

โครงการส่งน้ำ และ บำรุงรักษา/ ชลประทาน	พื้นที่ ชลประทาน ทั้งจังหวัด (ไร่)	จำนวนพื้นที่ชลประทานในความรับผิดชอบรายอำเภอ (ไร่)									
		จอมบึง	ดำเนินา	บางแพะ	บ้านคา	บ้านโป่ง	ปากท่อ	โพธาราม	เมือง	วัดเพลง	สวนผึ้ง
ท่ามะกา	๓๔๗,๕๐๔	๗,๗๐๙				๑๐๙,๗๓๑		๑๑๗,๗๔๑	๑๑๒,๓๒๓		
นครปฐม	๑๖,๐๗๗					๑๖,๐๗๗					
กำแพงแสน	๑๒,๖๓๘					๑๒,๖๓๘					
นครชุม	๑๐๘,๓๖๘		๒๐,๖๗๔	๔๗,๙๘๘		๓๒,๙๔๔		๖,๗๖๒			
ราชบุรีฝั่งซ้าย	๑๗๕,๕๖๓		๕๘,๙๐๙	๒๗,๘๒๖		๑๒๓		๕๗,๒๑๒	๓๑,๔๙๓		
ราชบุรีฝั่งขวา	๑๐๖,๙๘๕						๕๔,๙๒๖		๓๑,๑๕๔	๒๐,๙๐๕	
ดำเนินสะดวก	๑๗,๐๕๓		๑๗,๐๕๓								
ราชบุรี	๒๒,๔๑๕				๗,๙๖๙		๑๐,๑๑๒		๔,๓๓๔		
รวม	๘๐๖,๖๐๓	๗,๗๐๙	๙๖,๖๓๖	๗๕,๘๑๔	๗,๙๖๙	๑๗๑,๕๑๓	๖๕,๐๓๘	๑๘๑,๗๑๕	๑๗๙,๓๐๔	๒๐,๙๐๕	

ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี

ข้อมูลสถิติการเกษตรด้านพืช ปี ๒๕๖๐ -๒๕๖๒

ราชบุรี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ข้าวนาปี	๒๔๔,๓๔๐	๒๓๖,๒๕๑	๒๓๖,๘๖๙	๒๔๓,๖๖๙	๒๓๔,๑๑๙	๒๓๔,๗๓๒	๑๖๕,๐๗๖	๑๖๐,๗๔๙	๑๖๑,๕๗๕	๖๗๗	๖๘๗	๖๘๘
ข้าวนาปรัง	๑๓,๔๐๑	๑๗๓,๔๕๒	๑๗๔,๑๗๗	๑๓,๓๔๕	๑๗๓,๒๗๗	๑๗๔,๐๐๑	๙,๕๑๐	๑๒๗,๔๖๑	๑๒๕,๕๒๓	๗๑๓	๗๓๖	๗๒๑
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑,๗๒๖	๑,๘๑๔	๑,๘๐๕	๑,๗๒๖	๑,๘๑๔	๑,๗๘๕	๑,๐๖๕	๑,๐๙๕	๑,๐๓๒	๖๑๗	๖๐๔	๕๗๘
มันสำปะหลังโรงงาน	๗๖,๑๒๐	๗๖,๘๐๓	๘๒,๐๑๒	๗๕,๗๒๓	๗๖,๓๑๗	๘๑,๗๕๔	๒๔๗,๗๙๓	๒๕๒,๔๐๖	๒๗๐,๖๗๗	๓,๒๗๒	๓,๓๐๗	๓,๓๑๑
อ้อยโรงงาน	-	-	-	๑๖๑,๖๘๒	๑๘๒,๙๑๙	๑๘๔,๕๖๕	๑,๕๕๘,๖๑๙	๒,๑๗๖,๗๓๑	๑,๙๕๐,๘๕๐	๙,๖๔๐	๑๑,๙๐๐	๑๐,๕๗๐
ปาล์มน้ำมัน	๑๐,๕๑๖	๙,๘๗๙	๑๐,๐๐๗	๑๐,๐๑๔	๙,๔๑๓	๙,๗๗๕	๑๓,๐๒๙	๑๔,๔๑๑	๑๔,๓๗๙	๑,๓๐๑	๑,๕๓๑	๑,๔๗๑
มะพร้าว	๘,๐๗๒	๗,๙๖๑	๗,๙๕๘	๗,๖๐๒	๗,๔๔๔	๗,๔๗๔	๗,๔๐๙	๗,๒๒๐	๗,๐๓๓	๙๗๕	๙๗๐	๙๔๑
สับปะรดโรงงาน	๔๗,๑๗๔	๕๒,๑๗๕	๔๒,๖๓๖	๔๗,๐๐๑	๕๒,๐๔๖	๔๒,๓๗๑	๑๕๕,๒๘๘	๑๗๙,๗๖๕	๑๓๐,๗๐๕	๓,๓๐๔	๓,๔๕๔	๓,๐๘๕
เงาะ	๗๙๕	๑,๕๑๒	๑,๘๑๓	๑๑๐	๑๘๔	๔๕๒	๓๙	๖๕	๑๗๘	๓๕๕	๓๕๓	๓๙๔
ลิ้นจี่	๒๘๙	๒๘๑	๒๖๐	๒๕๙	๒๘๑	๒๖๐	๐	๙๑	๐	๐	๓๒๔	๐
มะนาว	๑๐,๕๑๒	๑๐,๒๐๔	๑๐,๒๗๗	๑๐,๑๒๒	๑๐,๒๐๔	๑๐,๒๐๔	๑๑,๘๖๓	๑๒,๑๘๔	๑๐,๗๕๕	๑๑๗๒	๑๑๙๔	๑๐๕๔
กาแฟ	๐	๐	๓๕๔	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
ยางพารา	๒๘,๑๙๑	๒๘,๑๐๕	๒๘,๑๐๕	๑๔,๒๘๓	๒๒,๕๖๕	๒๖,๐๔๖	๒,๖๓๔	๓,๘๕๙	๔,๓๕๐	๑๘๔	๑๗๑	๑๖๗

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๒ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

พื้นที่ทำการเกษตรด้านพืช ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)											
	ทำนา		ทำไร่		พืชผัก		ไม้ผล		ไม้ยืนต้น		ไม้ดอก/ประดับ	
	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน
เมือง	๔๘,๙๖๙.๕๐	๒,๘๕๒	๑๑,๘๔๘	๔๓๙	๔,๗๓๑	๑,๘๔๓	๖,๖๘๔	๑,๔๒๘	๑๓,๒๒๑	๑,๑๖๐	๑๑๗	๓๒
บ้านโป่ง	๔๖,๑๐๒.๒๕	๓,๗๐๐	๔๖,๒๔๔	๓,๔๕๔	๔,๓๗๐	๑,๘๑๑	๔,๒๕๔	๒,๒๔๒	๒,๑๓๘	๔๘๙	๓๕๐	๑๒๖
โพธาราม	๔๕,๓๘๔.๒๕	๓,๔๑๔	๖๓,๙๒๙.๒๕	๒,๒๒๗	๓,๙๓๐	๑,๐๙๔	๔,๖๑๕	๑,๕๕๐	๔,๒๘๔.๕	๗๖๐	๑,๕๒๑.๒๕	๕๓
บางแพ	๔,๒๒๕.๐๐	๒๐๐	๒,๑๘๔	๑๙๙	๑,๘๗๔	๒๒๕	๑๐,๕๕๔	๗๖๖	๕,๙๕๓	๓๕๘	๗๖๘	๓๐
ดำเนินสะดวก	๒๔๙.๕๐	๗	๕๓๒	๙๖	๑๐,๒๖๘	๑,๒๐๗	๔๗,๙๔๗	๓,๘๘๘	๓๕,๙๗๒	๒,๗๖๒	๖๔๕	๒๘
ปากท่อ	๕๘,๗๔๒.๗๕	๓,๙๗๕	๓๕,๖๔๑	๙๖๕	๑๕,๙๕๖	๑,๘๒๙	๙,๕๗๔	๑,๐๐๓	๒๒,๖๘๐	๙๕๔	๒๙๓	๕๐
วัดเพลง	๔,๙๑๕.๐๐	๓๔๑	๐	๐	๑,๓๕๒	๕๓๐	๙๑๓	๔๙๕	๕,๔๗๙	๕๐๙	๐	๐
จอมบึง	๓๐,๓๒๘.๐๐	๒,๓๔๙	๑๒๑,๐๔๓.๓	๓,๘๓๑	๑๒,๒๒๔	๒,๕๑๐	๔,๒๔๗	๖๕๒	๑๘,๑๗๑.๑๔	๗๕๒	๖๒๗	๑๙๐
สวนผึ้ง	๓๘๓.๕๐	๔๕	๒๙,๗๕๔	๑,๓๒๖	๓,๒๒๘	๘๐๕	๗,๖๘๒	๑,๑๒๘	๒๑,๐๗๔	๑,๐๑๘	๙๓	๒๖
บ้านคา	๗.๐๐	๑	๙๐,๕๖๐	๒,๘๒๙	๔,๔๖๘	๘๖๐	๓,๒๑๙	๕๙๐	๑๕,๓๔๐	๘๔๐	๙	๑๑
รวม	๒๓๙,๐๖๗.๐๐	๑๖,๕๖๑	๔๐๑,๗๓๕.๕	๑๕,๓๖๖	๖๒,๔๐๐	๑๒,๗๑๔	๙๙,๖๘๙	๑๓,๗๓๒	๑๔๔,๓๑๒.๖	๙,๖๐๒	๔,๔๒๓.๒๕	๕๔๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี จากการขึ้นทะเบียนและการสำรวจ

ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๒ (ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี)

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาเกษตรกร ขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)
ข้าวนาปี	๑๖,๒๘๒	๒๓๖,๘๖๙	๒๓๔,๗๓๒	๑๖๑,๕๗๕	๖๘๘	๗.๕๕
ข้าวนาปรัง	๑๑,๕๕๐	๑๗๔,๑๗๗	๑๗๔,๐๐๑	๑๒๕,๕๒๓	๗๒๑	๗.๕๓
มันสำปะหลังโรงงาน	๓,๗๓๓	๘๒,๐๑๒	๘๑,๗๕๔	๒๗๐,๖๗๗	๓,๓๑๑	๑.๘
อ้อยโรงงาน	๖,๓๗๓		๑๘๔,๕๖๕	๑,๙๕๐,๘๕๐	๑๐,๕๗๐	๐.๗๒
ปาล์มน้ำมัน	๔๖๙	๑๐,๐๐๗	๙,๗๗๕	๑๔,๓๗๙	๑,๔๗๑	๒.๓๖
สับปะรดโรงงาน	๒,๕๔๐	๔๒,๖๓๖	๔๒,๓๗๑	๑๓๐,๗๐๕	๓,๐๘๕	๘
มะพร้าวน้ำหอม	๔,๓๔๑	๖๔,๐๙๐	๔๙,๘๐๙	๓๒๘,๗๓๙	๖,๖๐๐ ลูก	๑๘ บาท/ลูก
ยางพารา	๑,๓๗๓	๒๘,๑๐๕	๒๖,๐๔๖	๔,๓๕๐	๑๖๗	๔๒

ข้อมูลสถิติเพาะปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง
ข้าวนาปี

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัมต่อไร่)
๒๕๖๑/๖๒	๒๓๖,๒๕๑	๒๓๔,๑๑๙	๑๖๐,๗๔๙	๖๘๗
๒๕๖๐/๖๑	๒๔๔,๓๔๐	๒๔๓,๖๖๙	๑๖๕,๐๗๖	๖๗๗
๒๕๕๙/๖๐	๒๕๕,๒๒๕	๒๕๒,๔๓๙	๑๗๐,๑๒๕	๖๗๔
๒๕๕๘/๕๙	๒๘๓,๘๐๘	๒๘๑,๓๓๘	๑๘๘,๔๐๙	๖๗๐
๒๕๕๗/๕๘	๓๑๙,๗๒๑	๓๑๔,๕๓๘	๒๑๑,๘๙๔	๖๗๔
๒๕๕๖/๕๗	๓๓๐,๑๕๕	๓๒๗,๔๙๓	๒๒๕,๘๖๓	๖๙๐

ข้าวนาปรัง

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว (กิโลกรัมต่อไร่)
๒๕๖๒	๑๗๔,๑๗๗	๑๗๔,๐๐๑	๑๒๕,๕๒๓	๗๒๑
๒๕๖๑	๑๗๓,๔๕๒	๑๗๓,๒๗๗	๑๒๗,๔๖๑	๗๓๖
๒๕๖๐	๑๓,๔๐๑	๑๓,๓๔๕	๙,๕๑๐	๗๑๓
๒๕๕๙	๑๑,๓๗๒	๑๑,๒๘๘	๗,๘๒๑	๖๙๓
๒๕๕๘	๑๔,๘๓๘	๑๔,๖๙๗	๑๐,๓๐๖	๗๐๑
๒๕๕๗	๒๖๗,๔๕๗	๒๖๗,๒๐๓	๑๙๙,๘๘๖	๗๔๘

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ ๑๐

ข้อมูลสถิติด้านปศุสัตว์ที่สำคัญ ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ชนิดปศุสัตว์	ปี ๒๕๕๘		ปี ๒๕๕๙		ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	
	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)
สุกร	๑,๔๒๓	๑,๗๕๐,๐๐๕	๘๓๘	๑,๕๙๔,๒๙๔	๘๘๗	๑,๗๖๖,๑๒๔	๘๗๓	๑,๙๑๑,๖๒๕	๘๓๗	๒,๐๖๔,๔๖๐
โคนม	๒,๑๗๕	๔๗,๘๕๕	๑,๓๘๐	๒๗,๘๑๕	๑,๕๕๑	๓๔,๓๖๗	๑,๕๘๖	๓๖,๙๕๖	๑,๖๕๕	๓๘,๔๔๒
โคเนื้อ	๙,๑๕๕	๙๖,๕๕๖	๗,๔๔๔	๘๕,๙๘๗	๗,๗๘๓	๘๙,๕๔๗	๗,๘๐๗	๙๔,๑๙๘	๑๕,๖๓๔	๘๓,๓๑๐
ไก่	๑๖,๓๗๕	๑๑,๖๙๙,๕๓๒	๑๕,๖๑๙	๘,๑๒๑,๗๙๓	๑๗,๑๒๓	๙,๓๗๓,๑๘๘	๑๗,๖๓๙	๑๕,๒๕๕,๐๒๕	๑๘,๐๕๕	๑๑,๘๘๖,๓๑๓
เป็ด	๑,๓๓๘	๖๗๘,๕๔๒	๑,๕๐๓	๔๙๔,๑๙๑	๑,๕๔๗	๓๐๖,๔๘๕	๑,๕๕๗	๓๙๘,๖๗๕	๙๕๕	๓๐๘,๐๔๗
แพะ	๗๐๖	๑๘,๓๐๕	๗๖๙	๒๒,๔๒๖	๘๒๒	๑๗,๕๙๔	๘๒๘	๒๐,๗๐๔	๗๕๗	๑๘,๑๗๙
แกะ	๒๒	๗๑๐	๑๙	๘๙๑	๒๒	๗๔๘	๒๐	๘๐๒	๒๓	๙๖๗
กระบือ	๖๗	๔๘๓	๕๔	๓๗๙	๖๑	๓๘๖	๕๕	๔๖๙	๕๓	๔๒๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี

พื้นที่ทำการเกษตร ด้านประมง ปี ๒๕๖๐ -๒๕๖๒

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร ด้านประมง					
	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒	
	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ (ไร่)	ครัวเรือน
เมือง	๖๕๑.๔๘	๘๕	๖๔๒.๘๔	๑๐๑	๘๘๓.๐๒	๑๐๗
โพธาราม	๒,๗๕๖.๗๕	๓๙๓	๓,๒๔๖.๓๒	๔๒๐	๓,๐๙๓.๑๑	๔๒๑
บางแพ	๒๑,๘๑๘.๑๒	๑,๐๘๒	๒๑,๑๐๖.๐๙	๑,๑๐๕	๒๑,๘๗๙.๘๒	๑,๐๙๔
บ้านโป่ง	๘๐๒.๓๖	๒๑๖	๑,๐๒๙.๙๖	๒๓๖	๑,๑๐๕.๐๖	๒๔๖
ดำเนินสะดวก	๒,๓๙๖.๑๖	๒๓๔	๒,๓๙๔.๒๒	๒๔๑	๒,๓๕๓.๗๗	๒๔๙
วัดเพลง	๒,๑๒๑.๔๒	๒๑๖	๑,๙๒๓.๔๗	๒๐๐	๑,๙๓๕.๙๗	๒๐๔
ปากท่อ	๕๖๖.๓๒	๒๑๐	๕๕๙.๗๖	๒๒๙	๕๗๙.๘๑	๒๔๐
จอมบึง	๒๖๑.๒๕	๑๔๖	๑,๑๗๘.๑๕	๑๔๙	๓๐๗.๑๕	๑๕๗
สวนผึ้ง	๑๔๐.๐๓	๑๕๕	๑๕๗.๒๘	๑๖๘	๑๕๑.๔๒	๑๖๗
บ้านคา	๑๑๑.๑๒	๙๓	๑๐๘.๖๒	๙๑	๑๐๙.๓๗	๙๒
รวม	๓๑,๖๒๕.๐๑	๒,๘๓๐	๓๒,๓๔๖.๗๑	๒,๙๔๐	๓๒,๓๙๘.๕๐	๒,๙๗๗

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี

ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

การรับรอง GAP ด้านพืช				การรับรอง GAP ด้านปศุสัตว์				
ที่	ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ที่	ฟาร์มมาตรฐาน (ฟาร์ม)	จำนวน (ฟาร์ม)	จำนวนสัตว์ (โดยประมาณ)	พื้นที่ (ไร่)
๑	มันสำปะหลังโรงงาน	๔๑	๙๙๒.๕๐	๑	สุกร	๑๑๓	๑,๙๗๗,๐๐๒ ตัว	๑๑,๘๓๔
๒	มะพร้าว	๘๙	๑,๓๗๖.๘๐	๒	โคนม	๑๖๒	๗,๑๕๘ ตัว	๔๐๒
๓	มะพร้าวน้ำหอม	๓๒๓	๗,๓๖๐	๓	โคเนื้อ	๔	๑,๐๕๐ ตัว	๑๔๘
๔	มะพร้าวอ่อน	๒	๑๔	๔	ไก่เนื้อ	๑๕๔	๑๖,๕๘๘,๔๕๖ ตัว	๓,๕๐๐
๕	อ้อยโรงงาน	๕๖	๖๑๑.๑๐	๕	ไก่ไข่	๔	๗๖๒,๐๐๐ ตัว	๗๖
๖	สับปะรด	๖๒	๘๐๘.๕๐	๖	ไก่พันธุ์	๓	๔๗๘,๒๐๐ ตัว	๑,๓๐๐
๗	มะม่วง	๓๙	๗๕๙.๕๐	๗	เป็ดไข่	๑	๒๕,๐๐๐ ตัว	๒๕
๘	ชมพูทับทิมจันทร์	๕๒	๔๑๑.๗๕	๘	เป็ดเนื้อ	๙	๑,๐๓๑,๕๐๐ ตัว	๒๕๐
๙	ถั่วฝักยาว	๕๑	๖๔	๙	เป็ดพันธุ์	๑	๓๖,๐๐๐ ตัว	๔๐
๑๐	หน่อไม้ฝรั่ง	๔๒	๘๗.๕๐	๑๐	นกกระทา	๓	๑๘๙,๐๐๐ ตัว	๗๐
๑๑	เห็ดหูหนู	๕๐	๘๒.๕๐	๑๑	แพะนม	๒	๑๖๐ ตัว	๑๒
๑๒	พืชชนิดอื่นๆ	๕๔๔	๓,๑๐๘.๐๖	๑๒	จิ้งหรีด	๑	๔๐๐ ชิ้น	๒๐
รวม		๑,๓๕๑	๑๕,๖๗๖.๒๑	๑๓	สถานที่ฟักไข่สัตว์ ปีก	๔	๑,๑๙๔,๕๘๔ ฟอง/ สัปดาห์	๘๐
				รวม		๔๖๑		๑๗,๗๕๗

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดราชบุรี

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี

การรับรอง GAP ด้านประมง			
ที่	ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร ราย/แปลง	พื้นที่ (ไร่)
๑	กุ้งขาว	๔๓๙	๙,๑๕๖.๔๐
๒	กุ้งก้ามกราม	๔๗๙	๑๐,๓๙๐.๒๐
๓	ปลานิล	๔๙	๒๙๓
๔	ปลาดูเกีย	๑๙	๑๒๗.๒๕
๕	ปลาสร้อย	๑๐	๓๒๔
๖	ปลากุลา	๒	๕.๕๐
๗	ปลาช่อน	๒	๘๓
๘	ปลาดุก	๘	๔๒
๙	ปลาสวาย	๑	๔
๑๐	ปลานิล,ปลาช่อน	๒	๑.๕๐
๑๑	ตะพาบ	๑	๑๖
๑๒	กบ	๒	๕
๑๓	สัตว์น้ำสวยงาม	๑๔๑	๔๘๐.๙๓
๑๔	ปลานิล, ปลาดูเกีย	๒๖	๒๓.๕๐
รวมทั้งหมด		๑,๑๘๑	๒๐,๙๕๒.๒๘

ข้อมูลเกษตรอินทรีย์

ลำดับ	ชนิดสินค้า	มาตรฐานการรับรอง	จำนวน (ราย/แปลง)	จำนวน (ไร่)
๑	พืชผสมผสาน	Organic Thailand	๗	๑๘๓.๕๐
๒	มะพร้าว	Organic Thailand	๑	๑๓.๐๐
๓	สมุนไพร	Organic Thailand	๑	๔.๕๐
๔	พืชผสมผสาน	ระยะปรับเปลี่ยน Organic Thailand	๑	๒๘.๕๐
๕	มะพร้าวน้ำหอม	ระยะปรับเปลี่ยน Organic Thailand	๑	๔.๕๐
๖	ข้าว	ระยะปรับเปลี่ยน Organic Thailand	๔	๒๔.๗๕

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี, ศูนย์วิจัยข้าวราชบุรี (ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๓)

ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชื่อสินค้าเด่น/สินค้า GI	ลักษณะเด่น	เกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์	พื้นที่ปลูกอำเภอของเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต
๑. สับปะรดบ้านคา (๔ อำเภอ ได้แก่ จอมบึง, ปากท่อ,สวนผึ้งและบ้านคา)	รสชาติหวานน้ำไม่กัดลิ้น มีกลิ่นหอม	๘๙ ราย	บ้านคา	๘๕๐	๒,๐๐๐ ตัน
๒. มะพร้าวน้ำหอมราชบุรี (๗ อำเภอ ได้แก่ ดำเนินสะดวก, วัดเพลง,บ้านโป่ง,เมืองราชบุรี, บางแพ,ปากท่อและโพธาราม)	รสชาติมีความหวานและหอมกรุ่น คล้ายใบเตย	๙๒ ราย	ดำเนินสะดวก, เมืองราชบุรี, บางแพ,วัดเพลง	๑,๒๐๐	๔,๖๐๘,๐๐๐ ผล

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๓)

พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรีที่ดินรัฐ

ที่	อำเภอ	ตำบล	ประกาศ เขตฯ	พื้นที่ดำเนินการ	กันเป็นพื้นที่อื่น ๆ รวม	มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑		
						ราย	แปลง	ไร่
๑.	จอมบึง	แก้มอ้น	๔๓,๗๗๗	๓๗,๓๔๔.๔๙	๖,๔๓๒.๕๑	๒,๑๔๒	๒,๖๓๕	๓๔,๓๓๗
		จอมบึง	๖,๐๖๘	๒,๒๕๒.๕๔	๓,๘๑๕.๔๖	๑๙๓	๒๒๔	๑,๗๕๒
		ด่านทับตะโก	๓๔,๑๒๙	๒๑,๕๔๖.๓๘	๑๒,๕๘๒.๖๒	๑,๔๕๔	๑,๗๔๑	๑๘,๗๐๐
		เบิกไพร	๓๘,๒๕๑	๑๔,๙๕๘.๙๕	๒๓,๒๙๒.๐๕	๗๖๕	๙๕๐	๙,๒๐๔
		ปากช่อง	๘,๑๘๕.๐๓	๑,๙๘๕.๗๗	๖,๑๙๙.๒๖	๒๗	๒๗	๑๗๙
		รางบัว	๔๙,๓๑๗	๓๒,๘๗๘.๒๖	๑๖,๔๓๘.๗๔	๗๘๔	๙๑๒	๒๐,๓๘๒
	๖ ตำบล		๑๗๙,๗๒๗	๑๑๐,๕๖๖	๖๙,๑๖๑	๕,๓๖๕	๖,๔๘๙	๘๔,๕๕๔
๒.	บ้านคา	บ้านคา	๒๔,๑๗๗	๒๐,๒๒๗.๘๔	๓,๙๔๙.๑๖	๗๑๔	๘๗๘	๑๐,๒๐๖
		บ้านบึง	๕๒,๐๖๕	๔๖,๒๒๖.๔๗	๕,๘๓๘.๕๓	๑,๗๔๓	๒,๓๔๐	๒๕,๘๒๖
		หนองพันจันทร์	๒๕,๖๔๕	๒๒,๘๗๔.๕๖	๒,๗๗๐.๔๔	๙๑๑	๑,๑๓๔	๑๒,๖๑๐
	๓ ตำบล		๑๐๑,๘๘๙	๘๙,๓๒๙	๑๒,๕๕๘	๓,๓๖๘	๔,๓๕๒	๔๘,๖๔๒
๓.	ปากท่อ	ทุ่งหลวง	๗,๖๓๑	๗,๐๖๑.๒๒	๕๖๙.๗๘	๓๘๖	๔๖๙	๕,๙๖๘
		ยางหัก	๔๙,๗๘๒	๓๗,๗๒๙.๘๘	๑๒,๐๕๒.๑๒	๒,๓๔๑	๒,๙๒๐	๓๗,๙๐๙
		ห้วยยางโทน	๙,๙๔๐	๙,๐๕๓.๓๙	๘๘๖.๖๑	๒๗๕	๓๒๗	๕,๔๓๓
	๓ ตำบล		๖๗,๓๕๓	๕๓,๘๔๔	๑๓,๕๐๙	๓,๐๐๒	๓,๗๑๖	๔๙,๓๑๐
๔.	สวนผึ้ง	ตะนาวศรี	๔๘,๓๑๔.๐๓	๒๖,๐๔๓.๐๓	๒๒,๒๗๑	๑๑๕	๑๕๒	๙๗๐
		ท่าเคย	๗,๐๘๓	๕,๙๕๘.๙๑	๑,๑๒๔.๐๙	๒๙๒	๓๓๘	๔,๙๗๙
		ป่าห้วย	๑๓,๖๐๕	๙,๖๙๑.๘๒	๓,๙๑๓.๑๘	๒๑๕	๒๖๕	๓,๔๒๑
	๓ ตำบล		๖๙,๐๐๒.๐๓	๔๑,๖๙๓.๗๖	๒๗,๓๐๘.๒๗	๖๒๒.๐๐	๗๕๕.๐๐	๙,๓๗๐.๐๐
รวม		๑๕	๔๑๗,๙๖๙.๐๖	๒๙๕,๔๓๓.๕๑	๑๒๒,๕๓๕.๕๕	๑๒,๓๕๗.๐๐	๑๕,๓๑๒.๐๐	๑๙๑,๘๗๖.๐๐

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๓)

ที่ดินเอกชน

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๓)

ลำดับ	การได้มา	อำเภอ	ตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	เช่า			เช่าซื้อ			โอนกรรมสิทธิ์			โครงสร้าง สาธารณูปโภค		
					ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
๑.	ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ (กองทุนการปฏิรูป ที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม)	จอมบึง	จอมบึง	๔๘๑	๓	๓	๓๑	๘	๘	๗๘	๔	๔	๔๑	๑	๑	๑
			เบิกไพร	๒๒	๐	๐	๐	๑	๑	๑๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐
			รางบัว	๑,๐๑๕	๒๓	๒๓	๒๓๕	๙	๙	๙๑	๖	๖	๖๑	๑	๒	๓
	รวมอำเภอ	๑	๓	๑,๕๑๙	๒๖	๒๖	๒๖๖	๑๘	๑๘	๑๘๐	๑๐	๑๐	๑๐๒	๒	๓	๔

สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	การเกษตร		ประมง		ออมทรัพย์		ร้านค้า		อื่นๆ ระบุ.....		รวม สหกรณ์ (แห่ง)	รวม สมาชิก (คน)
	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	สมาชิก (คน)	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	สมาชิก (คน)	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	สมาชิก (คน)	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	สมาชิก (คน)	จำนวน สหกรณ์ (แห่ง)	สมาชิก (คน)		
เมือง	๑๑	๒๙,๔๗๐	-	-	๘	๒๔,๔๗๓	๑	๒,๗๙๗	๒	๗๓	๒๒	๕๖,๘๑๓
โพธาราม	๖	๗,๙๐๓	-	-	๑	๕๗๒	-	-	๒	๒,๐๐๑	๙	๑๐,๔๗๖
บางแพ	-	-	๑	๕๒	๑	๓๔๘	-	-	-	-	๒	๔๐๐
บ้านโป่ง	๘	๒,๑๕๙	-	-	๘	๔,๙๖๙	๑	๑,๔๔๘	๔	๑,๗๓๒	๒๑	๑๐,๓๐๘
ดำเนินสะดวก	๔	๗๔๕	-	-	-	-	-	-	๑	๑๑,๗๐๗	๕	๑๒,๔๕๒
วัดเพลง	๒	๔๘๔	-	-	๑	๔๙๐	-	-	๑	๕,๑๘๐	๔	๖,๑๕๔
ปากท่อ	๕	๒,๕๙๓	-	-	๑	๓๙๕	-	-	-	-	๖	๒,๙๘๘
จอมบึง	๒	๑,๐๐๔	-	-	-	-	-	-	๑	๒,๑๖๖	๓	๓,๑๗๐
สวนผึ้ง	๔	๓๖๓	-	-	-	-	-	-	-	-	๔	๓๖๓
บ้านคา	๒	๑,๒๗๘	-	-	-	-	-	-	-	-	๒	๑,๒๗๘
รวม	๔๔	๔๕,๙๙๙	๑	๕๒	๒๐	๓๑,๒๔๗	๒	๔,๒๔๕	๑๑	๒๒,๘๕๙	๗๘	๑๐๔,๔๐๒

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

กลุ่มเกษตรกรและจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๒

อำเภอ	จำนวนกลุ่มเกษตรกรและสมาชิก										รวมกลุ่มเกษตรกร (แห่ง)	รวมสมาชิก (คน)
	ทำนา		ทำสวน		เลี้ยงสัตว์		ทำไร่		อื่นๆ เพาะเห็ด			
	กลุ่ม เกษตรกร (แห่ง)	สมาชิก (คน)	กลุ่มเกษตรกร (แห่ง)	สมาชิก (คน)	กลุ่ม เกษตรกร (แห่ง)	สมาชิก (คน)	กลุ่ม เกษตรกร (แห่ง)	สมาชิก (คน)	กลุ่ม เกษตรกร (แห่ง)	สมาชิก (คน)		
เมือง	๔	๓๘๖	-	-	๑	๙๑	-	-	๑	๕๒	๖	๕๒๙
โพธาราม	๕	๖๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๕	๖๑๐
บางแพ	๓	๑๘๙	-	-	๑	๗๓	-	-	-	-	๔	๒๖๒
บ้านโป่ง	๔	๓๖๓	-	-	-	-	๒	๒๑๔	-	-	๖	๕๗๗
ดำเนินสะดวก	-	-	๔	๒๔๙	-	-	-	-	-	-	๔	๒๔๙
วัดเพลง	-	-	๒	๑๓๖	-	-	-	-	-	-	๒	๑๓๖
ปากท่อ	๔	๓๔๗	๒	๑๐๑	-	-	๑	๓๑	๑	๑	๗	๔๗๙
จอมบึง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สวนผึ้ง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บ้านคา	-	-	-	-	-	-	๑	๘๒	-	-	๑	๘๒
รวม	๒๐	๑,๘๙๕	๘	๔๘๖	๒	๑๖๔	๔	๓๒๗	๑	๕๒	๓๕	๒,๙๒๔

ที่มา : สหกรณ์จังหวัดราชบุรี

กลุ่มเกษตรกร								
อำเภอ	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน		กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมือง	๙	๑๑๓	๙	๒๐๓	๓๘	๔๖๗	๑๐	๒๔๕
โพธาราม	๑๓	๑๙๐	๘	๑๘๖	๘๓	๑,๒๑๓	๑๐	๑๘๖
บางแพ	๕	๕๐	๖	๑๒๑	๒๗	๔๒๕	๕	๗๖
บ้านโป่ง	๑๒	๒๑๒	๗	๑๕๗	๗๙	๑,๐๔๕	๘	๑๑๔
ดำเนินสะดวก	๑๑	๑๓๐	๗	๑๕๐	๒๕	๓๕๖	๖	๘๒
วัดเพลง	๒	๓๐	๒	๓๐	๑๓	๑๓๕	๒	๒๐
ปากท่อ	๗	๙๐	๖	๑๕๙	๓๔	๖๖๑	๗	๘๔
จอมบึง	๖	๘๑	๖	๑๓๕	๔๕	๗๗๗	๘	๑๔๑
สวนผึ้ง	๕	๙๑	๔	๑๔๕	๑๕	๒๑๖	๕	๑๓๓
บ้านคา	๒	๒๓	๓	๑๐๒	๓๙	๔๓๖	๑๑	๙๐๘
รวม	๗๒	๑,๐๑๐	๕๘	๑,๓๘๘	๓๙๘	๕,๗๓๑	๗๒	๑,๙๘๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ข้อมูล ณ ๒๑ เม.ย.๖๓

อาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อำเภอ	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประ ทาน	เศรษฐกิจ	ปฏิรูป ที่ดิน	ชานา ชนนำ	ยางพารา	สารวัตร เกษตร
เมือง	๒๐	๑๖	๑	๑๓	๑๙๗	๑๘๑	๖	๑๕	๑	๐	๔	๐	๘
โพธาราม	๗	๑๓	๑๐	๓๓	๑๗๕	๑๕๖	๘	๔๑	๑	๐	๐	๐	๑๑
บางแพ	๗	๓	๑๗	๗๙	๗๓	๖๕	๑	๑๒	๑	๐	๐	๐	๗
บ้านโป่ง	๑๐	๕	๑๐	๓๑	๑๙๑	๑๘๓	๑	๒๘	๑	๐	๐	๐	๖
ดำเนินสะดวก	๓	๕	๑๒	๕๖	๑๑๗	๑๐๕	๑	๔	๑	๐	๐	๐	๖
วัดเพลง	๔	๓	๙	๖	๓๒	๒๘	๑	๓	๑	๐	๐	๐	๔
ปากท่อ	๘	๖	๖	๒๓	๙๗	๘๕	๓	๕	๑	๕	๐	๑	๒
จอมบึง	๑	๗	๖	๘๕	๙๖	๙๐	๒	๒	๑	๖	๐	๑	๖
สวนผึ้ง	๒	๓	๑๒	๑๒	๔๒	๓๗	๑	๐	๑	๕	๐	๐	๕
บ้านคา	๕	๖	๕	๑๒	๔๔	๔๑	๑	๐	๑	๖	๐	๘	๗
รวม(คน)	๖๗	๖๗	๘๘	๓๕๐	๑,๐๖๔	๙๗๑	๒๕	๑๑๐	๑๐	๒๒	๔	๑๐	๖๒

ที่มา : สอนง.เกษตรจังหวัดราชบุรี สอนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี สอนง.การปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี ศวพ.ราชบุรี
และเว็บไซต์ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตรข้อมูล ณ ๒๑ เมย.๖๓

ปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ชื่อศูนย์ฯ	ชื่อปราชญ์ชาวบ้าน	เบอร์โทรศัพท์	ที่ตั้งศูนย์ฯ	วิชา
ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านเหล่า มะละกอ	นายอุบล แซ่ม้อย	๐๘๑-๗๕๖๔๒๓๑	๒๑ หมู่ที่ ๑๕ ต.ทุ่งหลวง อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี	การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำ ฮอร์โมนไข่ สมุนไพรไล่แมลง เผาถ่านเก็บน้ำส้มควันไม้ การทำ จุลินทรีย์ท้องถิ่น จุลินทรีย์หน่อ กล้วย การผลิตแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ การทำน้ำยาซักผ้า น้ำยาล้างจาน การทำสบู่ การเลี้ยงกบ เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ไข่
ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน นายจันทร์ เรืองเรธา	นายจันทร์ เรืองเรธา	๐๘๙-๙๑๐๑๒๕๔	๗๔/๑ หมู่ที่ ๕ ต.หนองพัน จันทร์ อ.บ้านคา จ.ราชบุรี	การทำน้ำหมักชีวภาพ สมุนไพรไล่ แมลง ทำฮอร์โมนไข่ การออม ทรัพย์ น้ำส้มควันไม้เผาถ่าน การ แปรรูปสับปะรด การทำน้ำยาล้าง จาน การเลี้ยงสัตว์เป็นแหล่งโปรตีน ในครัวเรือน (เลี้ยงไก่,เลี้ยงปลา ,เลี้ยงเป็ด)

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดราชบุรี

ที่	เกษตรกรต้นแบบ	เบอร์มือถือ (เกษตรกรต้นแบบ)	ที่ตั้ง ศพก. จังหวัดราชบุรี (๑๐ อำเภอ)					จุดเด่นของศูนย์
			ที่ตั้งศูนย์ฯ	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	สินค้าหลัก	
๑	นายวลิต เจริญสมบัติ	๐๘๕-๑๙๔๕๙๘๘	๑๓๔ ม.๖	เจดีย์หัก	เมืองราชบุรี	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพครบวงจร
๒	นายวสันต์ จันทศร	๐๙๒-๕๓๙๒๔๑๖	๕๒/๑ ม. ๑๐	บ้านสิงห์	โพธาราม	ราชบุรี	พืชผัก	การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๓	นายอรรถพร แพรกเซ็น	๐๙๑-๗๔๐๘๑๓๒	๕๓/๒ ม. ๘ บ้านยาง	หนองกบ	บ้านโป่ง	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพสูงเพื่อการบริโภคแบบครบวงจร
๔	ว่าที่ร้อยโทบัญชา หนูเล็ก	๐๙๘-๒๒๐๘๔๓๘	บ้านคลองขุด ม.๗	บางแพ	บางแพ	ราชบุรี	พืชผัก	การใช้นวัตกรรมการจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
๕	นายเจริญ เจริญทรัพย์	๐๘๑๔๕๙๖๙๕๗	บ้านรางสีหมอก ม.๒	ท่านัด	ดำเนินสะดวก	ราชบุรี	มะพร้าว	การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
๖	นายสมเกียรติ ประพุดติกิจ	๐๘๑๗๕๙๕๕๒๒	บ้านคลองขุด ๕๕ ม.๑๐	เกาะศาลพระ	วัดเพลง	ราชบุรี	มะพร้าวน้ำหอม	การผลิตมะพร้าวน้ำหอมคุณภาพดี
๗	นายสุวัจน์ เออทอง	๐๙๙๓๘๙๗๑๕๙	๑๐๓ บ้านห้วยยางโทน ม. ๒	ห้วยยางโทน	ปากท่อ	ราชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพครบวงจร
๘	นายภูซังค์ ไทรเล็กทิม	๐๘๔-๘๐๒๘๗๘๔	บ้านรางม่วง ม.๘	จอมบึง	จอมบึง	ราชบุรี	มันสำปะหลัง	เทคโนโลยีการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
๙	นายจันทร์ เรืองเรธา	๐๘๙-๙๑๐๑๒๕๔	บ้านหนองจอก ม.๕	หนองพันจันทร์	บ้านคา	ราชบุรี	สับปะรด	การใช้ระบบน้ำในแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
๑๐	นายสมศักดิ์ เหลืองอร่าม	๐๘๑-๗๐๔-๗๑๐๑	ศาลาประชาคม ม.๗ บ้านห้วยลาดปลาเค้า	ป่าห้วย	สวนผึ้ง	ราชบุรี	ผัก	ลดต้นทุนการผลิตผัก : ใช้สารชีวภัณฑ์

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี (ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๓)

ส่วนที่ ๒

วิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัดราชบุรี เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตร โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis ในการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพทั้งจังหวัดราชบุรี (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strength)

๑. จังหวัดราชบุรีมุ่งพัฒนาเกษตรสีเขียวอย่างครบวงจร โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคี
๒. มีตลาดศรีเมืองเป็นศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าการเกษตรที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก
๓. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร มีพื้นที่ราบและราบลุ่ม มีทรัพยากรการผลิตที่สมบูรณ์ มีดินที่อุดมสมบูรณ์ต่อการทำการเกษตรและมีต้นทุนทางปัญญาทำให้จังหวัดราชบุรี มีความสามารถในการพัฒนาปริมาณการผลิต และยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีนิเวศป่าเขา นิเวศในแม่น้ำหลักที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร
๔. เกษตรกรมีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและทักษะในการพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร เช่น กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อร่วมตัวกันบริหารจัดการด้านการเกษตร รวมถึงมีเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความพร้อมในการปรับใช้เทคโนโลยีในการทำการเกษตร
๕. มีโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรขนาดใหญ่รองรับผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับต้นๆของจังหวัด เช่น โรงสีข้าว โรงงานอ้อยและน้ำตาล โรงงานแปรงไม้สำหรับแปรง และโรงงานแปรรูปสับปะรด
๖. มีแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร ปรากฏชาวบ้านกระจายทั่วทั้งจังหวัด มีหน่วยงานด้านศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรตั้งอยู่ในจังหวัดอันสามารถสนับสนุนการพัฒนาการผลิตได้อย่างดี
๗. มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ทั้งทางบก ทางราง และทางน้ำ ที่สามารถรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และการเป็นพื้นที่เชื่อมโยงไปยังภาคใต้ และภาคตะวันตก ทำให้เกิดการพัฒนาระบบเศรษฐกิจตลอดเส้นทางหลักของจังหวัด
๘. มีหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรให้การสนับสนุนด้านงานวิจัย องค์ความรู้ต่างๆ การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบการผลิต การตลาด การจัดจำหน่าย

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑.การบริหารจัดการน้ำยังทำได้ไม่ครอบคลุมความต้องการของพื้นที่การเกษตร โดยเฉพาะนาข้าว และพื้นที่ไม้ผล ยังมีพื้นที่ที่อยู่นอกเหนือพื้นที่ชลประทาน มีพื้นที่ที่ประสบปัญหาภัยแล้ง และน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย

๒.พื้นที่ทำการเกษตรของจังหวัดราชบุรีลดลงอย่างต่อเนื่อง จากการขยายพื้นที่ของภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

๓.การปล่อยน้ำทิ้งจากโรงงาน ภาคครัวเรือน แล้วการทิ้งขยะมูลฝอยลงในลำน้ำ

๔.ปัญหาการเติบโตมากขึ้นของการทำการเกษตรเพื่อการค้าที่มีการใช้สารเคมี ส่งผลให้กระทบต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ และการลดลงของเกษตรกร และวัยทำงานของจังหวัด มีผู้สูงอายุมากขึ้น แต่ขาดการวางแผนรับมืออย่างเป็นระบบ ทำให้ขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ที่ต้องพึ่งพาแรงงานจากภายนอก และจากประเทศเพื่อนบ้าน

๕.เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการสินค้า การประชาสัมพันธ์สินค้า ขาดความเข้าใจทางการตลาด/ตลาดออนไลน์

๖.การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อของเกษตรกรได้รับการอนุมัติเงินกู้ในวงเงินไม่เพียงพอต่อความต้องการ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

๑.แผนแม่บทภายใต้การพัฒนาศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) สนับสนุนการเกษตรการสร้างมูลค่า คือเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ

๒.รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ เช่น ยกย่องสินค้า GI ในต่างประเทศไปจดทะเบียน GI ในต่างประเทศเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตร

๓.จังหวัดราชบุรีเป็นส่วนหนึ่งของระเบียงภาคเศรษฐกิจของภาคตะวันตก มีเส้นทางคมนาคมขนส่งสะดวกและสามารถเชื่อมโยงได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

๔.จังหวัดราชบุรีมีศูนย์ AIC ในการรวบรวมเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านการเกษตรที่หลากหลายให้เกษตรกรสามารถนำไปใช้พัฒนาการประกอบอาชีพได้มากขึ้น

๕.การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการสื่อสารทำให้การเข้าถึงตลาดผู้บริโภคมากขึ้น สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาระบบตลาดดิจิทัล การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ผลผลิตของจังหวัด เพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผู้ผลิต

อุปสรรค (Treats)

๑.สภาวะด้านเศรษฐกิจ สังคม และการแข่งขันทางการค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้การคาดการณ์สถานการณ์ด้านการผลิตไม่แม่นยำ ส่งผลให้ไม่สามารถวางแผนการผลิตได้ตรงกับความต้องการของตลาด

๒.สภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ส่งผลต่อการทำการเกษตรของเกษตรกร เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคระบาดและศัตรูพืช และการไม่เติบโตอย่างสมบูรณ์ของผลผลิตการทำการเกษตร

๓. ปัญหาเศรษฐกิจโลกตกต่ำ และผลกระทบของ Covid-๑๙ ส่งผลกระทบต่อการตลาดสินค้าเกษตร

๔.การประกอบอาชีพการเกษตรต้องอาศัยปัจจัยภายนอกร่วมด้วย เช่น ราคา ปัจจัยการผลิต การขาดแรงงาน ราคาสินค้าเกษตรไม่มีเสถียรภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ภัยธรรมชาติ

๕.การจัดส่งสินค้าเกษตรของผู้ผลิต (เกษตรกร) ให้ถึงมือผู้บริโภค ผ่านรูปแบบและช่องทางระบบโลจิสติกส์ที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีต้นทุนสูง

การวิเคราะห์ศักยภาพในพื้นที่ระดับอำเภอ จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่การปกครองเป็น ๑๐ อำเภอ

ประกอบด้วย อำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอปากท่อ อำเภอบึงมะลิ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบางแพ อำเภอวัดเพลง อำเภอบ้านคา จากการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ สามารถสรุปศักยภาพของแต่ละอำเภอได้ดังนี้

๑.อำเภอเมืองราชบุรี

โดยภาพรวมฐานะทางเศรษฐกิจของชาวอำเภอเมืองราชบุรีไม่มีผู้ยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของประชากรอยู่ที่ ๑๕๑,๖๓๑ บาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมส่วนใหญ่มามากจากภาคการ ผลิตต่าง ๆ และบริการ ได้แก่

ด้านการเกษตรกรรมจากการเพาะปลูกข้าว พืชไร่ พืชผัก พืชสวนและผลไม้ ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักประมาณร้อยละ ๘๐ มีการทำนาเป็นหลัก พื้นที่ทั้งสิ้น ๑๒๖,๙๙๙ ไร่ ประกอบด้วย ทำนาข้าว ๖๖,๘๗๙ ไร่ ทำไร่ (อ้อย, มันสำปะหลัง) ๑๑,๖๐๙ ไร่ พืชผัก - ไม้ดอกไม้ประดับ - ไม้ผลไม้ ยืนต้น ๔๘,๓๑๑ ไร่ ด้านประมง ส่วนหนึ่งมาจากแหล่งน้ำธรรมชาติคือ หาดจากแม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง ที่มีอยู่ใน พื้นที่ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ได้แก่ แม่น้ำแม่กลองคลองบางสองร้อย คลองขุดลัด คลองบางกระ คลองแควอ้อม ห้วยทับ ไต้ ห้วยเขาแร่ ห้วยตะแคง ฯลฯ อีกส่วนหนึ่งมาจากการเพาะเลี้ยงที่กระจายในท้องที่ต่าง ๆ หลายตำบล เช่น สาม เรือน ท่าราบ พิกุลทอง ฯลฯ พื้นที่ประมง ๑,๑๖๘ ไร่ กุ้งขาว ๓๕๒ ไร่ ปลาสร้อยขาว ๑๙๔ ไร่ และปลาน้ำจืด ๖๒๒ ไร่

ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก และมีลักษณะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ หลายแห่ง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลห้วยไผ่ ตำบลน้ำพุ ตำบลหินกอง และกระจายทั่วไปในท้องที่ตำบลเจดีย์หัก อ่างทอง คูบัว ดอนตะโก พงสวาย พิกุลทอง บางป่า และสามเรือน รวมแล้วอำเภอเมืองราชบุรีเป็นถิ่นที่มีการเลี้ยงสุกรมาก จากจำนวนปริมาณ แล้วจัดว่าเป็นอำเภอระดับต้นๆ ของประเทศ รองลงมาได้แก่ ไก่ โคเนื้อ และเป็ด ที่เลี้ยงเป็นรายย่อย ๆ ในท้องที่ เกือบทุกตำบล พื้นที่ปศุสัตว์ ๘,๕๓๖ ไร่ ด้านอุตสาหกรรม โรงงาน จำนวน ๓๓๖ แห่ง แยกเป็นขนาดเล็ก ๒๓๒ แห่ง ขนาดกลาง ๗๓ แห่ง ขนาดใหญ่ ๑๓ แห่ง โรงสีข้าว ๑๘ แห่ง ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (บัตร) ๒๓ แห่ง แรงงาน ชาย ๖,๐๖๔ คน หญิง ๓,๕๓๓ คน รวม ๙,๕๙๗ คน ที่มา : สนง. อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี (๔)

ด้านบริการรับจ้าง ประชากรจำนวนมาก มีอาชีพรับจ้างเป็นคณงาน ในสถานประกอบการ เช่น โรงโม่ โรงงานทอผ้า โรงงานคอนกรีต และสถานประกอบการ อุตสาหกรรมขนาดย่อม ไปจนถึงขนาด

ใหญ่อื่น ๆ อีกกว่า ๑๕๐ แห่ง ในท้องที่อำเภอเมืองราชบุรี นอกจากนี้ยัง ประกอบอาชีพเป็นพนักงาน คนงาน สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยว โรงแรม และอื่น ๆ อีกจำนวนหนึ่ง

ด้านเศรษฐกิจ รายได้ของประชากร เพิ่มขึ้น ในภาพรวม แต่กลับมีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นมากกว่า เส้นพอดีของความพอเพียงอย่างไร้เหตุผล โดยเฉพาะรายจ่ายที่ฟุ่มเฟือย และเกิดจากกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม ตามยุค ตามสมัย ทำให้เกิดภาวะติดลบ และหนี้สินภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น การว่างงาน อยู่ที่ประมาณร้อยละ ๒ โครงสร้าง พื้นฐานรองรับ การผลิต อยู่ในการสมบูรณ์ดี แต่การบริหารจัดการ ด้านการผลิตยังมีปัญหา ต้นทุนในการผลิตสูงเกือบทุกภาคการผลิต มีกำไรน้อย หรือ ไม่คุ้มค่า โดยเฉพาะด้านเกษตรกรรมประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้สำหรับการดำรงชีพ จากผลผลิตทางการเกษตร (ทำนา ทำไร่ การปลูกผัก และสวนผลไม้) เป็นหลัก อีกส่วนหนึ่งมีรายได้มาจากการรับจ้าง ในสถานประกอบการ รองลงมา และสุดท้ายคือรายได้จากภาคบริการและ พาณิชยกรรม (การค้าขาย รายย่อย) ซึ่งล้วนแต่จะต้องได้รับ ผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจภายนอก แต่มีความเดือดร้อน จากภาวะผันผวนทางเศรษฐกิจค่อนข้างน้อย เนื่องจากส่วนใหญ่ เป็นผู้ประกอบการขนาดกลาง และ ขนาดย่อย

ด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต ถูกเปลี่ยนแปลงไปตาม กระแสสังคมอย่างกว้างขวาง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มสูญหาย เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดโอกาสสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาดั้งเดิม ด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรม การที่เมืองราชบุรีประกอบไปด้วยชุมชนหลายเชื้อชาติ ทำให้มีวิถีชีวิตและ วัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างหลากหลาย แต่ส่วนใหญ่เชื่อมโยง อยู่ความเชื่อทางพุทธศาสนาเป็น หลัก การละเล่น หรือกิจกรรมในท้องถิ่น เช่น การแห่นาค ประกอบแต้ววง กลองยาว การทอดกฐิน การตักบาตรเทโวทำบุญ เข้าพรรษา ออกพรรษา การแห่ขันหมาก การแต่งงาน ฯลฯ หลายอย่างในปัจจุบันเริ่มเลือนหายจางลงไป รวมทั้ง การละเล่นพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับวิถีการผลิตและวิถีชีวิต เช่น การแข่งขันวัวลานหลังฤดูเก็บเกี่ยวนวดข้าว ประเพณีลง แหกทำนาเกี่ยวข้าว และอื่น ๆ ถูกกลืนเลือนหาย การสืบสานจากคนรุ่นหลัง ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน จืดจางลง อันเป็นเหตุทำให้เกิดสภาพครอบครัว ชุมชน ที่อ่อนแอ

แม่น้ำแม่กลอง เป็นแหล่งน้ำสำคัญอันยิ่งใหญ่ของเมืองราชบุรี ปัจจุบันสภาพของแม่น้ำและ คุณภาพน้ำ จัดว่ายังอยู่ในสภาพดีปกติ แต่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเฝ้าระวัง ห้วย หนอง คลองธรรมชาติ และคลองขุด ในท้องที่ อำเภอเมืองราชบุรีมีจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ราบสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ได้แก่ ตำบลหนองกลางนา เขาแร้ง เกาะพลับพลา ท่าราบ สามเรือน พิกุลทอง บางป่า คิ่งน้ำวน คิ่ง กระถิน และบ้านไร่ ปัจจุบันส่วนใหญ่มีสภาพกรำง ขาดการดูแลรักษา ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็ม ศักยภาพ และถูกบุกรุก ทำลาย บางแห่งต้นเขินหมดสภาพ

สภาพพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ ป่าเขากรวด เขาพลองในท้องที่ ตำบลหินกอง-ตำบลน้ำพุ ปัจจุบันมีสภาพป่าเฉพาะส่วนที่เป็นภูเขาและบริเวณ โดยรอบรัศมีภูเขา นอกนั้นมีสภาพ เป็นที่ดิน ที่มีการทำประโยชน์เป็นที่ไร่ บ่อลูกรัง ที่ดินเอกสารสิทธิ์ หลายแปลงถูกขุดหน้าดินเป็นหลุมลึก ซึ่งจะเป็น ปัญหาด้านการใช้ประโยชน์ในอนาคต สภาพดิน จากกระแสการเพาะปลูกตามแนวทางเกษตรแผนใหม่ ได้มีการ เปลี่ยนแปลงวิถีการผลิตดั้งเดิม มาสู่การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ควบคู่กับปัจจัยการผลิตที่เป็นโทษต่อธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยเคมี สารพิษ น้ำมันเชื้อเพลิง และอื่นๆ ประกอบกับขาดการจัดการที่ถูกต้อง ทำให้ดินเสื่อมสภาพลงอย่างต่อเนื่อง

เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการเกษตรในอนาคต ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พื้นที่ป่าไม้ลดลงต่ำกว่าระดับรักษาสสมดุลของระบบนิเวศ สภาวะ การขาดแคลนน้ำและน้ำจืดเริ่มเป็น ปัญหา แหล่งน้ำลดลง และขาดคุณภาพ ดินเสื่อมโทรมมากขึ้น ความหลากหลาย ทางชีวภาพถูก คุกคาม ปริมาณของเสียและมลภาวะจากสถานประกอบการเริ่มเป็นปัญหารุนแรง มีจุดอ่อนด้านการ บริหารจัดการที่แยกส่วน ด้านทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ : พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ที่มีน้ำหล่อเลี้ยง ได้ทั่วถึง ได้รับผลกระทบ จากภัยธรรมชาติ ต่าง ๆ น้อยมาก ไม่เคยเกิดน้ำท่วมใหญ่ ไม่เคยมีฝนแล้ง หนัก พื้นที่โดยรอบอำเภอข้างเคียง หรือ จังหวัดข้างเคียงอยู่ในสภาพใกล้เคียงกัน คือ มีความสงบและ ปลอดภัยพืบัติจากธรรมชาติ

๒. อำเภอบ้านโป่ง

ภาวะเศรษฐกิจของอำเภอบ้านโป่งมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เนื่องจากอำเภอบ้านโป่งมี ประชากรเป็นจำนวนมากและมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดนครปฐม จึงมีการติดต่อค้าขายและ การเดินทางผ่านเข้าออกระหว่างจังหวัด อำเภอบ้านโป่งมีภาวะเศรษฐกิจที่ ดีจึงมีห้างใหญ่จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ห้างบิ๊กซี และห้างโลตัส ตลอดจนธนาคารเป็นจำนวนมาก บริษัทหลักทรัพย์ สถาบันการเงิน มีอยู่ตรึงโดยสารถขนาดใหญ่ ระดับประเทศ โรงงานอุตสาหกรรม ผลิตน้ำตาล โรงงานผลิตกระจก โรงงาน SCG โรงงานเซรามิก และโรงงานเหล็ก ซึ่งเป็นโรงงาน อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่สร้างรายได้เป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนในอำเภอบ้านโป่งได้มีงานทำไม่ ต้องไปทำงานที่อื่น นอกจากนี้อำเภอบ้านโป่งยังมีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่สร้างชื่อเสียงและสร้างรายได้ ให้กับอำเภอบ้านโป่งอีกหลายชนิด ได้แก่ ไก่ย่างบางตาล (ตำบลหนองกบ) การผลิตกล้วยแปรรูป (ตำบลลาดบัวขาว) การเลี้ยงปลา ทางนกยูงเพื่อการส่งออก (ตำบลปากแรต ตำบลหนองกบ) การเลี้ยง ปลาทอง การปลูกอ้อย ข้าวโพด และข้าว อำเภอบ้านโป่งถือว่าเป็นเมืองแห่งการทำการเกษตรเช่นกัน เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ของราษฎรในพื้นที่ นอกจากจะทำงานในภาคอุตสาหกรรมแล้วยังมีพื้นที่ สำหรับทำการเกษตรอีกเป็นจำนวนมาก การปลูกพืชทางการ เกษตร ได้แก่ การทำนา (ตำบลหนอง ปลาหมอ ตำบลบ้านม่วง ตำบลคู้พยอม ตำบลท่าผา ตำบลสวนกล้วย) การ ปลูกข้าวโพด ปลูกอ้อย เป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีการปลูกไม้ดอก พืชผักสวนครัว เช่น พริก มะนาว มะกรูด ตะไคร้ เป็นต้น

การทำการเกษตรส่วนใหญ่จะใช้น้ำ จากระบบชลประทานเป็นส่วนใหญ่ และมีการเลี้ยงสัตว์ เศรษฐกิจสำคัญ เช่น สุกร ไก่เนื้อ โคเนื้อ ซึ่งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยระดับราคาของสินค้าปศุสัตว์ โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี ด้านสังคม โครงสร้างประชากรของอำเภอบ้านโป่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมี สัดส่วนประชากรในกลุ่ม ผู้สูงอายุมากขึ้น ประชาชนมีงานทำและมีรายได้เพียงพอ

ด้านอุตสาหกรรม อำเภอบ้านโป่งมีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ๕๔๑ แห่ง ซึ่งเป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ ทั่วพื้นที่ อำเภอบ้านโป่งมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงงานน้ำตาล โรงงาน SCG โรงงานผลิตกระจก โรงงานเซรามิก และโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์อาหาร และเครื่องดื่ม ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ด้านพาณิชย์ การมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นธุรกิจที่มีการขยายตัวส่วนใหญ่ ได้แก่ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวและบริการที่ขยายตัวตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากกระแสการท่องเที่ยว เชิง อนุรักษ์ การท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติและวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นยังมีอิทธิพลสูง

ประกอบกับความ สะดวกในเรื่องเส้นทางคมนาคมและค่าครองชีพที่ไม่สูงเกินไป จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังอำเภอบ้านโป่ง

ด้านแรงงาน อำเภอบ้านโป่งมีประชากรเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นแรงงานทางด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านบริการ และแรงงานในภาคธุรกิจต่าง ๆ แต่ก็ยังมีแรงงานนอกระบบที่มาอยู่ในภาคอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ภาคธุรกิจต่าง ๆ เช่น การค้าส่ง ค้าปลีก การใช้แรงงานภาคการก่อสร้างในธุรกิจประเภท อสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะโครงการบ้านจัดสรร แหล่งน้ำ หรือระบบชลประทาน

อำเภอบ้านโป่งมีแหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำแม่กลองที่ไหลผ่านพื้นที่ตำบล ลาดบัวขาว ท่าผา เบิกไพร บ้านโป่ง บ้านม่วง สวนกล้วย นครชุมน์ ซึ่งราษฎรสามารถใช้น้ำจากแม่น้ำ แม่กลองในการทำเกษตรและประมงได้ ส่วนระบบชลประทานก็มีคลองชลประทานที่ราษฎรสามารถใช้น้ำในการทำเกษตรได้ ในพื้นที่ ยกเว้นตำบลเขาสูงที่ค่อนข้างจะห่างไกลจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เนื่องจากสภาพพื้นที่สูง จึงมีปัญหาภัยแล้ง เป็นประจำทุกปี

ปัญหาสิ่งแวดล้อม อำเภอบ้านโป่งพบปัญหาจากขยะในหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีปริมาณมากขึ้น เนื่องจากประชาชนไม่รู้วิธีการกำจัดขยะที่ถูกต้องและไม่แยกขยะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบถึงวิธีการกำจัดขยะและไม่สร้างขยะให้เพิ่มขึ้น ปัญหาน้ำเสียและมลพิษทางอากาศจากภาคอุตสาหกรรม เนื่องจาก โรงงานอุตสาหกรรมมักจะลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ และสร้างมลพิษทางอากาศจากกระบวนการ ผลิตส่งกลิ่นเหม็นสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบและ เข้มงวดกวดขันให้โรงงานอุตสาหกรรมใส่ใจสิ่งแวดล้อมและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการ สิ่งแวดล้อมภายใน

๓.อำเภोधาราม

ในพื้นที่อำเภोधารามประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอาชีพด้านการเกษตร เช่น การทำนา ทำสวน และ ทำไร่ คิดเป็น ๕๗% ของพื้นที่ อาชีพด้านการประมง ด้านการเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ ไก่ เป็ด สุกร แพะ กระบือ และแกะ การใช้ประโยชน์อย่างอื่นจากพื้นที่คิดเป็น ๔๓% ของพื้นที่ อำเภोधารามมี แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งศิลปะ วัฒนธรรมที่สำคัญหลายแห่งได้แก่ ค่ายหลวงบ้านไร่ วัดคงคาราม วัดขนอน วัดเขาช่องพราน ถ้ำพระนอน ถ้ำสาธิตา รวมไปถึงการมีเส้นทางคมนาคมทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนสายเพชรเกษม) เป็นเส้นทางสายหลักติดต่อ ระหว่างจังหวัด ใน ภาคกลางไปภาคใต้ผ่านอำเภोधาราม จังหวัดราชบุรี ระยะทางกรุงเทพฯ – ोधาราม ประมาณ ๘๔ กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข ๓๓๕๗ สายोधาราม – ท่ามะกา สำหรับทางรถไฟจะมีทางรถไฟสายใต้จาก กรุงเทพมหานคร ผ่านอำเภोधาราม ไปยังจังหวัดเพชรบุรี และภาคใต้ของประเทศทางหลวงชนบท จำนวน ๘ สาย ระยะทาง ๙๗.๑๓๔ กิโลเมตร และทางหลวงท้องถิ่น จำนวน ๘๐๘ สาย ระยะทาง ๗๐๖.๑๙๕ กิโลเมตร

ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้านในพื้นที่อำเภोधาราม มีชนชาติหลายเชื้อสาย นอกจากเชื้อสาย ไทยแท้แล้ว ยังมีชนชาติไทยเชื้อสาย ลาว มอญ เขมร และจีน คนไทยเชื้อสายมอญมีขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ เป็นเอกลักษณ์ ได้แก่ มีความศรัทธาและเคร่งครัดในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ประเพณีฝีมอญ ประเพณีตักบาตรข้าวตอก กระยาสารทประเพณีการแห่ดอกไม้ของชาวลาวเวียงบ้าน สิงห์ ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยได้รับผลกระทบจากภาวะความไม่

ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่มาจากการโจรกรรม และปัญหายาเสพติดอยู่ในเกณฑ์สูง ยังมีกลุ่มผู้ยากจน และด้อยโอกาสบางส่วนที่เข้าไม่ถึง บริการสังคม และระบบประกันสังคม วัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตถูกเปลี่ยนแปลงไปตาม กระแสสังคมอย่าง กว้างขวาง ภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มสูญหาย เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดโอกาสสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาดั้งเดิม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง เป็นแหล่งน้ำสำคัญเพียงสายเดียวที่หล่อเลี้ยงประชาชนอำเภอโพธาราม แหล่งน้ำชลประทาน มีหน่วยงานของกรมชลประทานรับผิดชอบอยู่ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่ามะกา เป็นโครงการส่งน้ำขนาดใหญ่ ส่งน้ำผ่านพื้นที่ ตำบลเตาปูน ตำบลนางแก้ว ตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลธรรมเสน ตำบลบางโตนด ตำบลชำระ ตำบลท่าชุมพล มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๒๖,๐๙๙ ไร่ โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งซ้าย ส่งน้ำผ่านที่ตำบลคลองตากคต ตำบลบ้านเลื่อ ตำบลบ้านฆ้อง ตำบลบ้านสิงห์ ตำบล ดอนทราย ตำบล คลองข่อย ตำบลเจ็ดเสมียน มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๗๒,๔๒๐ ไร่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา นครชุมน์ ส่งน้ำผ่านตำบลดอนกระเบื้อง ตำบลหนองโพ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๗,๓๕๒ ไร่ อำเภอมีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าเขาตะครอง ปัจจุบันเป็นพื้นที่เตรียมการสงวน มีอาณาเขตบริเวณ เนื้อที่ประมาณ ๔.๔ ตารางกิโลเมตร (๒,๗๕๐ ไร่) อยู่ในพื้นที่อำเภอโพธาราม และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เขาช่อง พราน ตำบลเตาปูน นอกจากนั้นยังมีวนอุทยานถ้ำเขาน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองกวาง มีเนื้อที่ประมาณ ๔.๕ ตาราง กิโลเมตร (๓,๐๐๐ ไร่)

๔.อำเภอดำเนินสะดวก

อำเภอดำเนินสะดวก ประชากรมีอาชีพทำสวนผัก ผลไม้ เช่น มะพร้าว องุ่น ส้มตรา ฝรั่ง มะม่วง ถั่วฝักยาว ข้าวโพด ผักชี ฯลฯ โดยชาวบ้านจะทำการเบีกร่องในสวนเพื่อสะดวกในการรดน้ำ (รดน้ำ) แล้วทำคันล้อมรอบสวนใช้ ปลูกพืชหมุนเวียนกัน การทำนาส่วนใหญ่เป็นนาหว่าน การปักดำ มีน้อย ทำปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงสุกร และเลี้ยงกึ่ง ก้ามกราม อำเภอดำเนินสะดวกมีสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่นอยู่หลายแห่ง โดยแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอที่สำคัญ คือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำเหล่าตั๊กลัก RTC แกะสลัก เตาตาลบั้งและ ฟาร์มกล้วยไม้ไทย ปางช้างเผือก ปาง ช้างเผือกแคมป์ สวน งามเสือ มัลลีย์ฟาร์ม รวมไปถึงการมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบายใกล้กรุงเทพฯ

อำเภอดำเนินสะดวกมีพื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่มมีน้ำตลอดทั้งปี มีคลอง ๒๐๐ กว่าคลอง เหมาะสำหรับการทำ การเกษตรและประมง จากข้อมูลการเกษตรประจำตำบลนั้นแสดงถึงพื้นที่ที่ทำเกษตร ซึ่งมีมากถึง ๑๓๑,๑๔๘ ไร่ แบ่งเป็น ข้าว พืชผัก ไม้ผล พืชไร่ ไม้ยืนต้น พืชสมุนไพร ไม้ดอกไม้ประดับ และเห็ด อำเภอดำเนินสะดวกนั้นเป็นที่รู้จักกันดี เพราะเป็นที่ตั้งของตลาดน้ำที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก นอกจากนั้น

อำเภอดำเนินสะดวกยังมีพื้นที่ที่ปลูกผลไม้ได้ดีอีกด้วย โดยเฉพาะองุ่นซึ่งส่วนใหญ่นิยมปลูก พันธุ์ไวท์มาลิกกา ที่มีลูกสีเขียวอมเหลือง มีรสหวานอร่อย องุ่นจึงเป็นผลไม้ที่ทำเงินให้กับอำเภอ ดำเนินสะดวกปีละหลายสิบล้านบาท รวมไปถึง การปลูกฝรั่งที่ถูกพัฒนาการปลูกอย่างจริงจังของ อำเภอดำเนินสะดวก พันธุ์ที่นิยมปลูก เช่น พันธุ์แป้นสีทอง ปัจจุบัน ปลูกพันธุ์เงินจูหรือกิมจู ซึ่งเป็นที่ นิยมกันอย่างแพร่หลาย และสามารถส่งออกไปขายต่างประเทศได้ ทำรายได้ปีละ ประมาณ ๑๘๐ ล้านบาท ชมพู่ การปลูกชมพู่อของอำเภอดำเนินสะดวกนิยมปลูกพันธุ์ทองสามสีซึ่งนำมาจากประเทศ

อำเภอดำเนินสะดวกมีโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งที่สำคัญคือ โรงงานซีอิ๊ว/ซอส โรงงานเฟอร์นิเจอร์หรือ ผลิตภัณฑ์ของใช้ที่ทำด้วยไม้ โรงงานมะพร้าว โรงงานผลิตน้ำดื่มเอสดี โรงพิมพ์นิยมกิจ และโรงงานผลิตวันมะพร้าว ด้านโรงแรมสร้างการจ้างงานให้แก่คนในพื้นที่ ในส่วนภาคพาณิชย์ อำเภอ ดำเนินสะดวกนับเป็นอำเภอที่อยู่ใกล้ตัว จังหวัดราชบุรีและยังเชื่อมโยงไปถึงจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ทำให้ประชาชนในจังหวัด ราชบุรี สมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ติดต่อกันโดยสะดวกทำให้เป็นอำเภอหนึ่งที่มีการขยายตัวของประชาชนและเศรษฐกิจ

ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน งานเทศกาลongุ่นหวานและตลาดน้ำดำเนินสะดวก เป็นงานที่อำเภอดำเนินสะดวกจัดขึ้นมาเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะongุ่นที่มีปลูกกันมากในอำเภอดำเนินสะดวกและ เป็นongุ่นที่มีรสหวานอร่อยที่สุดของประเทศ นอกจากongุ่นที่มีคุณภาพแล้วยังมีสินค้าทาง เกษตรอื่นๆ ให้ได้ชมซื้อหา ในราคาถูกอีกด้วย เช่น มะพร้าวน้ำหอม ส้มโอ लันจี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการประกวดธิดาongุ่นหวาน การประกวด สินค้าทางการเกษตร งานนี้จะจัดในราวเดือนมีนาคม – เมษายน

๕.อำเภอปากท่อ

ในพื้นที่อำเภอปากท่อประชาชนส่วนใหญ่ประกอบการเกษตร โดยมีผลผลิตที่สำคัญ คือ ข้าว พืชผัก มะม่วง นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเลี้ยงสุกรที่สำคัญของประเทศ โดยมีฟาร์มสุกรทั้งหมด ๘๖ แห่ง ดังนั้น เศรษฐกิจของ อำเภอปากท่อจึงขึ้นอยู่กับเกษตรและอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับการเกษตร เป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีโรงงาน อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ และมีระบบน้ำชลประทานเกือบร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีสินค้า OTOP ขึ้นชื่ออีกหลายอย่างอำเภอปากท่อมียะเยทางระบบการขนส่งที่สะดวก และระยะทางไม่ไกลจากกรุงเทพ (๑๐๐ กิโลเมตร) มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรและอาหารทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลางและเล็กเป็นจำนวนมาก สามารถรองรับวัตถุดิบด้านการเกษตรในพื้นที่ได้ ผลผลิตทางการเกษตรที่โดดเด่นและหลากหลาย เช่น มะม่วง ผลไม้ตามฤดู สุกรและพืชผัก มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานการส่งเสริมการสร้าง คุณค่าและมูลค่าด้านการท่องเที่ยว การบริการ และการผลิตโดยปัญหาสำคัญด้านเศรษฐกิจที่อำเภอปากท่อยัง ประสบอยู่ คือราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนและปัจจัยการผลิตราคาสูง น้ำการเกษตรไม่เพียงพอขาดอาชีพ เสริมที่เหมาะสมขนาดที่ดินทำกินและหนี้สินของเกษตรกร พื้นที่อำเภอปากท่อส่วนใหญ่เป็นการเกษตร มีการรวมตัวช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะกลุ่มสตรีมีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง จำนวน ๒,๕๐๐ คน ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวมหรือ กิจกรรมสาธารณะยังมีความร่วมมือดีจากทุกหมู่เหล่า ชุมชนมีความตระหนักรู้มากขึ้นในการแก้ไขปัญหาสังคมด้วยวิธี ของชุมชนเอง และในพื้นที่ยังมีวัฒนธรรมของคนพื้นถิ่นอยู่อย่างหลากหลายถึง ๗ ชนเผ่า ซึ่งอาศัยทั่วทั้งพื้นที่ของอำเภอ ประชาชนมีฐานะที่เหมาะสม มีงานทำ และมีรายได้เพียงพอ วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่นที่ทุกคนเผ่าให้การยอมรับและส่งเสริมการสืบทอด ปัญหาสำคัญด้านสังคมที่อำเภอปากท่อยังประสบอยู่ คือ การรวมตัวของเยาวชนในทางไม่ถูกต้องและการอพยพไปทำงานต่างท้องที่ ด้านทรัพยากร พื้นที่ตำบลยางหัก ตำบลทุ่งหลวง ตำบลอ่างหิน ตำบลห้วยยางโตน ตำบลหนองกระทุ่ม ยังมีพื้นที่ป่าไม้อีกมาก และมีระบบชลประทานเกือบร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ไม่ประสบปัญหาน้ำท่วมใน ฤดูน้ำหลาก สภาพพื้นที่มีลุ่มน้ำเหมาะสมกับภาคเกษตร และมีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งพืชและสัตว์ สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยมีทาง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันและ บรรเทาภัยธรรมชาติ นอกจากนี้ ภายในพื้นที่ยังมีอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบ เช่น โรงระเบิดและโมหิน โรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มเลี้ยงสุกร เป็นต้น รวมทั้งการประกอบอาชีพเกษตรกรรมบางส่วนใช้สารเคมีจำนวนมาก ทำให้ คุณภาพดินและแหล่งน้ำตลอดจนภัยแล้ง อากาศเสีย ไฟป่าฝนทิ้งช่วง เป็นสาธารณภัยที่สำคัญในพื้นที่ สร้างความเสียหายจำนวนมาก พื้นที่ อำเภอบางแพที่มีเส้นทางคมนาคมสะดวก โดยมีถนนสายสำคัญ ระดับประเทศ จำนวน ๒ สาย คือ ถนนสายเพชรเกษม ช่วงราชบุรี – เพชรบุรี และถนนสายพระราม ๒ ช่วงแยกต่างระดับวังมะนาว ตลอดจนภายใน พื้นที่ที่มีการเชื่อมโยงไปยังจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี อำเภอมืองราชบุรี อำเภอวัดเพลงและอำเภอบ้านคา

๖. อำเภोजอมบึง

อำเภोजอมบึงเป็นอำเภอหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางที่ดี เนื่องจาก เป็นอำเภอที่มีมหาวิทยาลัยในพื้นที่ถึง ๒ แห่ง อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เช่น วัด สำนัก ปฏิบัติธรรม ถ้ำจอมพล อาชีพส่วนใหญ่ของชาวจอมบึงเน้นทำการเกษตร ปลูกพืชผัก ทำนา ทำไร่ รายได้ค่อนข้างดี และยังเป็นทางผ่านไปสู่อำเภอเมืองราชบุรีที่สำคัญ ของจังหวัดราชบุรี ทำให้มีผู้ใช้ เส้นทางเป็นจำนวนมาก แต่ยังคงขาดการพัฒนาในด้านโครงสร้าง ถนนหนทางยังไม่มีความสะดวกอย่าง เต็มที่ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาส่วนใหญ่ การสัญจรไปมาระหว่างที่ต่างๆ ค่อนข้างลำบาก ใช้เวลาในการ เดินทางนาน ผลผลิตทางการเกษตรยังต้องพึ่งพิงแหล่งน้ำเป็นส่วนใหญ่ เมื่อถึงฤดูแล้งไม่มีน้ำในการทำ การเกษตร ขาดรายได้เลี้ยงดูครอบครัว ส่วนด้านสถานที่ท่องเที่ยวขาดการพัฒนา บำรุงรักษา ไม่ดึงดูด ใจในการท่องเที่ยว หากวิเคราะห์เป็นด้านๆ ตามศักยภาพของอำเภอ

อำเภोजอมบึงเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประชากรมีอาชีพทำไร่ โดยเฉพาะการปลูกอ้อย นา ข้าว โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอมีการทำการเกษตรประมาณ ๓๖๐,๐๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๔ ของพื้นที่ทั้งหมด อำเภोजอมบึงมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น ฟาร์มไก่ จะมีหลายแห่งในตำบลเบิกไพร ฟาร์ม หมูจะมีมากในตำบลแก้มอัน นอกจากนั้นก็จะเป็นการทำการเลี้ยงขนาดเล็กเลี้ยงเพื่อจำหน่ายหาเลี้ยง ครอบครัว ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ ๖๙,๘๒๕ บาท/ปี/หัว (อ้างอิง สนง.พช.จ.รบ) ซึ่ง รายได้ไม่แน่นอน ขึ้นลงตามราคาพืชสวน และเป็นไปตามพ่อค้าคนกลางกำหนด ทำให้ประชาชนส่วน ใหญ่ยังฐานะยากจน อีกทั้งอำเภोजอมบึงไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่โดดเด่นแต่เป็นอำเภอที่ติดกับ อำเภอสวนผึ้ง โดยแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอที่สำคัญ ประกอบด้วย ถ้ำจอมพล ถ้ำเขาทะลุ สวน พฤษภานุศาสตร์วรรณคดีภาคกลาง สวนสัตว์เปิดเขาประทับช้าง รอยพระพุทธรูปบาททองคำ วัดถ้ำสิงโต ทอง วัดป่าภาวนาวิเวก พิพิธภัณฑ์มัจฉาวัน และทะเลสาบน้ำจืด รวมถึงมีการคมนาคม สะดวกสบายใกล้ตัวจังหวัดราชบุรี จึงเป็นทางผ่านสำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งมีมหาวิทยาลัยราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึง จึงทำให้ในตัวอำเภอมีการขยายตัวของชุมชนมาก

ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น OTOP หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กล้วยตาก เห็ดสมุนไพร ผ้าขึ้นดินจก ฐูปหอม เทียนหอม ลูกประคบหน้า ลูกประคบสมุนไพร แชมพูสมุนไพรประดาดิควาย เป็นต้น มีแหล่งโบราณสถานในตำบลจอมบึง ซึ่งหากมีการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเที่ยวจะ ยกระดับขึ้นมาอีกจะทำให้อำเภोजอมบึงมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น รวมถึงเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ได้อีกด้วย

พื้นที่อำเภोजอมบึงเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม มีลำน้ำภาชีและลำน้ำห้วยท่าช้างไหลผ่าน สภาพดินอยู่ในเกณฑ์ดี จึงเหมาะแก่การปลูกพืช โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะปลูกอ้อย ข้าว มันสำปะหลัง แต่ยังไม่มีการแปรรูปจึงไม่ได้มีการเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร ราคาส่วนใหญ่จึงขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง สภาพอากาศเป็นตัวแปรสำคัญในการทำลายผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้าน เพราะในช่วงหน้าฝนน้ำจะท่วมไร่นาชาวบ้าน ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ทุกปี ดังนั้นจึงมีการผลักดันให้ประชาชนหันมาทำการเกษตรแบบใช้น้ำน้อยแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าหันมาใช้แนวคิดการประกอบอาชีพยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน อำเภอมีประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง การทำบุญขึ้นปีใหม่ และการทำบุญกลางบ้าน งานประจำอำเภองานสักระยะพระบรมรูป รัชกาลที่ ๕ สืบสานประเพณี ของดีจอมบึง ถือเป็นงานเก่าแก่ที่จัดต่อเนื่องมาเป็นทุกปี อำเภोजอมบึงเป็นอำเภอหนึ่งที่เป็นแหล่งสร้างผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี โดยเฉพาะพืชไร่ ด้วยที่ตั้งศักยภาพ และความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในปัจจุบัน และยังมีโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่ง เช่น โรงงานเจเล่ โรงงานผลิตดอกไม้พลาสติก โรงงานอุตสาหกรรมรีไซเคิลขยะ คือบริษัท แวกกาเบจรีไซเคิลในตำบลรางบัวธุรกิจ ด้านโรงแรม สร้างการจ้างงานให้แก่คนในพื้นที่ ในส่วนภาคพาณิชย์อำเภोजอมบึงนับเป็นทางผ่านไปยังอำเภอสวนผึ้ง และจังหวัดกาญจนบุรี และเป็นอำเภอที่อยู่ใกล้ตัวจังหวัดราชบุรีทำให้เป็นอำเภอหนึ่งที่มีการขยายตัวของประชาชน และเศรษฐกิจโดยเฉพาะในเขตตัวอำเภอ ทำให้มีกลุ่มทุน เช่น ร้านสะดวกซื้อ ซูเปอร์มาร์เก็ต และรีสอร์ทเข้ามาลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว นับว่าเป็นอำเภอที่น่าจับตามองอำเภอหนึ่งของจังหวัดราชบุรีในการสนับสนุนให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเกษตรและที่พักที่ท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี อำเภोजอมบึงมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่สำคัญ ๒ สาย คือ ๑) ลำน้ำภาชี มีความยาวประมาณ ๗๕ กิโลเมตร ๒) ห้วยท่าช้าง มีความยาวประมาณ ๓๐ กิโลเมตรและมีระบบชลประทานที่สำคัญในพื้นที่ที่สามารถใช้ประโยชน์ทางด้านภาคการเกษตรและอุปโภค บริโภค แต่ยังไม่เพียงพอโดยเฉพาะหน้าแล้งจะขาดน้ำในการทำเกษตร พื้นที่ที่เป็นปัญหาขาดน้ำคือ ตำบลรางบัว ตำบลแก้มอันในบางหมู่บ้าน มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ๑) ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓ แห่ง แบ่งเป็นป่าชายดำนับตะโก เนื้อที่ ๑๑๕.๐๐ ตร.กม ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี ครอบคลุมพื้นที่ ๔ อำเภอ ได้แก่ จอมบึง ปากท่อ สวนผึ้ง บ้านคา เนื้อที่ ๑,๕๖๓.๒๐ ตร.กม.และป่าสงวนแห่งชาติเขาบิน ครอบคลุมพื้นที่อำเภोजอมบึง และอำเภอเมืองราชบุรี เนื้อที่ ๓๔.๐๐ ตร.กม. ๒) ป่าถาวรของชาติ จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ ๒๔.๕๓ ตร.กม.๓) สวนรุกขชาติ จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ ๐.๒๘ ตร.กม.๔) สวนพฤกษศาสตร์ฯ จำนวน ๑ แห่ง เนื้อที่ ๒.๐๒ ตร.กม. รวมเนื้อที่ป่าไม้จำนวน ๓๑๑,๒๔๓ ไร่และในส่วนของดิน สภาพโดยทั่วไปของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์บางแห่งเป็นดินลูกรัง หรือหินจากภูเขา ในด้านของภัยพิบัติทางธรรมชาติ ที่พื้นที่อำเภोजอมบึงประสบปัญหาคือ วาตภัย อุทกภัย ซึ่งมีการเตรียมความพร้อมดำเนินการฝึก ทบพวนซักซ้อมแผนการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่เป็นประจำ เพื่อรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ปัญหาของสิ่งแวดล้อม คือ มลภาวะทางน้ำ เนื่องจาก บริษัทแวกกาเบจรีไซเคิล ส่งกลิ่นเหม็นและได้ทำการปล่อยน้ำเสียลงคลองธรรมชาติ ซึ่งทำให้น้ำเน่าเสีย โดยทางอำเภोजอมบึงได้กำชับให้องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีโรงงานในพื้นที่ดำเนินการแก้ไข จนถึงขณะนี้ได้มีสวนราชการระดับจังหวัดลงมาแก้ไขแล้ว

๗.สวนผึ้ง

อำเภอสวนผึ้งสภาพแวดล้อมเป็นธรรมชาติ ป่าไม้ เทือกเขา จึงมีอาชีพหลักทำไร่ ทำสวน รับจ้างทั่วไป ในส่วนของอาชีพเสริมคือ ค้าขาย อำเภอสวนผึ้งมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่ง ได้แก่ น้ำตกเก้าโจน (เก้าชั้น) ธารน้ำร้อนบ่อคลึง พิพิธภัณฑ์ภโวทัย น้ำตกมะนาวศรี (บ่อหวี) เขากะโจอม น้ำตกผาแดง ศูนย์ศึกษาพรรณไม้ป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ แก่งสັมแมว ฟาร์มตัวอย่าง โป่งยุบ พสุธารา เนื่องด้วยอำเภอเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติจึงเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพัก ในอำเภอ จึงมีธุรกิจโรงแรมเพิ่มขึ้นในทุกๆ ปี หรือแม้แต่ธุรกิจร้านค้า ร้านอาหารต่างๆ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง สับปะรด อ้อย ส้มโอ ข้าวโพด

ด้านสังคม อำเภอสวนผึ้งมีสถาบันการศึกษาระดับมัธยม ๑ แห่ง คือ โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา ระดับประถมศึกษา จำนวน ๒๑ แห่ง ด้านสาธารณสุขมีโรงพยาบาลเพียง ๑ แห่ง คือ โรงพยาบาลสวนผึ้ง เทศกาลที่สำคัญของอำเภอ ได้แก่ งานประเพณีสงกรานต์ (ตลาดบ้านซำป่าหวาย) งานประเพณีเข้าพรรษา (ตลาดบ้านซำป่าหวาย) งานประเพณีกินข้าวห่อ (สนามหน้าที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง) งานประเพณีออกพรรษาของชนเผ่ากะเหรี่ยง (สนามกีฬาชุมชนบ้านบ่อ) งานประเพณีลอยกระทง (อ่างเก็บน้ำซำป่าหวาย, วัดบ้านก่อ) และงานประเพณีไทยตะนาวศรี (สนามหน้าที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง) โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปขนาดเล็ก โรงงานทำกรอบรูปขนาดเล็ก

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอำเภอสวนผึ้ง มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๐๐๕.๐๘ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖๒๘,๑๗๕ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑,๒๐๐ ไร่, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑๑,๐๒๗ ไร่, ที่ราชพัสดุ ๔๓๑,๔๐๓ ไร่ และป่าไม้ ๒๙,๑๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดราชบุรี ระยะทางห่างจากจังหวัดราชบุรีโดยทางรถยนต์ประมาณ ๖๑ ก.ม. มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญคือ อำเภอสวนผึ้งอยู่นอกเขตชลประทาน อย่างไรก็ตามลักษณะภูมิประเทศของอำเภอสวนผึ้งเป็นที่ราบสูงและภูเขา มีป่าไม้แหล่งต้นน้ำลำธาร กรมชลประทานได้มีการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยก่อสร้างแหล่งเก็บน้ำขนาดกลาง อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ฝายทดน้ำ สระน้ำเพื่อให้ราษฎรใช้อุปโภคบริโภค มีพื้นที่ป่าไม้ ประกอบด้วยไม้สำคัญ ได้แก่ ไม้เต็งรัง ไม้ยาง ไม้ตะเคียน ไม้มะค่า ไม้ไผ่ ไม้รวก เป็นต้น ดินและแร่ธาตุ พื้นดินเป็นดินร่วนและดินปนทราย เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชไร่บริเวณหุบเขาและริมลำห้วยเป็นดินชุ่มชื้นเหมาะแก่การทำสวนผลไม้และปลูกพืชผัก

ด้านความมั่นคงเป็นตำบลที่มีพื้นที่กว้างขวาง ทุรกันดาร เต็มไปด้วยภูเขา ป่าไม้ การคมนาคมไม่สะดวก ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยง การปกครองดูแลเป็นไปด้วยความยากลำบาก การปกครองโดยหลักแล้วจะเป็นหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่ ๗๐ กรป.กลาง บก.ทหารสูงสุด ประกอบด้วยทหาร ๓ เหล่าทัพ และข้าราชการพลเรือน มีเขตการปกครอง ๔ ตำบล คือ ตำบลสวนผึ้ง ตำบลป่าหวาย ตำบลท่าเคย และตำบลตะนาวศรี สภาพท้องถื่นทุรกันดาร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ มีภูเขาสลับซับซ้อนอยู่ทั่วไป ระยะทางจากอำเภอจอมบึง ๓๐ ก.ม. ห่างจากตัวจังหวัดราชบุรี ๖๐ กิโลเมตร

๘. บางแพ

พื้นที่อำเภอบางแพส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประชากรประกอบอาชีพทำนา ทำสวน เลี้ยงกุ้งเลี้ยงปลา ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ราคาสินค้าเกษตรและประมงเป็นสำคัญ นอกจากนี้ด้านแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ยังมีจำนวนน้อยและไม่มีบทบาทเด่นชัดในการส่งเสริมการกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนเท่าที่ควร เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งยังไม่มี การเชื่อมโยงกันและอยู่ห่างไกลกัน เป็นผลให้ชุมชนในบริเวณใกล้เคียงไม่มีการประกอบอาชีพหรือรายได้เสริมจากสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ ข้อดีในด้านภูมิศาสตร์ อำเภอบางแพมีที่ตั้งติดกับอำเภอที่มีแหล่งเที่ยวท่องเที่ยว ระดับประเทศ อาทิเช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี, ตลาดน้ำอัมพวา อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวของอำเภอบางแพ เป็นอีกตัวเลือกหนึ่งในการแวะเข้าชม ซึ่งเห็นว่าการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งเข้าด้วยกัน โดยจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวภายในอำเภอบางแพ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีอาณาเขตติดต่อกัน เพื่อส่งเสริมให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเกษตรสีเขียวของจังหวัดราชบุรี พร้อมทั้งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และอาชีพพื้นฐานของชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

อำเภอบางแพ เป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดราชบุรี ไม่ว่าจะเป็นพืชผัก ผลไม้ พืชไร่ สินค้าประมง กุ้งก้ามกราม ปลา เป็นต้น เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม มีคลองชลประทานและคลองย่อยหลายสายไหลผ่านอย่างทั่วถึง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง (๓๒,๖๔๒ ไร่) โดยเฉพาะเลี้ยงกุ้งก้ามกราม ในเขตตำบลโพหัก (๑๑,๕๒๕ ไร่) ตำบลดอนใหญ่ (๑๑,๐๗๒ ไร่) และตำบลดอนคา (๗,๑๖๐) ตามลำดับ รองลงมาจากประมง คือ ทำนา (๑๕,๓๘๕ ไร่) และไม้ผล (๑๒,๐๔๖ ไร่) จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมนี้ ทำให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ให้การส่งเสริม สนับสนุน และจัดกิจกรรมโดยเน้นให้ความสำคัญกับการเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรเป็นสำคัญ รวมทั้งร่วมกันแก้ปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ ในพื้นที่เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่องปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอบางแพควรปรับปรุงการจัดการด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่ปัจจัยการผลิตไปสู่ผู้ผลิต ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยเริ่มต้นจากการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินซึ่งบางแห่งมีความเสื่อมโทรมจากสาเหตุต่างๆ ปัญหาคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เหมาะสม การคัดเลือกพันธุ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน การจัดการช่วงเวลาและการบำรุงรักษาในการเพาะปลูก (ปุ๋ย/เวชพืช/แมลง) ความพอเพียงของแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร และประเด็นสำคัญขาดการจัดการเกี่ยวกับโครงสร้างตลาดและการแข่งขัน กรรมวิธีการผลิตและเทคโนโลยี ลักษณะผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่ายอย่างมีประสิทธิภาพที่แพร่หลาย ซึ่งจังหวัดราชบุรีได้ให้การสนับสนุนศูนย์จำหน่ายสินค้า

ด้านสังคม ในภาพรวมอำเภอบางแพมีแนวโน้มในการพัฒนาไปสู่สังคมเมืองมากยิ่งขึ้น แต่ในพื้นที่ยังคงมีลักษณะของการเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท และยังคงให้เห็นปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ที่แตกต่างกัน การให้ความสำคัญในด้านศาสนาและวัฒนธรรมมีบทบาทอย่างมากในการยึดโยงคนในชุมชนเข้าด้วยกัน ทั้งจากวัฒนธรรมประเพณีไทยทรงดำ ไทยพื้นถิ่น และการจัดงานวัดประจำปีตามหมู่บ้านในเทศกาลต่างๆ ซึ่งจะมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมงานและกิจกรรมต่างๆ เป็นจำนวนมาก ด้วยพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอบางแพเป็นพื้นที่เกษตรกรรม จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กมี

อัตราการลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งมีแนวโน้มจะลดลงในปีถัดไป เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ส่งผลต่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ประกอบกับประชาชนให้ความสนใจเรื่องผลกระทบของกิจการโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ มากยิ่งขึ้น เนื่องจากลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละประเภทเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม และสุขภาพของคนในพื้นที่ ทำให้ประเด็นนี้เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมลดลงอย่างต่อเนื่อง

ด้านแหล่งน้ำและระบบชลประทาน มีครอบคลุมทั่วถึงทั้งพื้นที่ มีการใช้ประโยชน์ในภาคการเกษตรเป็นหลัก และมีแนวโน้มความต้องการของผู้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำและระบบชลประทานมีอัตราสูงขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศของอำเภอบางแพเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้คนในพื้นที่และนอกพื้นที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากที่ดินภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น มักมีปัญหาเรื่องวัชพืชและผักตบชวามาก ทำให้เกิดการกีดขวางทางไหลของน้ำและกระทบต่อการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ซึ่งประสบปัญหามากในช่วงฤดูแล้ง ด้วยเหตุนี้ทำให้แต่ละปีหน่วยงานภาครัฐต้องใช้งบประมาณในการขุดลอกคลองและกำจัดวัชพืชเป็นจำนวนมาก

ด้านทรัพยากรธรรมชาติประเภทอื่นๆ อำเภอบางแพ ไม่มีทรัพยากรประเภทป่าไม้ ป่าชายเลน แร่ธาตุ ทรัพยากรชายฝั่ง บ่อน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ฯลฯ ในพื้นที่

ด้านสิ่งแวดล้อม อำเภอบางแพ ไม่มีปัญหาเรื่องขยะ และน้ำเสียในพื้นที่ แต่มีปัญหาเรื่องมลภาวะทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มหมู บ่อปลาตก และสถานประกอบการผลิตอาหารสัตว์ ซึ่งพบปัญหามากในพื้นที่ตำบลวัดแก้ว ซึ่งเกิดจากสถานประกอบการประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ทำให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบไม่สามารถดูแล ตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดได้ ซึ่งปัญหานี้มักพบหลังจากมีการร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหลังจากการลงพื้นที่ตรวจสอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะให้คำแนะนำและวิธีการแก้ไขปัญหาแก่ผู้ประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการนั้นๆ เข้าสู่ระบบของส่วนราชการในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินกิจการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

๙. อำเภอดำรงวิทยะ

อำเภอดำรงวิทยะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมประชากรมีอาชีพทำสวน โดยเฉพาะการปลูกมะพร้าว ดังนั้นประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ ๘๓,๘๙๗ บาท/ปี/หัว ซึ่งรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นลงตามราคามะพร้าว และเป็นไปตามพ่อค้าคนกลางกำหนด ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน อีกทั้งอำเภอดำรงวิทยะไม่มีสถานที่ท่องเที่ยว แต่เป็นอำเภอที่ติดกับอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม รวมถึงมีการคมนาคมสะดวกสบาย ใกล้ตัวจังหวัดราชบุรีและกรุงเทพฯ จึงเป็นทางผ่านสำหรับนักท่องเที่ยว และผู้เดินทางไปกรุงเทพฯ จึงทำให้ในตัวอำเภอดำรงวิทยะมีการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น โดยมีปั๊มน้ำมัน ร้านสะดวกซื้อ ซูเปอร์มาร์เก็ต และรีสอร์ตที่พักเกิดขึ้น จึงทำให้อำเภอดำรงวิทยะเป็นอำเภอหนึ่งที่น่าเข้ามาลงทุนธุรกิจด้านโฮมสเตย์ และโรงงานแปรรูปการเกษตร ในส่วนสำคัญ คือ อำเภอดำรงวิทยะมีแหล่งโบราณสถานในตำบลเกาะศาลพระหลายแห่ง ซึ่งหากมีการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้จะทำให้อำเภอดำรงวิทยะมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น รวมถึงเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนได้อีกด้วย

พื้นที่อำเภอวัดเพลงเป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม มีคลองและลำประโดงไหลผ่านทั่วพื้นที่ แต่สภาพของดิน และแหล่งน้ำใต้ดินกลับมีความเค็มเนื่องจากเป็นพื้นที่ทะเลเก่าจึงเหมาะแก่การปลูกพืชบางชนิดเท่านั้น โดยพื้นที่ที่จะทำสวนมะพร้าวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นอำเภอเดียวของจังหวัดราชบุรีที่มีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกมะพร้าว โดยส่วนใหญ่เกษตรกรจะปลูกมะพร้าวน้ำหอม และมะพร้าวขาวแล้วเก็บผลส่งโรงงานแปรรูปเป็นกะทิ และโรงงานผลิตวุ้นมะพร้าว ซึ่งนับว่าเป็นจุดเด่นของอำเภอวัดเพลง แต่ต้นทุนการเพาะปลูกมีสูงทั้งด้านเวลา และด้านการบำรุงดูแลรักษา เนื่องจากมะพร้าวต้องใช้เวลาปลูก ๕-๖ ปี จึงให้ผลผลิต และการดูแลรักษามากมาย อีกทั้งราคายังอยู่ภายใต้การกำหนดของพ่อค้าคนกลางจึงทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ยังยากจน หากรัฐเข้ามาส่งเสริมด้านการพัฒนาพันธุ์ให้สามารถมีผลผลิตได้เร็วขึ้น และส่งเสริมความรู้ด้านการบำรุงดูแลจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

อำเภอวัดเพลงเป็นอำเภอที่มีประชากรไม่มากนัก แต่มีหลากหลายเชื้อชาติแต่ที่มากที่สุดคือเชื้อสาย เขมร ปัจจุบันอำเภอวัดเพลงยังมีสภาพสังคมแบบชนบทอยู่ จึงมีความเป็นอยู่แบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ยกเว้นในตัวอำเภอซึ่งมีการขยายตัวของเขตชุมชน และมีประชากรหนาแน่นพอสมควร เนื่องจากมีประชากรจากถิ่นอื่นเข้ามาตั้งบ้านเรือน และทำงานในพื้นที่ซึ่งทำให้วัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาแผ่หลายจนทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมเริ่มสูญหายไป

อำเภอวัดเพลงเป็นอำเภอหนึ่งที่เป็นแหล่งสร้างผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี โดยเฉพาะมะพร้าว ด้วยที่ตั้ง ศักยภาพ และความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในปัจจุบัน อำเภอวัดเพลงได้มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปมะพร้าวหลายโรงที่ตำบลจอมประทัด ซึ่งหากได้รับการสนับสนุนการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้นจะทำให้ภาคขนส่งทำได้สะดวก เกิดการจ้างแรงงานทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่มากขึ้น ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นนับเป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนทางหนึ่งด้วยในส่วนภาคพาณิชอำเภอวัดเพลงนับเป็นทางผ่านไปยังอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และเป็นอำเภอที่อยู่ใกล้ตัวจังหวัดราชบุรีทำให้เป็นอำเภอหนึ่งที่มีการขยายตัวของประชาชน และเศรษฐกิจโดยเฉพาะในเขตตัวอำเภอ และตำบลเกาะศาลพระซึ่งเป็นตำบลที่ติดกับอำเภอเมืองราชบุรี ทำให้มีกลุ่มทุน เช่น ร้านสะดวกซื้อ ซูเปอร์มาร์เก็ต และรีสอร์ทเข้ามาลงทุนในพื้นที่ดังกล่าว นับว่าเป็นอำเภอที่น่าจับตามองอำเภอหนึ่งของจังหวัดราชบุรีในการสนับสนุนให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเกษตรและที่พักที่ท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี

อำเภอวัดเพลงเป็นอำเภอที่มีพื้นที่เล็กเป็นพื้นที่ทะเลเก่า สภาพดินและแหล่งน้ำใต้ดินจึงมีสภาพเค็ม แต่อำเภอวัดเพลงมีพื้นที่คู คลองไหลผ่านทั่วพื้นที่จึงมีแหล่งน้ำจากคู คลองธรรมชาติเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ดังนั้นพื้นที่อำเภอวัดเพลงจึงมีแหล่งน้ำในการอุปโภคตลอดทั้งปี แม้ในช่วงฤดูแล้งถึงน้ำจะไม่เพียงพอในการเกษตร แต่ประชาชนยังมีน้ำในการผลิตประปาหมู่บ้านใช้ในการอุปโภค แต่ในปัจจุบันมีการขยายตัวของชุมชนและการตั้งโรงงานแปรรูปการเกษตร ทำให้มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้เกิดมลภาวะทางน้ำซึ่งปัจจุบันโรงงานต่างๆยังไม่มีมีการกักต้งมากนัก จึงพอแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

๑๐.บ้านคา

อำเภอบ้านคาเป็นอำเภอที่มีพื้นที่เพียง ๓ ตำบล ๔๑ หมู่บ้าน ถือว่าเป็นอำเภอขนาดเล็ก และมีพื้นฐานทางด้านการเกษตรโดยประชาชนส่วนใหญ่และพื้นที่ส่วนใหญ่ยังอยู่ในภาคเกษตรกรรม และยังมีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ จึงทำให้เกิดการจ้างแรงงานในภาคแรงงาน และการผลิต การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจมีการพัฒนาที่ค่อนข้างต่ำเมื่อดูจากผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด จึงจำเป็นที่จะต้องเน้นและสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงให้กับครัวเรือน เน้นคุณภาพ ความเป็นพลอดภัย และได้มาตรฐาน ทุกภาคส่วนต้องช่วยกันพัฒนาโดยเฉพาะภาคเกษตรกรรม แต่อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์จากสถานะเศรษฐกิจทางการเกษตรพบว่า ราคาพืชผลทางการเกษตรคาดว่าจะขึ้นไปตามกลไกตลาดขึ้นอยู่กับอุปสงค์ อุปทานแต่แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกนั้นเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มชะลอตัวลง และความผันผวนด้านราคาสินค้าเกษตรของตลาดโลกส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตรในประเทศ

พื้นที่อำเภอบ้านคาส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนเพื่อทำการเกษตร ปริมาณน้ำฝนมีน้อย และการกระจายตัวของฝนไม่ดี ทำให้มีน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้ง แม้ว่าในหลายพื้นที่จะมีระบบชลประทานจากอ่างเก็บน้ำก็ตาม สำหรับสภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะกับการปลูกสับปะรดเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลหนองพันจันทร์แต่ก็มีข้อด้อยที่ไม่มีการพักดินทำให้ดินเสื่อมสภาพมาก

จากที่กล่าวมาข้างต้น อำเภอบ้านคาขึ้นชื่อในเรื่องสับปะรด จะมีรสชาติหวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น มีกลิ่นหอม ที่นิยมปลูกมากในอำเภอจะเป็นพันธุ์ปัตตาเวีย สับปะรดบ้านคานับว่ามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ถือเป็นของดีจังหวัดราชบุรีที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ต้องการของตลาด โดยอำเภอบ้านคาสามารถปลูกสับปะรดได้ตลอดทั้งปี และทำรายได้ให้เกษตรกรอย่างมั่นคงและยั่งยืน จึงได้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในพื้นที่ เพื่อให้เป็นพื้นที่แปลงใหญ่ตามนโยบายรัฐบาล โดยมีการวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการประหยัดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ทั้งนี้ สับปะรดบ้านคาได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ตามประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยเกษตรกรในกลุ่มอยู่ระหว่างการดำเนินการขอขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้เพาะปลูกต่อไป

ด้านสังคม ประชาชนมีความเข้มแข็ง เนื่องจากมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพ องค์กรภาคประชาชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนงานของภาคประชาชน มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนที่ยังคงอนุรักษ์ไว้ มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามอำเภอบ้านคายังตกเกณฑ์ จปฐ ใน ๒ เรื่องคือ เรื่องของสุรา และบุหรื

ด้านประเพณี วัฒนธรรม อำเภอบ้านคาเป็นอำเภอชายแดนติดกับประเทศเมียนมาร์ มีชาติพันธุ์ ปกาเกอญอ (โพล่ง) อาศัยอยู่ส่วนหนึ่ง ซึ่งจะมีประเพณี วัฒนธรรม เป็นอัตลักษณ์ แต่ด้วยสังคมปัจจุบันทำให้ประเพณีต่างๆ ค่อยเลือนหายไป หรือบางประเพณีก็ยืดหยุ่น ไม่เคร่งเหมือนในอดีต

เกษตรกรในอำเภอบ้านคาปลูกสับปะรดร้อยละ ๘๔ และในพื้นที่มีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสับปะรดกระป๋องด้วยเพื่อสะดวกต่อการผลิต แปรรูปสับปะรด และง่ายต่อการขนส่ง ทำให้มีอัตราการจ้างงานทั้งแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติเป็นจำนวนมาก แต่ในบางปีเศรษฐกิจตกต่ำ

ราคาสับปะรดโรงงานขายไม่ได้ราคา ทำให้เกิดภาวะขาดทุน ลดอัตราการจ้างงาน และทำให้มีผลกระทบถึงเกษตรกรที่ขายสับปะรดไม่ได้เช่นกันด้วย

อำเภอบ้านคาเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ที่จัดตั้งขึ้นเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จะทรงมีพระชนมพรรษา ๕ รอบ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อสนองพระราชปณิธานที่จะทรงอนุรักษ์ป่าไม้ โดยให้ราษฎรช่วยกันรักษาป่าอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของราษฎร ซึ่งได้ทรงมีพระราชดำริไว้เมื่อสิบกว่าปีก่อนที่จะให้มีป่าไม้หลายๆ แห่งที่อุดมสมบูรณ์ตามสภาพและประเภทของป่าไม้ที่เคยเห็น อีกทั้งเป็นแบบอย่างของการพัฒนาฟื้นฟูสภาพป่า และอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าให้คงอยู่คู่แผ่นดินไทย ในอดีตพื้นที่แห่งนี้เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เคยอยู่ใต้อิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย มีการต่อสู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมาก จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้ามาควบคุมพื้นที่ได้จึงเกิดความสงบสุขขึ้น จากนั้นได้ดำเนินการวางแผนเร่งรัดพัฒนาฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในส่วนที่ถูกทำลายให้สอดคล้องกับพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และส่งเสริมพัฒนาอาชีพแก่ราษฎรในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และยังเป็นที่ตั้งเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี เนื่องจากมีภูเขาสูงสลับซับซ้อนมียอดเขาที่สูงที่สุดคือ เขาพุน้ำร้อน สูงประมาณ ๑,๐๖๒ เมตร รองลงมาคือ ยอดเขาใหญ่ สูงประมาณ ๑,๐๕๕ เมตร เขาจุมูก สูงประมาณ ๙๕๕ เมตร มีพื้นที่ราบน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นที่ราบแคบๆ ตามลำห้วยใหญ่เป็นพื้นที่ป่าที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ และให้คุณค่าทางระบบนิเวศ เป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำภาชี มีห้วยต้องกินเจ้า ห้วยพระกำ แม่น้ำภาชีทางด้านตะวันตกของพื้นที่ยังเป็นแหล่งกำเนิดห้วยน้ำพุร้อน ห้วยสวนพลู ห้วยจารุณีย์ ห้วยลำบัวทอง ห้วยน้ำใส ไหลลงห้วยท่าเคย ในท้องที่ตำบลบ้านบึง ตำบลบ้านคา ตำบลท่าเคน ไหลลงรวมแม่น้ำภาชีที่ตำบลสวนผึ้ง ไหลออกสู่อ่างเก็บน้ำแควใหญ่ที่จังหวัดกาญจนบุรี ออกสู่อ่างเก็บน้ำคลองจังหวัดราชบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามข้อมูลสาระสำคัญตามแผนแม่บท (มาตรา ๔๑) เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี

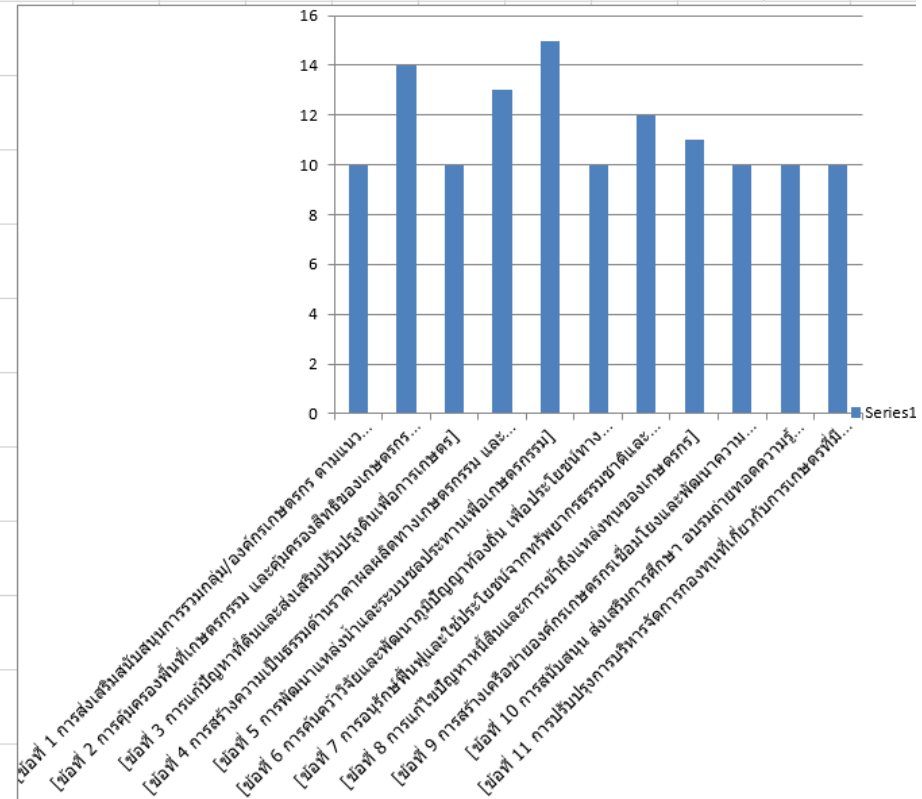
สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้สำรวจข้อมูลตามสาระสำคัญตามแผนแม่บท (มาตรา ๔๑) ของจังหวัดราชบุรี โดยสุ่มตัวอย่างประชากรเป้าหมายตามหลักสถิติเช่นใช้สูตร YAMANE มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๓๙๒ ราย จากจำนวนที่ส่งแบบสอบถามทั้งหมด ๖๔๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๗ ของเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม ดังตารางการเกษตรข้อมูลตำบลของจังหวัดราชบุรี

อำเภอ	ตำบล	จำนวนแบบสอบถามที่เก็บได้ (ชุด)
เมืองราชบุรี	เกาะพลับพลา	๑๑
	คูบัว	๙
	ดอนแร่	๑๐
	พงสวาย	๙
	หนองกลางนา	๙
วัดเพลง	เกาะศาลพระ	๘
	จอมประทัด	๑๕
	วัดเพลง	๑๐
บ้านคา	บ้านบึง	๒๐
	บ้านคา	๗
	หนองพันธ์จันทร์	๙
จอมบึง	ปากช่อง	๘
	รางบัว	๖
สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	๒
	ตะนาวศรี	๕
	ท่าเคย	๘
	ป่าหวาย	๕
โพธาราม	คลองข่อย	๓
	ชำแระ	๑
	ท่าชุมพล	๑๐
	ธรรมเสน	๘
	บางโตนด	๘
	สวายฟ้า	๕
ปากท่อ	ทุ่งหลวง	๙
	ปากท่อ	๒
	วังมะนาว	๙
	หนองกระทุ่ม	๘

อำเภอ	ตำบล	จำนวนแบบสอบถามที่เก็บได้ (ชุด)
ปากท่อ (ต่อ)	ห้วยยางโตน	๒๕
ปากท่อ (ต่อ)	บ่อกระดาน	๑๐
ดำเนินสะดวก	ขุนพิทักษ์	๙
	ดอนกรวย	๒๐
	ท่านัด	๒
	บัวงาม	๔
	ประสาธสิทธิ์	๑๐
	สีหมื่น	๙
บ้านโป่ง	ดอนกระเบื้อง	๑๗
	สวนกล้วย	๕
	หนองอ้อ	๘
	นครชุมน์	๑๖
	ดอนกระเบื้อง	๑
	ปากแรต	๑
บางแพ	โพหัก	๑๐
	วัดแก้ว	๑๐
	ดอนใหญ่	๒
	ดอนคา	๑๓
	รวมทั้งสิ้น ๓๙๒ ราย	

สรุปสาระสำคัญตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (มาตรา ๔๑)
ที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลอย่างน้อย ๕ เรื่อง เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปเชื่อมโยงจัดทำแผนแม่บท
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

	หัวข้อ	ค่าคะแนน
ขอให้ท่านเลือกเรื่องที่มีปัญหาด้านการเกษตร รุนแรง หรือมีจุดเด่นที่ประสบความสำเร็จ สามารถนำไปขยายผลได้ในพื้นที่ของท่าน จำนวน 5 เรื่อง โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไป น้อยพร้อมใส่หมายเลขของในช่อง ☐ 1 สำคัญมาก 2,3,4 สำคัญรองลงมา และ 5 สำคัญน้อยที่สุด	[ข้อที่ 1 การส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง]	10
	[ข้อที่ 2 การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และคุ้มครองสิทธิของเกษตรกรให้มีความปลอดภัยหรือสิทธิในที่ดิน]	14
	[ข้อที่ 3 การแก้ปัญหาที่ดินและส่งเสริมปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร]	10
	[ข้อที่ 4 การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม และส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด]	13
	[ข้อที่ 5 การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม]	15
	[ข้อที่ 6 การค้นคว้าวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม]	10
	[ข้อที่ 7 การอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร]	12
	[ข้อที่ 8 การแก้ไขปัญหาหนี้สินและการเข้าถึงแหล่งทุนของเกษตรกร]	11
	[ข้อที่ 9 การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเกษตรกร และการจัดการแก่เกษตรกรและยุวเกษตรกร]	10
	[ข้อที่ 10 การสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา อบรมถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและยุวเกษตรกร]	10
	[ข้อที่ 11 การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวกับการเกษตรที่มีอยู่ ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจร และลดความซ้ำซ้อน]	10

สรุปสาระสำคัญตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (มาตรา ๔๑) จากการเก็บแบบสอบถาม (ส่วนที่ ๒)

ลำดับที่ ๑ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

แนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหา

๑.บริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้วยการพัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่ชลประทาน โดยเพิ่มปริมาณน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำ ตามสภาพของพื้นที่อย่างทั่วถึงและครอบคลุมพื้นที่การเกษตร และสร้างเป็นเครือข่ายชลประทานที่สมบูรณ์ รวมทั้งการศึกษาความเป็นไปได้ในการผันน้ำจากแหล่งน้ำหลักมาใช้ในการชลประทานภายในจังหวัด

๒.ฟื้นฟูและปรับปรุงประสิทธิภาพสิ่งก่อสร้างเดิมหรือตามแผนที่วางไว้ การปรับปรุงคันกั้นน้ำอ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝาย ระบบระบายน้ำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงทางระบายน้ำ ขุดคลอง ขจัดสิ่งกีดขวางในคูคลอง เพื่อบริหารจัดการน้ำหลากในพื้นที่เฉพาะ และการเสริมคันกั้นน้ำ

๓.การจัดการลุ่มน้ำหลักแม่น้ำแม่กลอง เพื่อการลดปัญหาอุทกภัย และแก้ปัญหาภัยแล้ง การจัดสร้างแก้มลิงตลอดลำน้ำหลักการสร้างฝายตลอดลำน้ำหลัก ลำน้ำรอง การสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ขนาดเล็กในพื้นที่การเกษตรของเกษตรกร

ลำดับที่ ๒ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และคุ้มครองสิทธิของเกษตรกร ให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน

แนวทางการพัฒนา

๑.คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้นโดยการส่งเสริมการจัดทำโซนนิ่ง เพื่อการเกษตรอย่างเป็นระบบ การรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมกับเกษตรกรรม โดยเฉพาะนาข้าวไว้ให้เป็นฐานการผลิตการเกษตรทางอาหารที่มั่นคง รวมถึงการกำหนดเขตการใช้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม และการสนับสนุนให้ทำการเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ ปริมาณน้ำ และความต้องการของตลาดในพื้นที่ รวมบูรณ์ การฟื้นฟูพื้นที่เกษตรที่มีดินเสื่อมในบางพื้นที่

๒.สนับสนุนหน่วยงานด้านที่ดิน สร้างโอกาสในการมีที่ดินทำกินของตนเองและยกระดับรายได้ โดยการเข้าไปสนับสนุนการมีที่ดินทำกินอย่างยั่งยืนในรูปแบบที่ครบวงจร ตั้งแต่การจัดสรรที่ดินทำกินอย่างมีเงื่อนไข เพื่อป้องกันการเปลี่ยนมือผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินให้แก่กลุ่มคนจนในภาคเกษตรที่ไร้ที่ดินทำกิน การพัฒนาทักษะ ความชำนาญ การจัดสรรเงินทุนตามนโยบายของประเทศเพื่อประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง การขยายโอกาสในการเข้าถึงข่าวสารสารสนเทศ และองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพและการสนับสนุนด้านการตลาด

ลำดับที่ ๓ การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน การสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน การส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) ในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน

๒. การสร้างแหล่งการค้า แหล่งเศรษฐกิจในชุมชน ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว ภูมิปัญญา และการค้าชายแดน สร้างโอกาสแก่ชุมชนในการเข้าถึงการสร้างงาน อาชีพ และรายได้จากการพัฒนาของประเทศ ภาค และจังหวัด

ลำดับที่ ๔ การอนุรักษ์ฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งจัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่ทำได้โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแหล่งเก็บน้ำ แหล่งน้ำในไร่นา อ่างน้ำขนาดเล็กและขนาดกลางรวมทั้งระบบท่อส่งน้ำหรือให้มีอุโมงค์ส่งน้ำตามแนวนอนให้กระจายตัวตามศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำ และมีการผันน้ำจากแหล่งน้ำหลักของกลุ่มจังหวัด ทั้งแม่น้ำแม่กลองที่มีปริมาณน้ำเกินความต้องการเข้ามาเติมในเขื่อนหรือในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้ำน้อยให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร การจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำในภาคเกษตรระดับลุ่มน้ำหลักของกลุ่มจังหวัดและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตร และมีการกำหนดเขตการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการน้ำด้วยนวัตกรรมการประหยัดพลังงานและต้นทุนการเกษตร

ลำดับที่ ๕ การแก้ไขปัญหาหนี้สินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา

๑. สนับสนุนการรวมตัวเกษตรกรในรูปแบบกลุ่มสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มอาชีพเพื่อดำเนินธุรกิจสินเชื่อ รวมปัจจัยการผลิต เพื่อแก้ไขปัญหาด้านต้นทุนการผลิตและการตลาด

๒. จัดอบรมให้ความรู้การทำเกษตรทำแนวเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดต้นทุนการผลิต

โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้นำสรุปสาระสำคัญตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (มาตรา ๔๑) ที่ได้จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลอย่างน้อย ๕ เรื่อง นำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การเกษตรของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี และสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีต่อไป

ส่วนที่ ๓

ยุทธศาสตร์การเกษตรจังหวัดราชบุรี

๓.๑ วิสัยทัศน์

เกษตรกรเข้มแข็ง นวัตกรรมเกษตรเพิ่มมูลค่า พัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน

๓.๒ พันธกิจ

๑. สร้างความเข้มแข็งเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงองค์กรเกษตรกร

๒. ส่งเสริมสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาด ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓. ส่งเสริมสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการองค์กรเกษตรกร ตั้งแต่การวางแผนการผลิต กระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมทั้งการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหและพัฒนาการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยี หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตใหม่ทำให้ลดต้นทุน พัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่าสินค้า

๔. ส่งเสริมสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร โดยใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรจากเดิมที่ทุ่งชายวัตถุดิบสู่การแปรรูปเพิ่มมูลค่า

๕. ประสานหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้าที่มุ่งผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปเพิ่มมูลค่า

๓.๓ วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร สามารถพัฒนาดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมทั้งมีการขยายปริมาณการแปรรูปสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. มีทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรทั่วถึงเพียงพอคุณภาพดินได้รับการปรับปรุงเหมาะสมแก่การเกษตร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็งมีการเชื่อมโยงเครือข่ายได้ทุกระดับ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๒. เกษตรกร องค์กรเกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการ การผลิต การตลาด และการจัดการองค์ความรู้เกษตรกร

๓. มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการเกษตร รวมทั้งพื้นที่ดินได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมทำการเกษตร

๓.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร
กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของ
องค์กรเกษตรกร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน

เป้าหมาย

- เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร สามารถพัฒนาองค์กรเกษตรกร ตั้งแต่การรวมกลุ่ม
เชื่อมโยงเครือข่าย การผลิต การแปรรูป การตลาด ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐาน
การพัฒนาตนเอง

ตัวชี้วัด

- ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเกษตรกร องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถ
สนับสนุนเชื่อมโยง สมาชิกองค์กร ดำเนินกิจกรรมธุรกิจ ของกลุ่มร่วมกันตามแนวปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

- ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเกษตรกร องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถ
บริหารจัดการธุรกิจของกลุ่มด้านการเกษตร การสหกรณ์ อย่างน้อย ๑ กิจกรรม ให้บริการสมาชิก
อย่างต่อเนื่องโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สนับสนุน

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมและ
สนับสนุนการรวมกลุ่มของ องค์กรเกษตรกร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานการพัฒนาตนเองของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/
สถาบันเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเชื่อมโยงเครือข่าย

ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร สร้างความ
เข้าใจการร่วมกิจกรรมของสมาชิก กำหนดกฎ ระเบียบของกลุ่ม การร่วมกำหนดกิจกรรมตามแนว
เศรษฐกิจพอเพียง การแปรรูปและการรวมขายผลผลิต

วิธีดำเนินงาน

๑.ให้มีกลไกคณะกรรมการสนับสนุนความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/
สถาบันเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด

-พิจารณาคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เป้าหมายเข้า
ร่วมโครงการ

-กำหนดแนวทางสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบัน
เกษตรกร พื้นฐานการพัฒนาตนเอง

๒.ถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร

-นำสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ศึกษาดูงานของกลุ่ม/
องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาดูงาน
เกษตรกรที่บริหารจัดการฟาร์มประสบความสำเร็จ เช่น เกษตรประณีต เกษตรผสมผสาน เกษตร
ทฤษฎีใหม่ ฯ

-นำกรรมการและพนักงานกลุ่ม/องค์กร ศึกษาดูงานการบริหารจัดการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ที่ประสบความสำเร็จ เช่น การบริการธุรกิจ การดำเนินกิจการร่วมกัน การผลิตปัจจัยการผลิตการพึ่งพาปัจจัยภายนอก

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

เป้าหมาย

-เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและวางแผนการผลิต และการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรตามหลักที่ถูกต้องและเหมาะสม

-ถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการกลุ่ม วางแผนการผลิต การตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต

ตัวชี้วัด

-เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้น

-เกษตรกรได้รับโอกาสในการพัฒนาระดับความรู้เพื่อการประกอบอาชีพ

-สนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้เข้าสู่ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น โดยการใช้เทคโนโลยี

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

ในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร รวมทั้งทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องนำมาใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษา อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรมและการจัดการแก่เกษตรกร

วิธีดำเนินการ

๑.ให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร บูรณาการข้อมูลร่วมด้านการเกษตร เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ โดยเป็นการประสานการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

๒.ถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้ เทคโนโลยีแก่เกษตรกรเพื่อการศึกษาหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิต การตลาด การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางการเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม

เป้าหมาย

- ทบพวนทิศทางการวิจัยด้านการเกษตรให้สามารถตอบสนองความได้เปรียบในการผลิตเพื่อการแข่งขันของสินค้าเกษตรสู่ตลาด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม

ตัวชี้วัด

- มูลค่าสินค้าการเกษตรและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น

- ผลงานวิจัยภาคีรัฐภาคเอกชน ถูกนำไปสู่การปฏิบัติจริง เกิดผลเป็นรูปธรรม

- เพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางการเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินการ

๑. ส่งเสริม สนับสนุนต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกร องค์กรเกษตรกร

๒. ประสานหน่วยงานเจ้าของผลงานวิจัย นำผลงานที่ผ่านการรับรองแล้ว เผยแพร่ให้ องค์กรเกษตรกรผลิตใช้เองหรือผลผลิตจำหน่ายแก่เกษตรกร เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เครื่องมือการเกษตร เครื่องมือการแปรรูปสินค้าเกษตร เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านนวัตกรรมการผลิตทางเกษตร การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรกับภาครัฐและเอกชน

เป้าหมาย

- เกษตรกร/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินกิจกรรมพัฒนา แก้ไขปัญหาด้านการเกษตรแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ร่วมกับภาคีภาคส่วนต่างๆ

- การเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้า จากระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด สู่ระดับชาติ

ตัวชี้วัด

- มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้าเกษตร

- มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมจัดทำแผน และร่วมดำเนินการตามแผนธุรกิจ เชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัด

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านนวัตกรรมการผลิตทางเกษตร การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรกับภาครัฐและเอกชน

วิธีดำเนินการ

ดำเนินการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน รวมกลุ่มระดับความคิดเห็นในการพัฒนาแก้ไขปัญหาตามลักษณะเฉพาะของสินค้า แต่ละชนิดซึ่งแตกต่างกัน ตั้งแต่การผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป การตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์การดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๓.๑ เพิ่มความมั่นคงทางทรัพยากรทางธรรมชาติ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ พัฒนานิเวศน์เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดน้ำเสีย ลดมลพิษ ด้วยกลไกชุมชน และการจัดการแบบมีส่วนร่วม

เป้าหมาย

- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่ให้เกิดความเสียหายมากขึ้น

- พื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เสียหายให้ฟื้น

ตัวชี้วัด

- พื้นที่ป่าไม้โดยเฉพาะผืนป่าต้นน้ำลำธารไม่ถูกทำลายเพิ่มขึ้น

- ลดการเน่าเสียของน้ำในแม่น้ำลำคลอง คุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลองอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ใช้อุปโภคบริโภคได้

- จัดการกำจัดขยะตามหลักสุขาภิบาลให้ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ และนำกลับไปใช้ใหม่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๓.๑ เพิ่มความมั่นคงทางทรัพยากรทางธรรมชาติ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ พัฒนานิเวศน์เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดน้ำเสีย ลดมลพิษ ด้วยกลไกชุมชน และการจัดการแบบมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการ

๑. สนับสนุนและเผยแพร่องค์ความรู้ในการประหยัดและใช้น้ำอย่างคุ้มค่ากับผลิตทางการเกษตรที่ได้ในวิธีการต่างๆ อย่างจริงจังให้ได้ผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๒. บูรณาการกับหน่วยงานเพื่อการบริหารจัดการน้ำอย่างเบ็ดเสร็จ เพื่อให้การจัดการน้ำเป็นวาระแห่งชาติ

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การพัฒนาคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาดินและแหล่งน้ำเพื่อจัดระบบชลประทาน

เป้าหมาย

-เกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองสิทธิทำกินและได้รับความช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐ

-เกษตรกรมีการบริหารจัดการที่ดินอย่างเหมาะสม

-การดำเนินการให้มีสระ ฝาย อ่างเก็บน้ำขนาดต่างๆ ต้องเป็นการผสมผสานทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น บูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยยึดถือความสำเร็จตามเป้าหมายในพื้นที่สำคัญ

ตัวชี้วัด

-เกษตรกรได้รับการคุ้มครองสิทธิทำกินและได้รับความช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐ

-เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาสภาพดิน

-เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นในการทำการเกษตร

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การพัฒนาคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาที่ดินและแหล่งน้ำเพื่อจัดระบบชลประทาน

วิธีการดำเนินการ

บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงระบบการจัดทำฐานข้อมูล พื้นที่ป่าไม้และการใช้ ประโยชน์ที่ดินในเขตอนุรักษ์ ให้เป็นมาตรฐานที่ยอมรับร่วมกัน

กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์ วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

-ศูนย์เรียนรู้เพื่อการเกษตรสามารถบริหารจัดการศูนย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สามารถจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการเกษตร และบริหารจัดการศูนย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

แนวทางในการพัฒนา

แนวทางในการพัฒนาภายใต้กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอนุรักษ์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินการ

-นำสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ศึกษาดูงานของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ศูนย์เรียนรู้ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาพัฒนาศูนย์เรียนรู้ในพื้นที่

ส่วนที่ ๔
แผนงานโครงการพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัดราชบุรี
พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑
การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร				
กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	เกษตรกร องค์กรเกษตรกร สามารถพัฒนาองค์กรเกษตรกร ตั้งแต่การรวมกลุ่ม เชื่อมโยงเครือข่าย การผลิต การแปรรูป การตลาด ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานการพัฒนาตนเอง	- ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเกษตรกร องค์กร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถสนับสนุนเชื่อมโยงสมาชิกองค์กร ดำเนินกิจกรรมธุรกิจของกลุ่มร่วมกันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนเกษตรกร องค์กร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถบริหารจัดการธุรกิจของกลุ่มด้านการเกษตร การสหกรณ์ อย่างน้อย ๑ กิจกรรมให้บริการสมาชิกอย่างต่อเนื่องโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สนับสนุน	โครงการที่ ๑ : โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานการพัฒนาตนเอง/เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเชื่อมโยงเครือข่าย โครงการที่ ๒ : โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ ออมทรัพย์ ด้วยวิธีการสหกรณ์	-สภาเกษตรกรจังหวัด -สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ -สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด -สนง.สหกรณ์จังหวัด -สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์ -สนง.พัฒนาชุมชน -องค์การบริหารส่วนจังหวัด -องค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร				
กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	-เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการประกอบอาชีพทางการเกษตรและวางแผนการผลิต และการบริหารจัดการผลผลิตทางการเกษตรตามหลักที่ถูกต้องและเหมาะสม -ถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้เทคโนโลยี ในการบริหารจัดการกลุ่ม วางแผนการผลิต การตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต	-เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีช่องทางในการรับรู้ข่าวสารที่รวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้น -เกษตรกรได้รับโอกาสในการพัฒนาระดับความรู้ เพื่อ การประกอบอาชีพ -สนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้ เข้า สู่ ภา ค การเกษตรเพิ่มขึ้น โดยการใช้เทคโนโลยี	โครงการที่ ๒ : โครงการพัฒนาเพื่อเข้าสู่การเกษตรแห่งอนาคต โดยทำความเข้าใจและนำภูมิปัญญามาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยี	-สภาเกษตรกรจังหวัด -สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ -เกษตรและสหกรณ์จังหวัด -พัฒนาชุมชน -สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี -มหาวิทยาลัยฯ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

การส่งเสริม ค้นคว้า วิจัยพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร
ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริม ค้นคว้า วิจัยพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร				
กลยุทธ์ที่ ๒.๑ ค้นคว้า วิจัย พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางการเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๒.๑ ค้นคว้า วิจัย พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางการเกษตรกรรมและเกษตรอุตสาหกรรม	- ทบทวนทิศทางการวิจัยด้านการเกษตรให้สามารถตอบสนองความได้เปรียบในการผลิตเพื่อการแข่งขันของสินค้าเกษตรสู่ตลาด - ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม	- มูลค่าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น - ผลงานวิจัยภาคีรัฐภาคเอกชน ถูกนำไปสู่การปฏิบัติจริง เกิดผลเป็นรูปธรรม - เพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม	- โครงการที่ ๑ : โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากต้นทุนทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาภาคการเกษตร - โครงการที่ ๒ : โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้าว - โครงการที่ ๓ : โครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกพืชสมุนไพรเพื่อทำยารักษาโรค	- สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - พัฒนาชุมชน - องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล - พาณิชย์จังหวัด - ภาคเอกชน - มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น การผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร				
กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรกับภาครัฐและเอกชน				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทาง การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรกับภาครัฐและเอกชน	-เกษตรกร/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินกิจกรรมพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ร่วมกับภาคีภาคส่วนต่างๆ -การเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายสินค้า จากระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด สู่ระดับชาติ	-มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้าเกษตร - มีการ จัด ตั้ง คณะกรรมการร่วมจัดทำแผน และร่วมดำเนินการตามแผนธุรกิจเชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัด	โครงการที่ ๑ : โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร กลุ่มองค์กรเกษตรกรในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนาพื้นที่ โครงการที่ ๒ : โครงการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มองค์กรรายชนิดสินค้า โครงการที่ ๓ : โครงการเกษตรกรราชบุรี ต่อต้านทุจริต สร้างผลผลิตปลอดภัย	-สภาเกษตรกรจังหวัด -สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ -เกษตรและสหกรณ์จังหวัด -พัฒนาชุมชน -สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี -มหาวิทยาลัยฯ -ภาคเอกชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓
บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และสิ่งแวดล้อมที่สมดุล
และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และสิ่งแวดล้อมที่สมดุล และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน				
กลยุทธ์ที่ ๓.๑ เพิ่มความมั่นคงทางทรัพยากรทางธรรมชาติ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ พัฒนานิเวศน์เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดน้ำเสีย ลดมลพิษ ด้วยกลไกชุมชน และการจัดการแบบมีส่วนร่วม				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๓.๑ เพิ่มความมั่นคงทางทรัพยากรทางธรรมชาติ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ พัฒนานิเวศน์เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดขยะ ลดน้ำเสีย ลดมลพิษ ด้วยกลไกชุมชน และการจัดการแบบมีส่วนร่วม	-เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่ให้เกิดความเสียหายมากขึ้น -ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เสียหายให้ฟื้น	-ลดการเน่าเสียของน้ำในแม่น้ำลำคลอง คุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลองอยู่ในเกณฑ์ที่ดี -ใช้อุปโภคบริโภคได้	โครงการที่ ๑ : โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการใช้น้ำและส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม	-สภาเกษตรกรจังหวัด -สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ -สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -พัฒนาชุมชน -องค์การบริหารส่วนจังหวัด -องค์การบริหารส่วนตำบล -ภาคเอกชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และสิ่งแวดล้อมที่สมดุล และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน				
กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การพัฒนาคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาดินและแหล่งน้ำเพื่อจัดระบบชลประทาน				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๓.๒ การพัฒนาคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม สิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเอง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาดินและแหล่งน้ำเพื่อจัดระบบชลประทาน	-เกษตรกรที่ทำกินในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองสิทธิทำกินและได้รับความช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐ -เกษตรกรมีการบริหารจัดการที่ดินอย่างเหมาะสม -การดำเนินการให้มีสระ ฝาย อ่างเก็บน้ำขนาดต่างๆ ต้องเป็นการผสมผสานทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น บูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยยึดถือความสำเร็จตามเป้าหมายในพื้นที่สำคัญ	-เกษตรกรได้รับการคุ้มครองสิทธิทำกิน และได้รับความช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐ -เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการบริการจัดการแก้ไขปัญหาสภาพดิน -เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพิ่มขึ้นในการทำเกษตร	โครงการที่ ๑ : โครงการพัฒนาเกษตรกรรมเพื่อความยั่งยืน โครงการที่ ๒ : โครงการพัฒนาองค์ความรู้ในการจัดแก้ไขปัญหาสภาพดิน โครงการที่ ๓ : โครงการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำชุมชน	-สภาเกษตรกรจังหวัด -สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ -พัฒนาที่ดิน -สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -สนง.ปฎิรูปที่ดิน -องค์การบริหารส่วนจังหวัด -องค์การบริหารส่วนตำบล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และสิ่งแวดล้อมที่สมดุล และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน				
กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน				
กลยุทธ์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	โครงการ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
กลยุทธ์ที่ ๓.๓ ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์วัฒนธรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างยั่งยืน	-ศูนย์เรียนรู้เพื่อการเกษตรสามารถบริหารจัดการศูนย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์	เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สามารถจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการเกษตร และบริหารจัดการศูนย์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้	โครงการที่ ๑ : โครงการศึกษาระบบนิเวศการเกษตร โครงการที่ ๒ : โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการที่ ๓ : โครงการเที่ยวสวนสมุนไพรเพื่อการบำบัดโรค	-สภาเกษตรกรจังหวัด -สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ -พัฒนาที่ดิน -สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม -สนง.ปฎิรูปที่ดิน -องค์การบริหารส่วนจังหวัด -องค์การบริหารส่วนตำบล -สมาคมท่องเที่ยว -ท่องเที่ยวจังหวัด

บรรณานุกรม

- สำนักงานจังหวัดราชบุรี. กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). แผนพัฒนาจังหวัด ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕).
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี. กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕).
- กรมพัฒนาที่ดิน. เว็บไซต์กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผน. (๒๕๖๓). การใช้สอยที่ดินจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๓).
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (๒๕๖๓). เนื้อที่ป่าไม้ของจังหวัดราชบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓). ข้อมูลด้านการเกษตร ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดราชบุรี (GPP) ตามราคาประจำปีจำแนกตามสาขาการผลิต.
- โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). พื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทานปี ๒๕๖๓.
- โครงการชลประทานจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). จำนวนพื้นที่ชลประทานในความรับผิดชอบรายอำเภอ(ไร่).
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๐. (๒๕๖๓). ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรด้านพืชปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). พื้นที่ทำการเกษตรด้านพืชปี ๒๕๖๒.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). ข้อมูลด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดราชบุรี ปีการผลิต ๒๕๖๒.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๐. (๒๕๖๓). ข้อมูลสถิติเพาะปลูกนาข้าว ข้าวนาปรัง.
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). ข้อมูลสถิติด้านปศุสัตว์ที่สำคัญปี ๒๕๕๘-๒๕๖๒.
- สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). พื้นที่ทำการเกษตรด้านประมงปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี (GAP พืช).
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). การรับรอง GAP ด้านปศุสัตว์ของจังหวัดราชบุรี.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร. (๒๕๖๓). ข้อมูลเกษตรอินทรีย์.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI).
- สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). พื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี (ภาครัฐและเอกชน).
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๒). จำนวนสถาบันเกษตรกร องค์กรเกษตรกร สหกรณ์ ปี ๒๕๖๒. จำนวนสมาชิกกลุ่มเกษตรกรปี ๒๕๖๒.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). จำนวนกลุ่มเกษตรกรปี ๒๕๖๓

บรรณานุกรม

- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). จำนวนกลุ่มเกษตรกร.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). อาสาสมัครเกษตรจังหวัดราชบุรี.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดราชบุรีภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (๒๕๖๓). ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร.

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอวัดเพลง

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๕ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอจอมบึง

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ ที่ทำการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ต.ดอนคา

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอปากท่อ

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินสะดวก

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลปากแรต

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอสวนผึ้ง

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม

ภาพกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ (อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี)
วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

เอกสารแนบการส่งหนังสือให้หน่วยงานเพื่อขอข้อมูลภาคการเกษตรในจังหวัดราชบุรี

ที่ สกจ.รบ ๐๒๐๘/ว๒๕๕

สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการผลิตภาคการเกษตร

เรียน

ด้วยสำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี อยู่ระหว่างการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘) เพื่อจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔-พ.ศ. ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินการในการพัฒนาภาคการเกษตรตรงตามเป้าหมาย และเป็นการสนับสนุนสิทธิและมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมในจังหวัดของตนเอง ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี จำเป็นต้องมีแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์ นั้น

ในการนี้ สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการผลิตภาคการเกษตรในจังหวัดราชบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับของจังหวัดราชบุรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธีสิทธิ์ สัตินันวงศ์)

หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

เรียน

- ๑.สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
- ๒.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ ๒ จังหวัดราชบุรี
- ๓.สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี
- ๔.สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี
- ๕.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี
- ๖.สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
- ๗.สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี
- ๘.โครงการชลประทานราชบุรี
- ๙.สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐
- ๑๐.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
- ๑๑.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
- ๑๒.สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี
- ๑๓.สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี
- ๑๔.สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมราชบุรี
- ๑๕.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๐ จังหวัดราชบุรี
- ๑๖.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี
- ๑๗.สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗
- ๑๘.สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘
- ๑๙.สำนักงานพลังงานจังหวัดราชบุรี
- ๒๐.สำนักงานจังหวัดราชบุรี
- ๒๑.องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
- ๒๒.อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี

ที่ สกจ.รบ ๐๒๐๘/ว ๗

สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ ม.๑๐ ต.คอนตะโก อ.เมือง
ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๑๓ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลการผลิตภาคการเกษตร

เรียน

ด้วยสำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี อยู่ระหว่างการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘) เพื่อจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมทั้งเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔-พ.ศ. ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อให้การดำเนินการในการพัฒนาภาคการเกษตรตรงตามเป้าหมาย และเป็นการสนับสนุนสิทธิและมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมในจังหวัดของตนเอง ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี จำเป็นต้องมีแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์ นั้น

ในการนี้ สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ขอแบบรายงานข้อมูลการเกษตรระดับตำบลทุกตำบลของอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับของจังหวัดราชบุรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธีสุทธิ์ สุคนทินวงศ์)

หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

เรียน

- ๑.สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง
- ๒.สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม
- ๓.สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินสะดวก
- ๔.สำนักงานเกษตรอำเภอปากท่อ
- ๕.สำนักงานเกษตรอำเภอบางแพ
- ๖.สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านโป่ง
- ๗.สำนักงานเกษตรอำเภอปากท่อ
- ๘.สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านคา
- ๙.สำนักงานเกษตรอำเภอสวนผึ้ง
- ๑๐.สำนักงานเกษตรอำเภอจอมบึง

เอกสารแนบการส่งร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/๑๑๘

สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙)

เรียน |

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙) จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนเกษตรกรสาขาอาชีพต่างๆในจังหวัดราชบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร และจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ให้แก่หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรพื้นที่จังหวัดราชบุรี รวมกลุ่มร่วมศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของตนเอง และร่วมพิจารณาหาแนวทาง เพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-๑๙ ทางสำนักงานสภาเกษตรราชบุรี จึงได้จัดทำแบบฟอร์ม ในการพิจารณาร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙) ผ่านระบบออนไลน์

ในการนี้ สภาเกษตรจังหวัดราชบุรี จึงขอนำร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ให้หน่วยงานของท่านพิจารณา และตอบแบบสอบถามผ่าน <https://forms.gle/๙๕๖๔๒tNiXhsqwfhw๕> หรือสแกน QR CODE ด้านล่าง ภายในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามดังกล่าวด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชูดำ)

ประธานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร

โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๙๐๖

โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

E-mail: nfc.rbr@nfc.mail.go.th

เรียน

- ๑.สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
- ๒.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ ๒ จังหวัดราชบุรี
- ๓.สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี
- ๔.สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี
- ๕.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี
- ๖.สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
- ๗.สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี
- ๘.โครงการชลประทานราชบุรี
- ๙.สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต๑๐
- ๑๐.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
- ๑๑.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
- ๑๒.สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี
- ๑๓.สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี
- ๑๔.สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมราชบุรี
- ๑๕.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๐ จังหวัดราชบุรี
- ๑๖.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี
- ๑๗.สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗
- ๑๘.สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘
- ๑๙.สำนักงานพลังงานจังหวัดราชบุรี
- ๒๐.สำนักงานจังหวัดราชบุรี
- ๒๑.องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
- ๒๒.อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี
- ๒๓.พัฒนาการจังหวัดราชบุรี
- ๒๔.พาณิชย์จังหวัดราชบุรี
- ๒๕.สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี
- ๒๖.ท้องถิ่น
- ๒๗.มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

พิจารณา ร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ผ่านประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔

ระเบียบวาระการประชุม สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ (ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๖) วันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี	
ระเบียบวาระที่ ๑	เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุมทราบ การปฏิบัติงานของประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๔
ระเบียบวาระที่ ๒	เรื่องรับรองรายงานการประชุม รับรองรายงานการประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ (ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๕) เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ (เอกสารแนบระเบียบวาระที่ ๒)
ระเบียบวาระที่ ๓	เรื่องที่สมาชิกสอบถาม หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง - ไม่มี -
ระเบียบวาระที่ ๔	เรื่องที่คณะทำงานที่สภาแต่งตั้ง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเสร็จ ๔.๑ เรื่องเพื่อทราบ ๔.๑.๑ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ประจำเดือนเมษายน-พฤษภาคม ๒๕๖๔ (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๑.๑) ๔.๑.๒ รายงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรจังหวัดราชบุรี (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๑.๒) ๔.๑.๓ การเข้าร่วมพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานการวิจัยทางชีวเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมพัฒนาเกษตรและบุคลากร ๔.๑.๔ ผลการประเมินอัตราผลตอบแทนเชิงสังคมจากการลงทุน (SROI (Social Return on Investment)(เอกสารแนบ ๔.๑.๔) ๔.๑.๕ ประชาสัมพันธ์การสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๕(เอกสารแนบ ๔.๑.๕)

ระเบียบวาระการประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ๔/๒๕๖๔ | ๒

๔.๒ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๒.๑ พิจารณารับรองร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี (เอกสารแนบวาระ ๔.๒.๑)

๔.๒.๒ พิจารณารับรองร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙) (เอกสารแนบวาระ ๔.๒.๒)

๔.๒.๓ พิจารณาร่างข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรจังหวัดราชบุรี (เอกสารแนบวาระ ๔.๒.๓)

๔.๒.๔ พิจารณาปรับโอนงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๒.๔)

๔.๒.๕ พิจารณาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง เรื่องการเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๒.๕)

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องค้างพิจารณา
- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่

๖.๑.....

๖.๒.....

ระเบียบวาระที่ ๗ เรื่องอื่นๆ

๗.๑.....

๗.๒.....

พิจารณารับรองแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ผ่านประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔
มติที่ประชุม ที่ประชุมรับรองและให้สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ส่งเล่มแผนให้กับหน่วยงานในจังหวัดราชบุรี

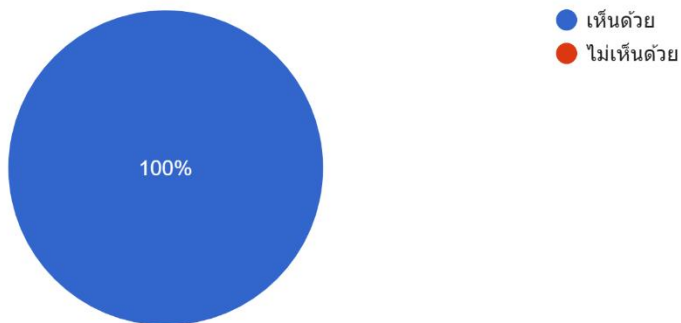
ระเบียบวาระการประชุม สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ (ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๗) วันจันทร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี			
ระเบียบวาระที่ ๑	เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุมทราบ การปฏิบัติงานของประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เดือนมิถุนายน - เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔	ระเบียบวาระที่ ๕	เรื่องค้างพิจารณา - ไม่มี -
ระเบียบวาระที่ ๒	เรื่องรับรองรายงานการประชุม รับรองรายงานการประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ (ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๒) เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ (เอกสารแนบระเบียบวาระที่ ๒)	ระเบียบวาระที่ ๖	เรื่องที่เสนอใหม่ ๖.๑ ๖.๒
ระเบียบวาระที่ ๓	เรื่องที่สมาชิกสอบถาม หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง - ไม่มี -	ระเบียบวาระที่ ๗	เรื่องอื่นๆ ๗.๑ ๗.๒
ระเบียบวาระที่ ๔	เรื่องที่คณะทำงานที่สภาแต่งตั้ง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเสร็จ ๔.๑ <u>เรื่องเพื่อทราบ</u> ๔.๑.๑ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ ของ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ประจำเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๔ (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๑.๑) ๔.๑.๒ ผลการปฏิบัติงานตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ๔.๒ <u>เรื่องเพื่อพิจารณา</u> ๔.๒.๑ พิจารณาปรับโอนงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๒.๑) ๔.๒.๒ พิจารณารับรองแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๒.๒) ๔.๒.๓ พิจารณาโครงการพัฒนาระบบให้เอกชนสามารถเป็นหน่วยส่งเสริม MSME ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ (เอกสารแนบวาระที่ ๔.๑.๒)		

สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี ได้ส่งร่างแผนให้หน่วยงาน
รับรอง ร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน
มีหน่วยงานตอบรับรับรองร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ๑๗ หน่วยงาน

วิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัดราชบุรี

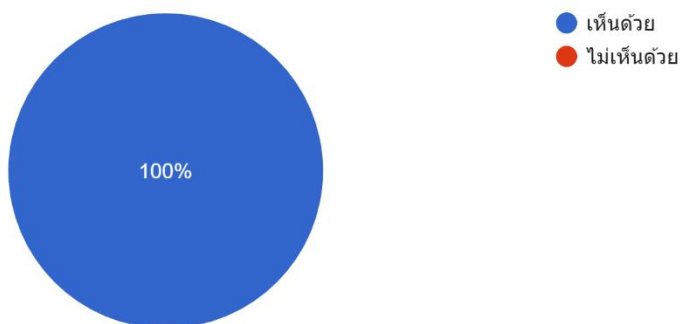
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดแข็ง (Strength)

คำตอบ 17 ข้อ

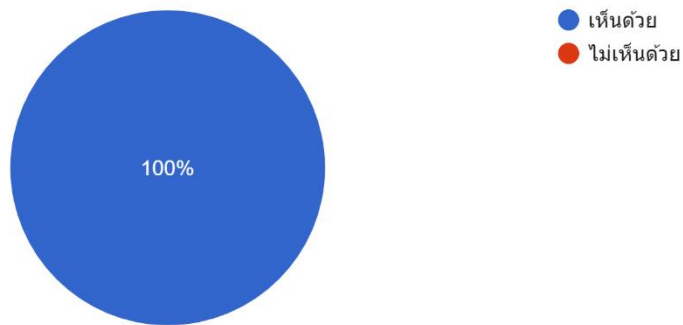
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน จุดอ่อน (Strength)

คำตอบ 17 ข้อ

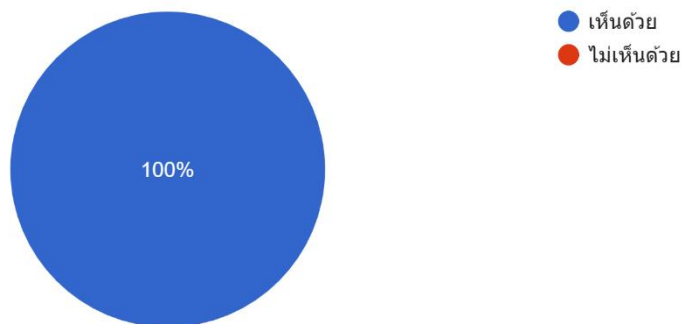
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส (Opportunities)

คำตอบ 17 ข้อ

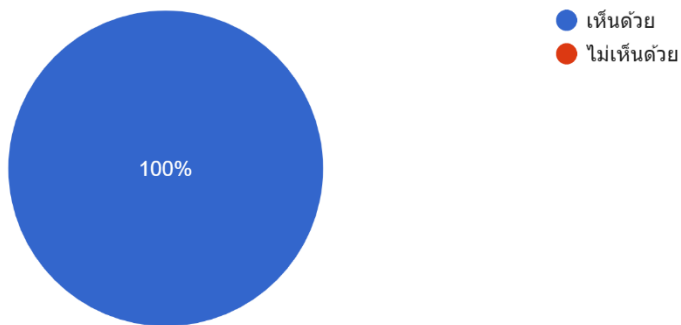
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก อุปสรรค (Treats)

คำตอบ 17 ข้อ

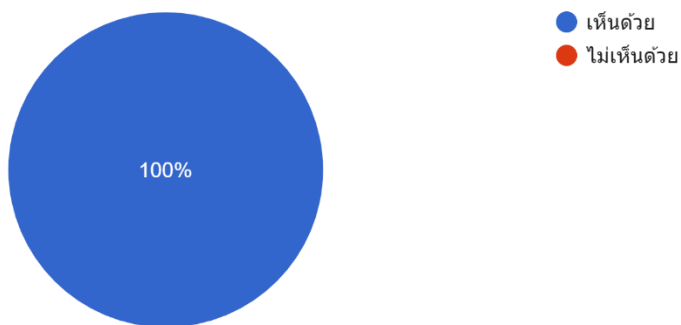

ยุทธศาสตร์การเกษตรจังหวัดราชบุรี

วิสัยทัศน์ "เกษตรกรเข้มแข็ง นวัตกรรมเกษตรเพิ่มมูลค่า พัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน"
คำตอบ 17 ข้อ

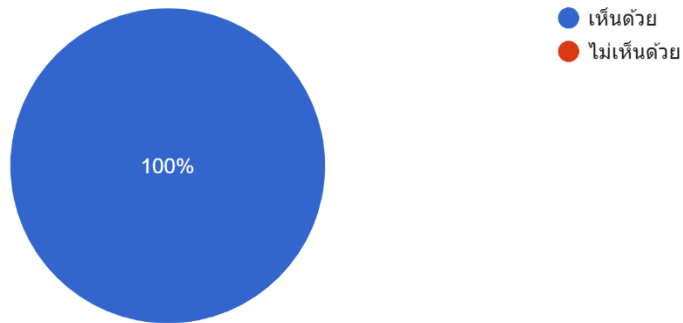

พันธกิจ
คำตอบ 17 ข้อ

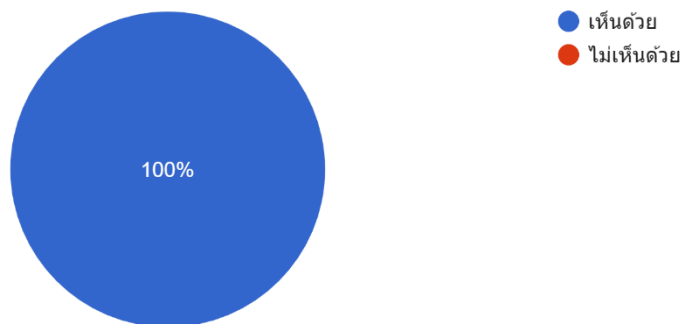
วัตถุประสงค์

คำตอบ 17 ข้อ

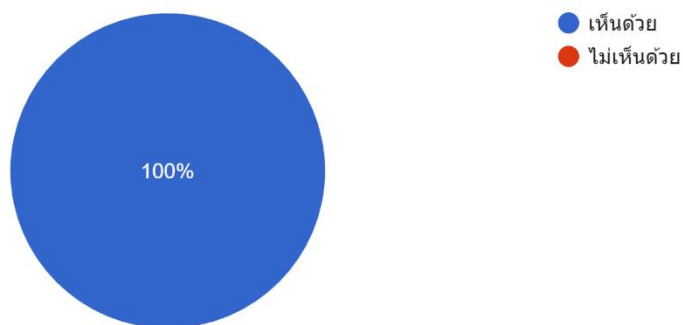
เป้าหมาย

คำตอบ 17 ข้อ

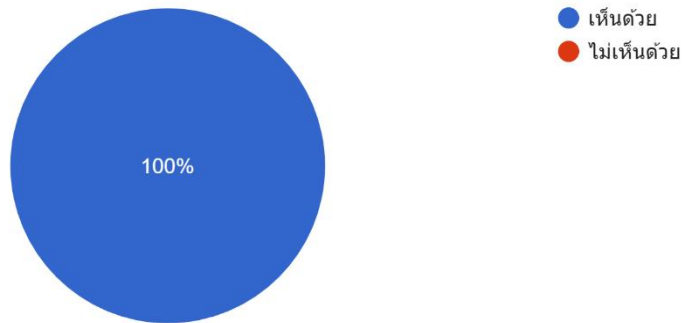
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

คำตอบ 17 ข้อ

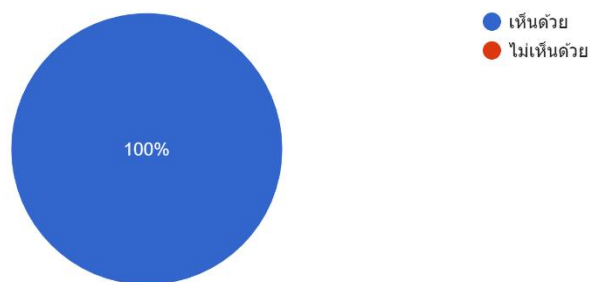
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

คำตอบ 17 ข้อ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

คำตอบ 17 ข้อ

สรุปผลการสำรวจพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ผ่านระบบออนไลน์แพลตฟอร์มกูเกิ้ลไดย์

เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้ทางสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ต้องส่งรูปเล่มร่างแผนไปยังหน่วยงาน ๒๗ หน่วยงาน ให้ร่วมกันพิจารณาร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) เพื่อปรับปรุงร่างแผนพัฒนาฯ วิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของจังหวัดราชบุรี ประเด็นยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับภารกิจหน่วยงานต่างๆ ร่วมกัน ในการนี้มีหน่วยงานตอบกลับมา ๑๗ หน่วยงานเพื่อรับรองร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ดังกล่าว

เอกสารแนบการส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี

ที่ สกจ.รป ๐๑๐๔/ว ๒๙

สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี
๒๙/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙)

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนเกษตรกรสาขาอาชีพต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร และจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ให้แก่หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรพื้นที่จังหวัดราชบุรี รวมกลุ่มร่วมศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของตนเอง และร่วมพิจารณาหาแนวทาง เพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในการนี้ สภาเกษตรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) เพื่อบรรจุเข้าเป็นส่วนหนึ่งในแผนหน่วยงานของท่าน และให้การสนับสนุนในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในการพัฒนาแก้ไขปัญหาของเกษตรกร นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากมีผลความก้าวหน้าในการพิจารณาดำเนินงานประการใด ขอความกรุณาแจ้งให้สภาเกษตรจังหวัดราชบุรี ทราบ จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชูดำ)

ประธานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร

โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๙๐๖

โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

E-mail : nfc.rbr@nfc.mail.go.th

เรียน

- ๑.สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
- ๒.สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ ๒ จังหวัดราชบุรี
- ๓.สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี
- ๔.สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี
- ๕.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี
- ๖.สำนักงานสหกรณ์จังหวัดราชบุรี
- ๗.สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ราชบุรี
- ๘.โครงการชลประทานราชบุรี
- ๙.สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต๑๐
- ๑๐.สถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
- ๑๑.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี
- ๑๒.สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี
- ๑๓.สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี
- ๑๔.สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรรมราชบุรี
- ๑๕.สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๑๐ จังหวัดราชบุรี
- ๑๖.สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี
- ๑๗.สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗
- ๑๘.สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘
- ๑๙.สำนักงานพลังงานจังหวัดราชบุรี
- ๒๐.สำนักงานจังหวัดราชบุรี
- ๒๑.องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี
- ๒๒.อุตสาหกรรมจังหวัดราชบุรี
- ๒๓.พัฒนาการจังหวัดราชบุรี
- ๒๔.พาณิชย์จังหวัดราชบุรี
- ๒๕.ท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี
- ๒๖.สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจังหวัดราชบุรี
- ๒๗.มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ...สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี โทรศัพท์/โทรสาร...๐ ๓๒๓๒ ๐๗๕๗
ที่...สภจ.ร.บ. ๐๒๐๘/๖๑๔...วันที่...๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๔
เรื่อง...ขอส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙).....

เรียน เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ, หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ๗๗ จังหวัด

ด้วยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนเกษตรกรสาขาอาชีพต่างๆในจังหวัดราชบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อทำหน้าที่พัฒนาเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร และจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ให้แก่หน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการส่งเสริมให้เกษตรกรพื้นที่จังหวัดราชบุรี รวมกลุ่มร่วมศึกษาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของตนเอง และร่วมพิจารณาหาแนวทาง เพื่อการพัฒนาแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป สามารถดาวน์โหลดแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ได้ที่ QR Code ด้านล่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายเมธีสิทธิ์ ลิ้นทินวงศ์)

หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

เอกสารในการจัดทำข้อเสนอแก้ปัญหาด้านการเกษตร
ในการทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี

ฉบับ บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ : สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี โทร. ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ โทรสาร. ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

ที่ : สกจ.รบ. ๐๑๐๔/๒๔ วันที่ : ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง : ขอส่งข้อเสนอเชิงนโยบายของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไข
ปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
(COVID-๑๙)

เรียน ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้จัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ด้านการเกษตรในพื้นที่ พร้อมทั้งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) กับเกษตรกร โดยเฉพาะผู้ปลูกอ้อยโรงงาน จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นสำนักงาน สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีจึงทำเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง “การเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้าน การผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)” เสนอต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๖ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี มติที่ประชุมเห็นชอบต่อข้อเสนอ เชิงนโยบายดังกล่าวฯ พร้อมให้นำเสนอต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๓๓ (๒) ประสานนโยบายและการดำเนินงานระหว่างองค์กร เกษตรกร เกษตรกร สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐ (๖) เสนอนโยบายและแนวทางในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม รวมทั้งราคาผลผลิตทางเกษตรกรรมที่ไม่เป็นธรรมต่อสภา เกษตรกรแห่งชาติ นั้น

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอเชิงนโยบายของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง “การเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ให้ท่านพิจารณาเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

นายสุทิน ขวาคำ

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

นางสาว /พิมพ์
นางสาว /ร่าง
นางสาว /ทวน
นางสาว /ตรวจ

- ๑ -

ข้อเสนอเชิงนโยบายของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
เรื่องการเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิตอ้อยโรงงาน
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

๑. ข้อมูลทั่วไปของการผลิตอ้อยโรงงานในประเทศไทย

ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานจำนวน ๔๗ จังหวัด ดังนี้ นครสวรรค์ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจิตร ตาก แพร่ กาญจนบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี ราชบุรี ชัยนาท สระบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี อุดรธานี นครราชสีมา ขอนแก่น ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู เลย มุกดาหาร บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ สกลนคร หนองคาย ศรีสะเกษ อุบลราชธานี นครพนม บึงกาฬ สระแก้ว ชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ระยอง มีโรงงานน้ำตาล ๕๗ โรง กระจายอยู่ในแทบทุกภูมิภาคของประเทศ มีพื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น ๑๐,๘๖๒,๖๑๐ ไร่ มีผลผลิตรวม ๗๘,๘๑๓,๗๖๒ ตัน โดยแบ่งพื้นที่การปลูกเป็นภูมิภาค ได้ดังนี้ ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูก ๒,๖๖๘,๑๓๖ ไร่ ภาคกลางมีพื้นที่ปลูก ๒,๙๓๙,๓๑๙ ไร่ ภาคตะวันออกมีพื้นที่ปลูก ๔,๕๙๔,๔๔๔ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูก ๖๖๐,๗๑๑ ไร่ (ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์การปลูกอ้อย ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย) โดยคาดการณ์ว่าปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ประเทศไทยจะสามารถผลิตน้ำตาลทรายได้ประมาณ ๗.๕ ล้านตัน แบ่งเป็นการบริโภคภายในประเทศ ๒.๕ ล้านตัน และส่งออกประมาณ ๕ ล้านตัน จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าอ้อยมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากอ้อยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน นอกจากจะผลิตเป็นน้ำตาลทรายที่เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยแล้ว ผลพลอยได้จากการผลิตยังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน กากอ้อยก็ยังนำไปใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า หรือนำไปผลิตเป็นเยื่อกระดาษได้อีกด้วย อ้อยจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอ้อยจำนวนมาก ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงความมั่นคงของประเทศไทย

๒. วิธีศึกษาและการดำเนินงาน

จากการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้จัดเก็บข้อมูล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ พร้อมทั้งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) กับเกษตรกร โดยเฉพาะผู้ปลูกอ้อยโรงงาน จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้นสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงทำเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง “การเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิตอ้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)” ประกอบกับที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลางเมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลพบุรี หมู่ที่ ๖ ตำบลโพธิ์ลาดแก้ว อำเภอดำรง จังหวัดลพบุรี ได้มอบหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีนำข้อเสนอเชิงนโยบายการเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ของสภาเกษตรกรจังหวัดเพชรบุรี มาปรับปรุงเพิ่มเติมให้สอดคล้องเป็นภาพรวมของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยทั่วประเทศ พร้อมนำเสนอสภาเกษตรกรจังหวัดจังหวัดกลุ่มภาคกลาง ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้นำข้อเสนอ

/ ข้อเสนอ...

- ๒ -

เชิงนโยบายดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๖ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบต่อข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าวฯ พร้อมให้นำเสนอต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๓๓ (๒) ประสานนโยบายและการดำเนินงานระหว่างองค์กรเกษตรกร เกษตรกร สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐ (๖) เสนอนโยบายและแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรกรรม รวมทั้งราคาผลผลิตทางเกษตรกรรมที่ไม่เป็นธรรมต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้รวบรวมข้อมูลและรายงานผลการศึกษาค้นคว้าจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๒.๑ รายงานสถานการณ์การปลูกอ้อย ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

๒.๒ รายงานสถานการณ์การปลูกอ้อย ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

๒.๓ มติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เรื่อง โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยตัดอ้อยสดเพื่อลดฝุ่น PM ๒.๕ ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๓/๖๔

๒.๔ ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่..... พ.ศ..... ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

๒.๕ แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖ : อุตสาหกรรมน้ำตาล ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

๒.๖ ข้อมูลจากคณะกรรมการอ้อยระดับท้องถิ่นเขต ๒ จังหวัดราชบุรี

๒.๗ การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓. สถานการณ์การผลิตอ้อยโรงงาน ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

การปลูกอ้อยโรงงาน ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ เปรียบเทียบกับฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓

- พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ๑๐,๘๖๒,๖๑๐ ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๑,๘๖๒,๖๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๗ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูก ๒,๖๖๘,๑๓๖ ไร่ ลดลง ๒๑๐,๕๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๑ ภาคกลางมีพื้นที่ปลูก ๒,๙๓๙,๓๑๙ ลดลง ๒๓๓,๒๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูก ๔,๕๕๔,๔๔๔ ไร่ ลดลง ๖๓๕,๙๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๔ ภาคตะวันออกมีพื้นที่ปลูก ๖๖๐,๗๑๑ ไร่ ลดลง ๑๗,๗๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๒

- ปริมาณผลผลิตอ้อยทั้งหมด ๗๘,๘๑๓,๗๖๒ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๖,๕๕๕,๙๒๘ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓๓ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือมีผลผลิต ๑๗,๕๕๓,๓๒๖ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๓,๐๖๒,๑๕๑ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔ ภาคกลางมีผลผลิต ๑๘,๖๐๒,๑๔๗ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๒,๒๑๖,๐๔๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลผลิต ๓๖,๙๖๙,๖๓๔ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๑,๘๖๐,๙๙๗ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๖ ภาคตะวันออกมีผลผลิต ๕,๖๘๘,๖๕๔ ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๒,๔๑๖,๗๓๘ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕

/ - การปลูก...

- ๓ -

- การปลูกอ้อยในประเทศไทยมีผลผลิตเฉลี่ย ๗.๒๑ ตันต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๑๒ ตันต่อไร่ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือ ๖.๕๘ ตันต่อไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๐.๕๘ ตันต่อไร่ ภาคกลาง ๖.๓๓ ตันต่อไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๐.๑๑ ตันต่อไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๘.๐๕ ตันต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๖๒ ตันต่อไร่ ภาคตะวันออก ๘.๖๑ ตันต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๑.๐๘ ตันต่อไร่

- คุณภาพความหวานของอ้อยเฉลี่ยที่ ๑๒.๙๑ ซี.ซี.เอส. เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๓๓ ซี.ซี.เอส. คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือ ๑๒.๒๘ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๐๒ ซี.ซี.เอส. ภาคกลาง ๑๒.๐๗ ซี.ซี.เอส. เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๔ ซี.ซี.เอส. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๓.๖๖ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๒๑ ซี.ซี.เอส. ภาคตะวันออก ๑๓.๑๘ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๒๔ ซี.ซี.เอส.

- ราคาอ้อยต่อตัน ณ ระดับความหวานที่ ๑๐ ซี.ซี.เอส. ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ราคาตันละ ๙๒๐ บาท ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ ราคาตันละ ๘๓๓.๒๒ บาท ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ราคาตันละ ๖๘๐.๗๗ บาท ปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ราคาตันละ ๖๘๐.๗๗ บาท

สถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนการปลูกอ้อยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากราคาอ้อยมีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ราคาอ้อยและผลตอบแทนจากการผลิตน้ำตาลทรายปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม แต่ก็มีแนวโน้มลดต่ำลงในอนาคตจากภาวะเศรษฐกิจของโลกที่เผชิญอยู่กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ประกอบกับพื้นที่ปลูกอ้อยส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูก แต่ฤดูกาลผลิตนี้หลายพื้นที่ของประเทศไทยเกิดภาวะความแห้งแล้ง โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลางเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน จึงทำให้อ้อยเจริญเติบโตไม่เต็มที่ อย่างไรก็ตามในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นจากฝนที่ตกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้อ้อยมีการเจริญเติบโตดี และในภาพรวมการผลิตของเกษตรกรได้มีการบำรุงดูแลอ้อยและต่ออ้อยอย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้ผลผลิตอ้อยมีคุณภาพและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ที่สูงมากขึ้น

๔. การคาดการณ์สถานการณ์อ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕

เมื่อช่วงต้นปี ๒๕๖๔ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกสูงขึ้นมากที่สุดในรอบ ๒ ปี มีราคาเฉลี่ยที่ ๑๔ เซนต์ต่อปอนด์ และลดลงมาเฉลี่ยที่ ๑๑-๑๒ เซนต์ต่อปอนด์ อย่างไรก็ตามราคาอ้อยและน้ำตาลมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อยจากสภาวะเศรษฐกิจโลกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่อยู่ในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาในการเพาะปลูกอ้อยต่างๆในประเทศไทย เช่น ต้นทุนการผลิต ความยุ่งยากในการเก็บเกี่ยวอ้อยส่งโรงงานฯ การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร สภาพอากาศ และอื่นๆ เป็นต้น คาดว่าจะทำให้ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย แต่จะมีปริมาณผลผลิตไม่ถึง ๑๐๐ ล้านตันที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย

๕. สภาพปัญหาและอุปสรรค

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและประเทศไทย ประกอบกับสถานการณ์การผลิตอ้อยในประเทศ ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการปลูกอ้อยต่างๆ โดยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้รวบรวมประเด็นปัจจัยสำคัญที่เป็นปัญหาของเกษตรกร ดังนี้

/ ๕.๑ ปัญหา...

- ๔ -

๕.๑ ปัญหาต้นทุนการเพาะปลูกอ้อยสูง

เกิดจากราคาปัจจัยการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย สารเคมีหรือสารอินทรีย์ที่ใช้ในการผลิต ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าท่อนพันธุ์อ้อย เป็นต้น รวมไปถึงค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการจ้างแรงงานในการผลิต และค่าเช่าพื้นที่เพาะปลูก ที่มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ ปัญหาขาดแคลนแรงงานการเพาะปลูกอ้อย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้เกษตรกรขาดแคลนแรงงานภาคการผลิต เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้แรงงานจากต่างประเทศ ไม่สามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ รวมถึงแรงงานภาคการเกษตรของไทย จำนวนมากย้ายเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม ทำให้ไม่มีแรงงานคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของภาคการเกษตร

๕.๓ ปัญหาสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ

น้ำเป็นปัจจัยหลักในการเพาะปลูกอ้อย เมื่ออ้อยได้รับน้ำอย่างเพียงพอจะทำให้เจริญเติบโตดี มีผลผลิตสูง แต่พื้นที่เพาะปลูกอ้อยส่วนใหญ่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนในการเติบโต และเกษตรกรมักจะประสบกับปัญหาฝนทิ้งช่วง น้ำท่วมขัง และภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเจริญเติบโตของอ้อย

๕.๔ ปัญหาการเผาอ้อยของเกษตรกร

แม้ว่าภาครัฐและโรงงานน้ำตาลได้มีการรณรงค์ให้เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยตระหนักถึงผลกระทบจากการเก็บเกี่ยวอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน และมีมาตรการต่างๆ ที่จะลดปริมาณการเก็บเกี่ยวอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน ในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ให้เหลือเพียงร้อยละ ๐ - ๕ โดยจะให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ตัดอ้อยสดส่งโรงงานในราคาคันละ ๑๒๐ บาท อย่างไรก็ตามเกษตรกรประสบกับปัญหาขาดแคลนแรงงานการผลิต และการเก็บเกี่ยวอ้อยสดต้องใช้ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ประกอบกับรถตัดอ้อยหรือเครื่องจักรจัดเก็บผลผลิตยังมีมูลค่าสูงมาก รวมถึงโรงงานยังไม่มีการตัดอ้อยให้บริการแก่เกษตรกรได้อย่างเพียงพอ เงินช่วยเหลือเกษตรกรในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดส่งโรงงานในราคาคันละ ๑๒๐ จึงยังไม่เพียงพอ

๕.๕ พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗

พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้บทบาทนิติบางประการไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ จนเป็นเหตุให้มีการร้องเรียนว่า เป็นการอุดหนุนอันขัดต่อข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่ทำให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวเพื่อไม่ให้ขัดต่อพันธกรณีระหว่างประเทศ และเพิ่มเติมให้สามารถนำอ้อยไปใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น เพื่อประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาลทราย ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจของประเทศ

๕.๖ ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ทำให้สภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว เกษตรกรจึงประสบกับปัญหาในการประกอบอาชีพและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครัวเรือน จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น ช่องทางการหารายได้ลดลง มีปัญหาหนี้สิน เป็นต้น

/ บ. ข้อเสนอ...

- ๕ -

๖. ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

จากข้อมูลการผลิตอ้อยโรงงานของประเทศไทย สมาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงได้รวบรวมข้อมูลประเด็นต่างๆ จัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหา แบ่งออกเป็นมาตรการ ๓ ระยะ คือ มาตรการระยะสั้น มาตรการระยะปานกลาง และมาตรการระยะยาว มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑ มาตรการระยะสั้น

๖.๑.๑ เยียวยาเกษตรกร ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

- ประกันราคาอ้อยสดให้เกษตรกรใน ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ณ ระดับความหวานที่ ๑๐ ซี.ซี.เอส. โดยมีราคาขั้นต่ำที่ตันละ ๑,๒๐๐ บาท
- ขดเชยรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกอ้อย โดยให้สนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรทุกครัวเรือน ครัวเรือนละ ๑,๒๐๐ บาทต่อไร่ ครัวเรือนละไม่เกิน ๒๕ ไร่
- ขยายเวลาการชำระหนี้ของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและลดอัตราดอกเบี้ย เป็นระยะเวลา ๓ ปี
- พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกร เป็นระยะเวลา ๑ ปี
- ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้เกษตรกรมีเงินทุนในการยกระดับประสิทธิภาพการผลิต โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรช่วยในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการเพาะปลูกอ้อยอย่างยั่งยืน

๖.๑.๒ ส่งเสริมการตัดอ้อยสดส่งโรงงาน

- สนับสนุนเงินช่วยเหลือในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดเพิ่มเติมให้เกษตรกร จากเดิมที่มีมาตรการช่วยเหลือในราคาตันละ ๑๒๐ บาท ให้เพิ่มเงินช่วยเหลือเกษตรกรในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดส่งโรงงานในราคาตันละ ๒๐๐ บาท

๖.๒ มาตรการระยะกลาง

๖.๒.๑ ส่งเสริมการตัดอ้อยสดส่งโรงงาน , แก้ไขปัญหาด้านทุนการผลิต และการขาดแคลนแรงงาน

- สนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้โรงงานหรือเกษตรกรจัดซื้อรถตัดอ้อย เครื่องสางใบอ้อย หรือเครื่องจักรการเกษตรอื่นๆ ช่วยในการบริหารจัดการการผลิตอ้อยของเกษตรกรให้มีศักยภาพมากขึ้น เพื่อเป็นการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดการใช้แรงงาน และลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร รวมถึงเป็นการลดปริมาณอ้อยไฟไหม้ที่เป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกร
- ส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตอ้อยอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับการผลิตอ้อยของเกษตรกรไทยทั้งเกษตรกรรายใหญ่และเกษตรกรรายย่อย ตั้งแต่กระบวนการเตรียมดิน การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว รวมถึงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว อย่างเหมาะสม

๖.๓ มาตรการระยะยาว

- ๖.๓.๑ ปรับปรุงสายพันธุ์อ้อยที่มีความเหมาะสมกับการปลูกของเกษตรกร
- ส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์อ้อยที่มีลักษณะดี ทนแล้ง ต้านทานโรค ให้ผลผลิตสูง มีคุณภาพดี เหมาะสมกับการเพาะปลูกในพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย ที่มีประสบกับปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ซึ่งส่ง

/ ผลกระทบ...

- ๖ -

ผลกระทบให้สายพันธุ์อ้อยในปัจจุบันไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่ตามสภาพอากาศของประเทศไทย ประกอบ
ปรับปรุงสายพันธุ์อ้อยให้สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการและการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกร

๖.๓.๒ แก้ไขปัญหาราคาอ้อยตกต่ำ

- ใช้ระบบจัดสรรน้ำตาลอย่างเหมาะสม โดยใช้วิธีการอุดหนุนตามข้อตกลงการค้าที่ไม่ขัดต่อ
ข้อตกลงขององค์การการค้าโลก(WTO)

๖.๓.๓ แก้ไข (ร่าง) พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่..... พ.ศ.....

- แก้ไขพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ตาม (ร่าง)พระราชบัญญัติอ้อย
และน้ำตาลทราย ฉบับที่..... พ.ศ..... ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ที่ได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้
พระราชบัญญัติดังกล่าวคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย และส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
ของประเทศไทยในการมีแหล่งพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน

ฉบับ บันทึกข้อความ

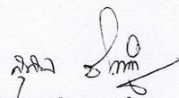
ส่วนราชการ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี โทร. ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗
ที่ สกจ.รณ.๐๑๐๔/๒๕ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๔
เรื่อง ขอสั่ง (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายของสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง เรื่อง การเยียวยาเกษตรกร
และพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

เรียน ประธานผู้ประสานงานสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง

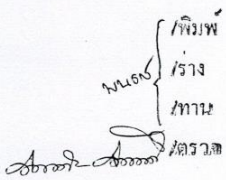
ตามมติที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลพบุรี หมู่ที่ ๖ ตำบลโพตลาดแก้ว อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรี ได้มอบหมายให้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี สภาเกษตรกรจังหวัดเพชรบุรี และสภาเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายเป็นของกลุ่มสภาเกษตรกรจังหวัดภาคกลาง เรื่อง การเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เสนอต่อสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง ซึ่งสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พร้อมจัดทำเป็น (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว เสนอต่อที่ประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี (สามัญ) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๖ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔) เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบต่อข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว และให้นำเสนอสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง นั้น

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอสั่ง (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง การเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิต้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ได้รับมอบหมาย ให้ท่านพิจารณาเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายสุทิน ชญาคำ)

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

๒๕ ส.ค. ๖๔

- ๑ -

(ร่าง)

**ข้อเสนอเชิงนโยบายของสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง
เรื่องการเยียวยาเกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิตอ้อยโรงงาน
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)**

๑. ข้อมูลทั่วไปของการผลิตอ้อยโรงงานในประเทศไทย

ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานจำนวน ๔๗ จังหวัด ดังนี้ นครสวรรค์ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ พิจิตร ตาก แพร่ กาญจนบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี อุทัยธานี ราชบุรี ชัยนาท สระบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี อุดรธานี นครราชสีมา ขอนแก่น ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ หนองบัวลำภู เลย มุกดาหาร บุรีรัมย์ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ สกลนคร หนองคาย ศรีสะเกษ อุบลราชธานี นครพนม บึงกาฬ สระแก้ว ชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ระยอง มีโรงงานน้ำตาล ๕๗ โรง กระจายอยู่ในแทบทุกภูมิภาคของประเทศ มีพื้นที่ปลูกรวมทั้งสิ้น ๑๐,๘๖๒,๖๑๐ ไร่ มีผลผลิตรวม ๗๘,๘๑๓,๗๖๒ ตัน โดยแบ่งพื้นที่การปลูกเป็นภูมิภาค ได้ดังนี้ ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูก ๒,๖๖๘,๑๓๖ ไร่ ภาคกลางมีพื้นที่ปลูก ๒,๙๓๙,๓๑๙ ไร่ ภาคตะวันออกมีพื้นที่ปลูก ๔,๕๙๔,๔๔๔ ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูก ๖๖๐,๗๑๑ ไร่ (ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์การปลูกอ้อย ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อย และน้ำตาลทราย) โดยคาดการณ์ว่าปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ประเทศไทยจะสามารถผลิตน้ำตาลทรายได้ประมาณ ๗.๕ ล้าน ตัน แบ่งเป็นการบริโภคภายในประเทศ ๒.๕ ล้านตัน และส่งออกประมาณ ๕ ล้านตัน จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า อ้อยมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากอ้อยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน นอกจากจะผลิตเป็นน้ำตาลทรายที่เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยแล้ว ผลพลอยได้จากการผลิตยังเป็น วัตถุดิบในการผลิตเอทานอลเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน กากอ้อยก็ยังนำไปใช้ผลิตกระแสไฟฟ้า หรือนำไปผลิตเป็นเยื่อ กระดาษได้อีกด้วย อ้อยจึงเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของภาคการเกษตร และอุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอ้อยจำนวนมาก ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงความมั่นคงของประเทศไทย

๒. วิธีศึกษาและการดำเนินงาน

จากการประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดลพบุรี หมู่ที่ ๖ ตำบลโพธิ์ลาดแก้ว อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ได้มีมติ มอบหมายให้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี สภาเกษตรกรจังหวัดเพชรบุรี และสภาเกษตรกรจังหวัดกาญจนบุรี รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตอ้อยโรงงาน จัดทำเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่องการเยียวยา เกษตรกรและพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการผลิตอ้อยโรงงาน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เสนอต่อการประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง เพื่อพิจารณาเสนอต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ ให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้รวบรวมข้อมูลและรายงานผลการศึกษาข้อมูล จากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๒.๑ รายงานสถานการณ์การปลูกอ้อย ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อย และน้ำตาลทราย

๒.๒ รายงานสถานการณ์การปลูกอ้อย ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อย และน้ำตาลทราย

/ ๒.๓ มติที่ประชุม...

- ๒ -

๒.๓ มติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เรื่อง โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่อ้อยตัดอ้อยสดเพื่อลดฝุ่น PM ๒.๕ ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๓/๖๔

๒.๔ ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่..... พ.ศ..... ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

๒.๕ แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๖: อุตสาหกรรมน้ำตาล ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

๒.๖ ข้อมูลจากคณะกรรมการอ้อยระดับท้องถิ่นเขต ๒ จังหวัดราชบุรี

๒.๗ การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๓. สถานการณ์การผลิตอ้อยโรงงาน ฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

การปลูกอ้อยโรงงาน ฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ เปรียบเทียบกับฤดูกาลผลิต ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓

- พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด ๑๐,๘๖๒,๖๑๐ ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๑,๘๖๒,๖๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๗ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือมีพื้นที่ปลูก ๒,๖๖๘,๑๓๖ ไร่ ลดลง ๒๑๐,๕๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๑ ภาคกลางมีพื้นที่ปลูก ๒,๙๓๙,๓๑๙ ลดลง ๒๓๓,๒๕๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ปลูก ๔,๕๙๔,๔๔๔ ไร่ ลดลง ๖๓๕,๙๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๔ ภาคตะวันออกมีพื้นที่ปลูก ๖๖๐,๗๑๑ ไร่ ลดลง ๑๗,๗๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๒

- ปริมาณผลผลิตอ้อยทั้งหมด ๗๘,๘๑๓,๗๖๒ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๖,๕๕๕,๙๒๘ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือมีผลผลิต ๑๗,๕๕๓,๓๒๖ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๓,๐๖๒,๑๕๑ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔ ภาคกลางมีผลผลิต ๑๘,๖๐๒,๑๔๗ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๒,๒๑๖,๐๔๓ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลผลิต ๓๖,๙๖๙,๖๓๔ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๑,๘๖๐,๙๙๗ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๕ ภาคตะวันออกมีผลผลิต ๕,๖๘๘,๖๕๔ ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๒,๔๑๖,๗๓๘ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕

- การปลูกอ้อยในประเทศไทยมีผลผลิตเฉลี่ย ๗.๒๑ ตันต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๑๒ ตันต่อไร่ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือ ๖.๕๘ ตันต่อไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๐.๕๘ ตันต่อไร่ ภาคกลาง ๖.๓๓ ตันต่อไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๐.๑๑ ตันต่อไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๘.๐๕ ตันต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๖๒ ตันต่อไร่ ภาคตะวันออก ๘.๖๑ ตันต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๑.๐๘ ตันต่อไร่

- คุณภาพความหวานของอ้อยเฉลี่ยที่ ๑๒.๙๑ ซี.ซี.เอส. เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๓๓ ซี.ซี.เอส. คิดเป็นร้อยละ ๑.๘๑ แบ่งเป็นภูมิภาคได้ ดังนี้ ภาคเหนือ ๑๒.๒๘ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๐๒ ซี.ซี.เอส. ภาคกลาง ๑๒.๐๗ ซี.ซี.เอส. เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๔ ซี.ซี.เอส. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๓.๖๖ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๒๑ ซี.ซี.เอส. ภาคตะวันออก ๑๓.๑๘ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๐.๒๔ ซี.ซี.เอส.

- ราคาอ้อยสดตัน ณ ระดับความหวานที่ ๑๐ ซี.ซี.เอส. ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ราคาตันละ ๙๒๐ บาท ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓ ราคาตันละ ๘๓๓.๒๒ บาท ปี ๒๕๖๑/๒๕๖๒ ราคาตันละ ๖๘๐.๗๗ บาท ปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑ ราคาตันละ ๖๘๐.๗๗ บาท

สถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยปรับเปลี่ยนพื้นที่ไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทนการปลูกอ้อยจำนวนมาก เนื่องจากราคาอ้อยมีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔ ราคาอ้อยและผลตอบแทนจากการผลิตน้ำตาลทรายปรับตัวสูงขึ้นจากเดิม แต่ก็มีแนวโน้มลดต่ำลงในอนาคตจากภาวะเศรษฐกิจของโลกที่เผชิญอยู่กับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ประกอบกับพื้นที่ปลูกอ้อย

/ ส่วนใหญ่ของ...

- ๓ -

ส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนในการเพาะปลูก แต่ฤดูกาลผลิตนี้หลายพื้นที่ของประเทศไทยเกิดภาวะความแห้งแล้ง โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลางเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน จึงทำให้อ้อยเจริญเติบโตไม่เต็มที่ อย่างไรก็ตามในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้นจากฝนที่ตกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้อ้อยมีการเจริญเติบโตดี และในภาพรวมการผลิตของเกษตรกรได้มีการบำรุงดูแลอ้อยและตัดอ้อยอย่างถูกต้องเหมาะสม ทำให้ผลผลิตอ้อยมีคุณภาพและมีปริมาณผลผลิตต่อไร่ที่สูงมากขึ้น

๔. การคาดการณ์สถานการณ์อ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕

เมื่อช่วงต้นปี ๒๕๖๔ ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกสูงขึ้นมากที่สุดในรอบ ๒ ปี มีราคาเฉลี่ยที่ ๑๔ เซนต์ต่อปอนด์ และลดลงมาเฉลี่ยที่ ๑๑-๑๒ เซนต์ต่อปอนด์ อย่างไรก็ตามราคาอ้อยและน้ำตาลมีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อยจากสถานะเศรษฐกิจโลกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่อยู่ในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามปัญหาในการเพาะปลูกอ้อยต่างๆในประเทศไทย เช่น ต้นทุนการผลิต ความยุ่งยากในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดส่งโรงงานฯ การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร สภาพอากาศ และอื่นๆ เป็นต้น คาดว่าจะทำให้ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย แต่จะมีปริมาณผลผลิตไม่ถึง ๑๐๐ ล้านตันที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกน้ำตาลทรายของประเทศไทย

๕. สภาพปัญหาและอุปสรรค

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและประเทศไทย ประกอบกับสถานการณ์การผลิตอ้อยในประเทศ ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการปลูกอ้อยต่างๆ โดยสภาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลางได้รวบรวมประเด็นปัจจัยสำคัญที่เป็นปัญหาของเกษตรกรดังนี้

๕.๑ ปัญหาต้นทุนการเพาะปลูกอ้อยสูง

เกิดจากราคาปัจจัยการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น เช่น ปุ๋ย สารเคมีหรือสารอินทรีย์ที่ใช้ในการผลิต คำน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าท่อนพันธุ์อ้อย เป็นต้น รวมไปถึงค่าใช้จ่ายของเกษตรกรในการจ้างแรงงานในการผลิต และค่าเช่าพื้นที่เพาะปลูก ที่มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ ปัญหาขาดแคลนแรงงานการเพาะปลูกอ้อย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด ๒๐๑๙ ทำให้เกษตรกรขาดแคลนแรงงานภาคการผลิต เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้แรงงานจากต่างประเทศ ไม่สามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ รวมถึงแรงงานชาวไทยจำนวนมากย้ายเข้าสู่การผลิตภาคอุตสาหกรรม ทำให้ไม่มีแรงงานคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของภาคการเกษตร

๕.๓ ปัญหาสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ

น้ำเป็นปัจจัยหลักในการเพาะปลูกอ้อย เมื่ออ้อยได้รับน้ำอย่างเพียงพอจะทำให้เจริญเติบโตมีผลผลิตสูง แต่พื้นที่เพาะปลูกอ้อยส่วนใหญ่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนในการเติบโต และเกษตรกรมักจะประสบกับปัญหาฝนทิ้งช่วง น้ำท่วมขัง และภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของอ้อย

/ ๕.๔ ปัญหาการ...

- ๔ -

๕.๔ ปัญหาการเผาอ้อยของเกษตรกร

แม้ว่าภาครัฐและโรงงานน้ำตาลได้มีการรณรงค์ให้เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยตระหนักถึงผลกระทบจากการเก็บเกี่ยวอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน และมีมาตรการต่างๆ ที่จะลดปริมาณการเก็บเกี่ยวอ้อยไฟไหม้เข้าโรงงาน ในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ให้เหลือเพียงร้อยละ ๐ - ๕ โดยจะให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ตัดอ้อยสดส่งโรงงานในราคาค้นละ ๑๒๐ บาท อย่างไรก็ตามเกษตรกรประสบกับปัญหาขาดแคลนแรงงานการผลิต และการเก็บเกี่ยวอ้อยสดต้องใช้ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ประกอบกับรถตัดอ้อยหรือเครื่องจักรจัดเก็บผลผลิตยังมีมูลค่าสูงมาก รวมถึงโรงงานยังไม่มีรถตัดอ้อยให้บริการแก่เกษตรกรได้อย่างเพียงพอ เงินช่วยเหลือเกษตรกรในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดส่งโรงงานในราคาค้นละ ๑๒๐ จึงยังไม่เพียงพอ

๕.๕ พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๖๗

พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ จนเป็นเหตุให้มีการร้องเรียนว่า เป็นการอุดหนุนอันขัดต่อข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก ตลอดจนบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่ทำให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวเพื่อไม่ให้ขัดต่อพันธกรณีระหว่างประเทศ และเพิ่มเติมให้สามารถนำอ้อยไปใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น เพื่อประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาลทราย ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจของประเทศ

๕.๖ ปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ (COVID-๑๙)

ปัญหาการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ (COVID-๑๙) ที่ทำให้สภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว เกษตรกรจึงประสบกับปัญหาในการประกอบอาชีพและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของครัวเรือน จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบให้เกษตรกรมีรายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น ช่องทางการหารายได้ลดลง มีปัญหาด้านหนี้สิน เป็นต้น

๖. ข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหา

จากข้อมูลการผลิตอ้อยโรงงานของประเทศไทย สมาเกษตรกรจังหวัดกลุ่มภาคกลาง จึงได้รวบรวมข้อมูลประเด็นต่างๆ จัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหา แบ่งออกเป็นมาตรการ ๓ ระยะ คือ มาตรการระยะสั้น มาตรการระยะปานกลาง และมาตรการระยะยาว มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑ มาตรการระยะสั้น

๖.๑.๑ เยียวยาเกษตรกร ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ (COVID-๑๙)

- ประกันราคาอ้อยสดให้เกษตรกรใน ปี ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ณ ระดับความหวานที่ ๑๐ ซี.ซี.เอส. โดยมีราคาขั้นต่ำที่ค้นละ ๑,๒๐๐ บาท

- ขดเขยรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกอ้อย โดยให้สนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรทุกครัวเรือน ครัวเรือนละ ๑,๒๐๐ บาทต่อไร่ ครัวเรือนละไม่เกิน ๒๕ ไร่

- ขยายเวลาการชำระหนี้ของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยและลดอัตราดอกเบี้ย เป็นระยะเวลา ๓ ปี

- พักชำระเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกร เป็นระยะเวลา ๑ ปี

- ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ให้เกษตรกรมีเงินทุนในการยกระดับประสิทธิภาพการผลิต โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมกรมการเกษตรช่วยในการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการเพาะปลูกอ้อยอย่างยั่งยืน

/ ๖.๑.๒ ส่งเสริมการ...

- ๕ -

๖.๑.๒ ส่งเสริมการตัดอ้อยสดส่งโรงงาน

- สนับสนุนเงินช่วยเหลือในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดเพิ่มเติมให้เกษตรกร จากเดิมที่มีมาตรการช่วยเหลือในราคาค้นละ ๑๒๐ บาท ให้เพิ่มเงินช่วยเหลือเกษตรกรในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดส่งโรงงานในราคาค้นละ ๒๐๐ บาท

๖.๒ มาตรการระยะกลาง

๖.๒.๑ ส่งเสริมการตัดอ้อยสดส่งโรงงาน , แก้ไขปัญหาด้านทุนการผลิต และการขาดแคลนแรงงาน

- สนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้โรงงานหรือเกษตรกรจัดซื้อรถตัดอ้อย เครื่องสางใบอ้อย หรือเครื่องจักรการเกษตรอื่นๆ ช่วยในการบริหารจัดการการผลิตอ้อยของเกษตรกรให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดการใช้แรงงาน และลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร รวมถึงเป็นการลดปริมาณอ้อยไหม้ที่เป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกร

- ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตอ้อยอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับการผลิตอ้อยของเกษตรกรไทยทั้งเกษตรกรรายใหญ่และเกษตรกรรายย่อย ตั้งแต่กระบวนการเตรียมดิน การเพาะปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว รวมถึงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว อย่างเหมาะสม

๖.๓ มาตรการระยะยาว

๖.๓.๑ ปรับปรุงสายพันธุ์อ้อยที่มีความเหมาะสมกับการปลูกของเกษตรกร

- ส่งเสริมการปรับปรุงพันธุ์อ้อยที่มีลักษณะดี ทนแล้ง ต้านทานโรค ให้ผลผลิตสูง มีคุณภาพดี เหมาะสมกับการเพาะปลูกในพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย ที่มีกบฏกับปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสายพันธุ์อ้อยในปัจจุบันไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่ตามสภาพอากาศของประเทศไทย ประกอบปรับปรุงสายพันธุ์อ้อยให้สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกร

๖.๓.๒ แก้ไขปัญหาราคาอ้อยตกต่ำ

- ใช้ระบบจัดสรรน้ำตาลอย่างเหมาะสม โดยใช้วิธีการอุดหนุนตามข้อตกลงการค้าที่ไม่ขัดต่อข้อตกลงขององค์การการค้าโลก(WTO)

๖.๓.๓ แก้ไข (ร่าง) พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่..... พ.ศ.....

- แก้ไขพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ตาม (ร่าง)พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่..... พ.ศ..... ของสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ที่ได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย และส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในการมีแหล่งพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน

ฉบับ

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/๔

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคในถั่วฝักยาวตำบลดอนทราย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคในถั่วฝักยาวตำบลดอนทราย
อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

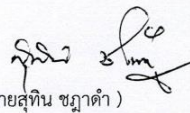
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินงานโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยมีพื้นที่เป้าหมายคือตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการพัฒนาและแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในตำบล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายต่างๆ โดยผลจากการประชุมคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชนตำบลดอนทราย จึงทราบว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวตำบลดอนทรายกำลังประสบกับปัญหาโรคระบาดในถั่วฝักยาว สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตของเกษตรกรเป็นอย่างมาก ซึ่งเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้ลงพื้นที่ไปสำรวจและรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคในถั่วฝักยาวตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวตำบลดอนทรายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชูดำ)

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร

โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๔๐๖

โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

E-mail : nfc.rbr@nfc.or.th

- ๑ -

ข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคในถั่วฝักยาว ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลทั่วไปถั่วฝักยาว

ถั่วฝักยาว เป็นพืชผักที่มีความสำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย มีการบริโภคทั้งที่เป็นผักสด และประกอบอาหาร มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศจีนและอินเดีย จัดเป็นพืชผักในตระกูลถั่วที่มีเกษตรกรปลูกมากที่สุด เนื่องจากปลูกง่าย เจริญเติบโตเร็ว อายุสั้น และตลาดมีความต้องการสูง ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกถั่วฝักยาว ประมาณและเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๑๕,๗๑๖ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๕๗,๙๙๙ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๘๖๓ กิโลกรัมต่อไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี และจังหวัดปทุมธานี มากตามลำดับ อย่างไรก็ตามการปลูกถั่วฝักยาวของเกษตรกรยังพบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาราคาสินค้าที่ไม่มีเสถียรภาพ ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชที่มีผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตและปริมาณผลผลิตของถั่วฝักยาว นำไปสู่การที่เกษตรกรต้องใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดปริมาณมาก ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคเนื่องจากการตกค้างของสารเคมีในการผลิต แต่ด้วยกระแสสุขภาพของผู้บริโภคและเกษตรกรผู้ปลูก ประกอบกับการสำรวจสารพิษตกค้างของตลาดกลางค้าขายผลผลิต เกษตรกรจึงปรับตัวโดยการผลิตอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้ผลผลิตมีความปลอดภัยตรงกับความต้องการของตลาด

การปลูกถั่วฝักยาวในจังหวัดราชบุรี จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกถั่วฝักยาวมากมากที่สุดในประเทศไทยในรองจากจังหวัดเพชรบุรี โดยในปี ๒๕๖๓ จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวจำนวน ๑,๗๑๓ ครัวเรือน พื้นที่ปลูกและเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๖,๐๔๑ ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม ๘,๒๐๑ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๐๖๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีแหล่งเพาะปลูกในทุกอำเภอของจังหวัดราชบุรี(มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด อำเภอปากท่อ อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอสวนผึ้ง มากตามลำดับ) การปลูกถั่วฝักยาวของเกษตรกรจังหวัดราชบุรีจะมีลักษณะการปลูกที่แตกต่างกันตามแต่สภาพของพื้นที่ เช่น บางพื้นที่ปลูกแบบร่องสวนให้น้ำทางเรือ บางพื้นที่ปลูกแบบยกร่องและใช้พลาสติคคลุมดินให้น้ำโดยใช้สปริงเกอร์หรือระบบน้ำหยด บางพื้นที่ปลูกถั่วฝักยาวเป็นพืชหลักเพียงอย่างเดียวตลอดปี บางพื้นที่ปลูกถั่วฝักยาวร่วมกับไม้เลื้อยจำพวกอื่นเช่นแตงกวา บางพื้นที่ปลูกถั่วฝักยาวเพื่อการปลูกพืชอื่นในฤดู เช่น การปลูกกะหล่ำดอกในช่วงฤดูหนาว เป็นต้น โดยผลผลิตของถั่วฝักยาวจะออกสู่ตลาดตลอดทั้งปี ซึ่งเกษตรกรจะเก็บเกี่ยวมาผลผลิตมาจำหน่ายในตลาดกลางค้าส่งผักผลไม้จังหวัดราชบุรี(ตลาดศรีเมือง) มีราคาเฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๒๔ บาทต่อกิโลกรัม

สถานการณ์การปลูกถั่วฝักยาว ปี ๒๕๖๓ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๒ ของจังหวัดราชบุรี

- มีพื้นที่เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวทั้งหมด ๑๖,๐๔๑ ไร่ ลดลงจากปีที่แล้ว ๑,๔๑๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๔
- มีปริมาณผลผลิต ๘,๒๐๑ ตัน ลดลงจากปีที่แล้ว ๑,๕๐๗ ตัน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๘
- มีผลผลิตต่อไร่ ๑,๐๖๐ กิโลกรัม ลดลงจากปีที่แล้ว ๔๕ กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๖
- ราคาผลผลิตเฉลี่ย ๒๔ บาทต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ๑.๒ บาทต่อกิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๗

/ สถานการณ์...

- ๒ -

สถานการณ์ดังกล่าวเกิดจาก ในปี ๒๕๖๓ เกษตรกรจังหวัดราชบุรีปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นๆ โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอดำเนินสะดวกที่เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาปลูกมะพร้าว น้ำหอมจำนวนมาก และในหลายพื้นที่ประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ และสภาพแวดล้อมที่แปรปรวน ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของถั่วฝักยาว ทำให้มีพื้นที่ปลูกและผลผลิตถั่วฝักยาวลดลง แต่ส่งผลให้ราคาถั่วฝักยาวขยับตัวสูงขึ้น เกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวจึงมีรายได้จากการผลิตถั่วฝักยาวมากขึ้น อย่างไรก็ตามการปลูกถั่วฝักยาวยังพบปัญหาการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืช ทำให้เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันกำจัดเพิ่มขึ้น

การปลูกถั่วฝักยาวในตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

จากข้อมูลปี ๒๕๖๓ ตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวจำนวน ๕๐ ครัวเรือน ส่วนใหญ่แล้วอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๔ และหมู่ที่ ๕ มีพื้นที่ปลูกและเก็บเกี่ยวถั่วฝักยาวจำนวน ๑๗๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๒๙๓ ตัน ผลผลิตเฉลี่ย ๑,๙๔๐ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานของตำบล เกษตรกรจึงมีความจำเป็นต้องปลูกพืชใช้น้ำน้อยโดยเฉพาะพืชผัก การปลูกถั่วฝักยาวเป็นพืชที่ปลูกง่าย ตลาดมีความต้องการสูง โดยเกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตให้กับพ่อค้าคนกลางในพื้นที่ หรือนำผลผลิตจำหน่ายด้วยตนเองที่ตลาดศรีเมือง

สภาพปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวในตำบลดอนทราย

ถั่วฝักยาวเป็นพืชที่มีปัญหาโรคและแมลงเข้าทำลายสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตตลอดฤดูกาลเพาะปลูก แต่เกษตรกรตำบลดอนทรายส่วนใหญ่แล้วรู้จักวิธีป้องกันกำจัดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม อย่างไรก็ตามเมื่อปลายปี ๒๕๖๓ พบการระบาดของโรคถั่วฝักยาวที่เกษตรกรไม่คุ้นเคย มีลักษณะอาการคล้ายโรคใบด่าง โดยใบของถั่วฝักยาวจะมีอาการด่างลายสีเขียวสลับเหลืองขึ้นที่ใบอย่างสม่ำเสมอทั่วทั้งใบ ซึ่งจะเป็นทุกระยะการเจริญเติบโตของถั่วฝักยาว แต่ส่วนใหญ่จะในต้นถั่วฝักยาวที่มีอายุประมาณ ๓๐ วันขึ้นไป เมื่อแสดงอาการมากขึ้นต้นจะเหี่ยว ใบเหลืองทั้งใบแล้วหลุดออกจากต้น ในที่สุดต้นก็จะตายโดยไม่ให้ผลผลิต ซึ่งเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวได้รับปัญหาความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอเพื่อการแก้ปัญหา

มาตรการระยะสั้น/เร่งด่วน

- ปรับเปลี่ยนพืชเพื่อตัดวงจรของโรค

การปรับเปลี่ยนจากการปลูกถั่วฝักยาวไปปลูกพืชชนิดอื่น เพื่อตัดวงจรการระบาดของโรคในถั่วฝักยาวในแปลงของตนเอง และเป็นการเลี่ยงไม่ให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายจากการปลูกถั่วฝักยาวในพื้นที่การระบาด โดยการปรับเปลี่ยนพืชที่ปลูกนอกจากเป็นการทำลายอาหารและที่อยู่อาศัยของโรคและแมลงศัตรูพืชที่ระบาดให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ยังเป็นการกำจัดวัชพืช และปรับปรุงบำรุงดินจากการปลูกพืชเดิมซ้ำกันเป็นเวลานาน ซึ่งพืชเดิมชนิดนั้นได้ใช้สารอาหารของดินไปจนหมด หากไม่มีการปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนสารอาหารที่ถูกดึงออกไปก็จะไม่ได้สร้างขึ้นใหม่จนในที่สุดพื้นที่ดินบริเวณนั้นก็เสื่อมสภาพ การปรับเปลี่ยนจากการปลูกถั่วฝักยาวไปปลูกพืชชนิดอื่นจึงเป็นประโยชน์และเป็นเรื่องที่เกษตรกรควรเร่งดำเนินการทันที

/ - สสำรวจ...

- ๓ -

- **สำรวจวิเคราะห์การแพร่ระบาดของโรคที่พบ**

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่สำรวจแปลงของเกษตรกรในตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ ที่พบการแพร่ระบาด ร่วมกับเกษตรกรผู้นำในพื้นที่ เพื่อสำรวจ วิเคราะห์ โรคและสาเหตุของการเกิดโรค พร้อมกับแนะนำแนวทางการป้องกันกำจัดที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แก่เกษตรกรในตำบลเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคต่อไป

มาตรการระยะปานกลาง/ยาว

- **การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาว**

การขึ้นทะเบียนเกษตรกร จะทำให้ทุกภาคส่วนมีข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตร กำหนดนโยบาย การจัดการด้านการผลิตการตลาด การส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมาย และเกษตรกรจะได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิขอรับการสนับสนุน ช่วยเหลือ หรือรับบริการต่างๆ จากภาครัฐ เช่น กรณีการขอรับการช่วยเหลือเมื่อประสบภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวตำบลดอนทราย อำเภอปากท่อ ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรจำนวนมาก หน่วยงานภาครัฐจึงควรใช้โอกาสนี้ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ต่อไป

- **การผลิตถั่วฝักยาวตามมาตรฐาน GAP**

การผลิตถั่วฝักยาวตามมาตรฐาน GAP หมายถึง แนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุนและขบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นการบริโภคถั่วฝักยาวให้กับผู้บริโภค จากภาพลักษณ์การผลิตถั่วฝักยาวที่ใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกระยะการปลูก ให้มีความปลอดภัยตรงกับกระแสความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบัน

ด่วนที่สุด

ผู้ฉบับ

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/๒๓

สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี
๒๙/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดสถานที่ชั่วคราว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอของสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดสถานที่ชั่วคราว จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ระลอกใหม่ที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างอย่างรวดเร็ว รวมถึงในจังหวัดราชบุรีที่ถูกจัดให้อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด ซึ่งพบการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผลจากการค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกพบผู้ประกอบการค้าและแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี (ตลาดศรีเมือง) มากกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนผู้ได้รับการตรวจและยังพบผู้ป่วยยืนยันที่มีประวัติเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคเพิ่มขึ้น จึงมีคำสั่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๒๙๑๑/๒๕๖๔ เรื่อง ปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ให้ปิดตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี (ตลาดศรีเมือง) และอาคารพาณิชย์ภายในตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (หลังเวลา ๒๔.๐๐ น.) ถึงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ (เวลา ๒๔.๐๐ น.) ยกเว้นการใช้อาคารเพื่อการอยู่อาศัยและการให้บริการขนส่งโดยสารสาธารณะ ส่งผลให้เกษตรกร ผู้ประกอบการ พนักงาน ลูกจ้าง ที่ประกอบกิจการในตลาดฯ ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก นั้น

ในการนี้ สภาเกษตรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอของสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดสถานที่ชั่วคราว (สิ่งที่ส่งมาด้วย) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรและผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชูคำดำ)

ประธานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร

โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๕๐๖

โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

E-mail : nfc.rbr@nfc.or.th

พิมพ์ /ร่าง
ตาม

๒๗ ก.ค. ๖๔

- ๑ -

สิ่งที่ส่งมาด้วย

ข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดสถานที่ชั่วคราว

สภาพปัญหา

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ระลอกใหม่ ที่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างอย่างรวดเร็ว รวมถึงในจังหวัดราชบุรีที่ถูกจัดให้อยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด ซึ่งพบการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในกลุ่มการแพร่ระบาดในครอบครัว ชุมชน โรงงาน ตลาด และการเดินทางจากพื้นที่เสี่ยง ส่งผลให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ ผู้ป่วยสะสม และผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น ตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี (ตลาดศรีเมือง) จึงได้ร่วมกับโรงพยาบาลราชบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๕ จังหวัดราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อตรวจค้นหาผู้ป่วยเชิงรุกในตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี (ตลาดศรีเมือง) โดยพบผู้ประกอบการค้าและแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี (ตลาดศรีเมือง) มากกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนผู้ได้รับการตรวจและยังพบผู้ป่วยยืนยันที่มีประวัติเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคเพิ่มขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดราชบุรี จึงมีคำสั่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๒๙๑๑/๒๕๖๔ เรื่อง ปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ให้ปิดตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี (ตลาดศรีเมือง) และอาคารพาณิชย์ภายในตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดราชบุรี ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ (หลังจากเวลา ๒๔.๐๐ น.) ถึงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ (เวลา ๒๔.๐๐ น.) ยกเว้นการใช้อาคารเพื่อการอยู่อาศัย และการให้บริการขนส่งโดยสารสาธารณะ นั้น

ตามมาตรการดังกล่าวข้างต้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเกษตรกรผู้ปลูกพืชผัก พืชไร่ ผลไม้ ซึ่งไม่สามารถจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรได้ ทำให้เกิดภาวะปัญหาการขาดทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นองค์กรตัวแทนของเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่กำหนดให้มีสภาเกษตรกรแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นองค์กรตัวแทนของเกษตรกรในการสะท้อนปัญหา เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและพัฒนาการเกษตร(มาตรา ๑๑) และการกำหนดให้มีสภาเกษตรกรจังหวัดขึ้น(มาตรา ๓๑) โดยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจึง ได้จัดทำ “ข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดสถานที่ชั่วคราว” เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

๑. จากคำสั่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๒๙๑๑/๒๕๖๔ เรื่อง ปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว นั้น จังหวัดต้องกำหนดแนวทางมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ โดยเร่งด่วนที่สุด อาทิเช่น จัดหาสถานที่จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นสถานที่เดียว และมีศักยภาพรองรับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรกับผู้ซื้อ เพื่อลดความสับสนเนื่องจากตลาดกลางสินค้าเกษตรมีความแตกต่างจากตลาดสดทั่วไป

๒. จังหวัดต้องกำหนดแนวทางการบริหารสถานที่อย่างชัดเจน อาทิเช่น บุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย

/๓. จังหวัด...

- ๒ -

๓. จังหวัดต้องกำหนดมาตรการทางสาธารณสุขในสถานที่ ที่จังหวัดจัดเป็นสถานที่จำหน่าย
ผลผลิตทางการเกษตรและมาตรการรองรับหากมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)
ในสถานที่ ที่จังหวัดจัดเป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตร

๔. จังหวัดต้องกำหนดมาตรการการเยียวยาช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบในกรณีที่
ไม่มีผู้ซื้อ ไปซื้อผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่จังหวัดจัดหาให้

๕. จังหวัดต้องจัดเตรียมมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบในระยะยาวหากการ
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ภายในจังหวัดยืดเยื้อไม่สามารถควบคุมได้

๖. จังหวัดต้องประชาสัมพันธ์มาตรการต่างๆ ที่กำหนด ให้เกษตรกรและผู้ซื้อทราบ
โดยเร่งด่วน

2

คู่มือ

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/ว๑๗

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่เกษตรกรรม ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

เรียน นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี เขต ๔ ,
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี , นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนครชุมน์

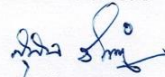
สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่เกษตรกรรม ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการประชุมจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี) เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลปากแรต อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี โดยนางรัชฎา เล่าสุวรรณ ผู้แทนเกษตรกรตำบลนครชุมน์ ได้แจ้งปัญหาด้านแหล่งน้ำภาคการเกษตรในพื้นที่หมู่ที่ ๒ และ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนครชุมน์ ที่ประสบกับปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่การเกษตรช่วงฤดูน้ำหลากของทุกปี(เดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน) ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรได้ลงพื้นที่ไปสำรวจร่วมกับผู้นำชุมชนและได้รวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่เกษตรกรรม ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรตำบลนครชุมน์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชุมดำ)

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๔๐๖
โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗
E-mail : nfc.rbr@nfc.or.th

นจร { /พิมพ์
/ร่าง
/ทาน
/ตรวจ

- ๑ -

ข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

เรื่อง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมซ้ำพื้นที่เกษตรกรรม ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

สภาพปัญหา

ตำบลนครชุมน์อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอบ้านโป่ง ประกอบไปด้วย ๙ หมู่บ้าน มีเนื้อที่ทั้งหมดรวม ๘,๘๖๒ ไร่ เป็นพื้นที่ราบลุ่มมีดินที่ตื้นเหมาะสำหรับการเกษตร ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ทำให้มีแหล่งน้ำใช้ทำเกษตรกรรมได้ตลอดทั้ง ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีเกษตรกรจำนวน ๑,๗๕๖ ครัวเรือน พื้นที่เกษตรกรรม ๕,๖๓๙.๗๕ ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลนิยมทำนาข้าวเป็นอาชีพหลัก

สภาพพื้นที่ของตำบลนครชุมน์เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ จึงเป็นแหล่งรองรับการระบายน้ำส่วนเกินจากพื้นที่ตำบลอื่นๆ พื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมากของตำบลนครชุมน์จึงประสบกับปัญหาน้ำท่วมซ้ำในช่วงฤดูน้ำหลากของทุกปี(เดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน) มีสาเหตุจากคลองระบายน้ำบางส่วนของตำบลนครชุมน์ โดยเฉพาะคูคลองในพื้นที่หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๑๒ ของตำบล มีสภาพตื้นเขินและมีวัชพืชขึ้นมาก เนื่องจากคลองในพื้นที่หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๑๒ เป็นคลองที่พบปัญหาน้ำเสียจากการเลี้ยงปศุสัตว์ในตำบลและตำบลใกล้เคียง ไหลมารวมกัน ซึ่งน้ำเสียจากการเลี้ยงปศุสัตว์มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืชเป็นอย่างมาก ทำให้คลองซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการขุดลอกไปแล้วนั้น เกิดการตื้นเขินภายในระยะเวลาไม่นาน

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำ “ข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมซ้ำพื้นที่เกษตรกรรม ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมซ้ำในพื้นที่หมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๑๒ ของตำบลนครชุมน์ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมให้เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ลงพื้นที่ร่วมกับนางรัชฎา เล่งสุววรรณ ผู้แทนเกษตรกรตำบลนครชุมน์ และเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสำรวจและหารือเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตรตำบลนครชุมน์ โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการจัดทำ “ข้อเสนอของสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เรื่อง การพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมซ้ำพื้นที่เกษตรกรรม ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี” ในรูปแบบของมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ๒ ระยะ คือ ๑.มาตรการระยะสั้น/เร่งด่วน และ ๒.มาตรการระยะปานกลาง/ยาว มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรการระยะสั้น/เร่งด่วน

- ขุดลอกคูคลอง

ขุดลอกคูคลอง จำนวน ๒ สาย ได้แก่ ๑.คลองสายนครชุมน์-คลองตาต (ตั้งแต่หมู่ที่ ๒ , หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนครชุมน์ อำเภอบ้านโป่ง จนถึงหมู่ที่ ๖ ตำบลคลองตาต อำเภอโพธาราม) ระยะทาง ๓ กิโลเมตร บริเวณพิกัด “ละติจูด ๑๓.๗๔๖๒๘๘ , ลองจิจูด ๙๙.๘๖๙๓๓๓” และ ๒.คลองสายนครชุมน์-บ้านเลือก (ตั้งแต่หมู่ที่ ๒ , หมู่ที่ ๑๒ จนถึงหมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านเลือก อำเภอโพธาราม) ระยะทาง ๒ กิโลเมตร บริเวณพิกัด “ละติจูด

/ ๑๓.๗๔...

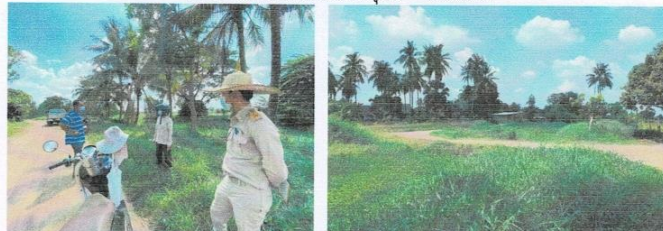
- ๒ -

๑๓.๗๔๔๑๑๗ , ลองจีจุด ๙๙.๘๗๒๘๕๒” โดยคลองทั้ง ๒ สาย ปัจจุบันอยู่ในสภาพต้นเขิน มีวัชพืชขึ้นมากเต็มลำคลอง เกษตรกรไม่สามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี จะเกิดปัญหาระบายน้ำไม่ทัน ทำให้น้ำท่วมขังสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่เกษตรกรรมเป็นบริเวณกว้างมากกว่า ๓๐๐ ไร่ เกษตรกรได้รับผลกระทบมากกว่า ๓๐ ครัวเรือน

สายที่ ๑ : คลองสายนครชุมน์ - คลองตากคต

สายที่ ๒ : คลองสายนครชุมน์ - บ้านเลือก

/ มาตราการ...

- ๓ -

มาตรการระยะปานกลาง/ยาว

- สำรวจและแก้ไขปัญหาการถมดินหรือวางแนวท่อที่กีดขวางทางระบายน้ำ

สำรวจและแก้ไขปัญหาการถมดินหรือวางแนวท่อที่กีดขวางทางระบายน้ำเดิม ที่เกิดจากปรับปรุงพัฒนาที่ดินทำกินของเจ้าของที่ดินซึ่งได้ดำเนินการถมดินให้มีความสูงมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง หรือถมดินเพื่อทำทางข้ามเข้าที่อยู่อาศัยหรือที่ดินภาคการเกษตรของตนเอง อย่างไรก็ตามเจ้าของที่ดินบางส่วนอาจขาดความรู้ ความเข้าใจ และมีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงได้ดำเนินการที่ก่อให้เกิดการกีดขวางเส้นทางระบายน้ำ จึงส่งผลให้คลองไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบายน้ำไม่ทันและก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมขังต่อไป

ภาพตัวอย่าง

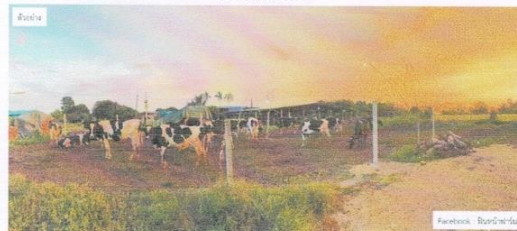

แหล่งที่มา : “ <https://th.decorxpro.com/vodosnabzhenie/truby/v-kanavu-pod-zaezdom-na-uchastok/> ”

- ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์จัดทำมาตรฐานฟาร์ม

ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ โดยเฉพาะเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง และอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมจำนวนมาก ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์มปศุสัตว์(GAP) เพื่อให้ฟาร์มเลี้ยงโคนมของเกษตรกร มีมาตรฐานการผลิต การเลี้ยงโคนมที่มีคุณภาพ คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เป็นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการเลี้ยงปศุสัตว์ที่นำมาซึ่งปัญหาวัชพืชในคลอง และการทำมาตรฐานฟาร์มปศุสัตว์ยังส่งผลให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตน้ำนมดิบที่มีคุณภาพสูงให้กับสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ซึ่งสหกรณ์โคนมหนองโพ จะรับซื้อน้ำนมดิบในราคาสูงขึ้นสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฟาร์มฯ และยังทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากราคาน้ำนมดิบที่มีคุณภาพมากขึ้นตามลำดับ

ภาพตัวอย่าง

แหล่งที่มา : Facebook “ ฟินหน้าฟาร์ม ”

คู่มือ

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/๖๖

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตรในพื้นที่ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี , นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบึง

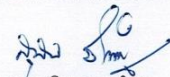
สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตรในพื้นที่
ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการประชุมจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี) เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยนายวิเชียร สว่างพื้น ผู้แทนเกษตรกรตำบลบ้านบึง ได้แจ้งปัญหาของเกษตรกรตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา ที่ประสบกับปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำภาคการเกษตรในฤดูแล้ง และต้นทุนการผลิตสูงจากค่าใช้จ่ายของน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับใช้ในระบบน้ำภาคการเกษตร โดยสำนักงานสภาเกษตรกรได้ลงพื้นที่ไปสำรวจร่วมกับผู้นำชุมชนและได้รวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตรในพื้นที่ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรตำบลบ้านบึงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชูดำ)

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๔๐๖
โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗
E-mail : nfc.rbr@nfc.or.th

นสอ { /พิมพ์
/ร่าง
/ทาน
/ตรวจ

- ๑ -

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตร ในพื้นที่ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

สภาพปัญหา

ตำบลบ้านบึงเป็นหนึ่งใน ๓ ตำบลของอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอบ้านคาและทางทิศตะวันตกของจังหวัดราชบุรี มีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๒๓๕ เมตร ประกอบด้วย ๑๓ หมู่บ้าน มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๔๕,๖๒๕ ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีเกษตรกรจำนวน ๑,๗๕๖ ครัวเรือน พื้นที่เกษตรกรรม ๕,๖๓๙.๗๕ ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ของตำบลนิยมปลูกสับปะรด เนื่องจากมีดิน สภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศเหมาะสมแก่การเพาะปลูกสับปะรด ประกอบกับมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดอยู่ในอำเภอบ้านคา

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลบ้านบึงเป็นพื้นที่ราบสูง มีภูเขาป่าไม้ตามแนวเขตของตำบลซึ่งเป็นต้นน้ำสำคัญให้กับลำห้วยต่างๆในพื้นที่ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้น้ำจากลำห้วยธรรมชาติเป็นหลักในกิจกรรมภาคการเกษตร อย่างไรก็ตามจากสภาพพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ราบสูง น้ำในลำห้วยจะไหลมาและหมดไปอย่างรวดเร็ว เกษตรกรจึงสามารถใช้น้ำจากลำห้วยได้ในฤดูน้ำหลากเท่านั้น และยังพบว่าลำห้วยธรรมชาติบางแห่งของตำบลอยู่ในสภาพต้นเขนมียวพิษขึ้นมาก รวมถึงยังพบปัญหาด้านทุนการผลิตของเกษตรกรสูงจากการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากพื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่ของตำบลบ้านบึงอยู่ห่างจากเขตที่มีไฟฟ้าสำหรับการเกษตร

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำ “ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตร ในพื้นที่ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี” เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรตำบลบ้านบึงเกี่ยวกับด้านแหล่งน้ำภาคการเกษตร

ข้อเสนอเพื่อการแก้ปัญหา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ลงพื้นที่ร่วมกับนายวิเชียร สว่างพื้น ผู้แทนเกษตรกรตำบลบ้านบึง และเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสำรวจและหารือเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตรของตำบลบ้านบึง โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการจัดทำ “ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตร ในพื้นที่ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี” ในรูปแบบของมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ๒ ระยะ คือ ๑.มาตรการระยะสั้น/เร่งด่วน และ ๒.มาตรการระยะปานกลาง/ยาว มีรายละเอียด ดังนี้

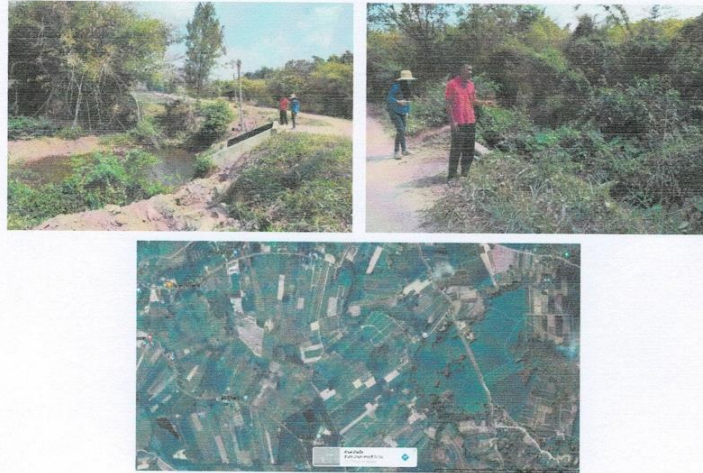
มาตรการระยะสั้น/เร่งด่วน

- ขุดลอกลำห้วยพุบอน

ขุดลอกลำห้วยพุบอน ซึ่งเป็นลำห้วยธรรมชาติอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ บริเวณพิกัด “ละติจูด ๑๓.๓๗๕๒๑๖ , ลองจิจูด ๙๙.๔๘๕๕๑๗” โดยขุดลอกลำห้วยฯ ตั้งแต่บ้านนายสอนพรหม เขียมฤทธิ์ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบ้านบึง ถึงบ้านนายบรรจง จันทร์ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านบึง รวมระยะทางประมาณ ๒ กิโลเมตร หากดำเนินการแล้วเสร็จ จะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการใช้แหล่งน้ำในลำห้วยฯ ประมาณ ๕๐ ครัวเรือน พื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่

/ รูปภาพ...

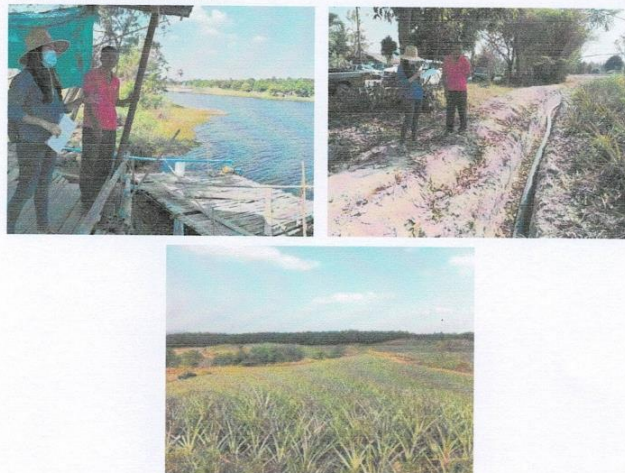
- ๒ -

มาตรการระยะปานกลาง/ยาว

- สนับสนุนระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

สนับสนุนระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ให้กับเกษตรกรตำบลบ้านบึง เพื่อใช้สูบน้ำจากลำห้วย สระ/อ่างกักเก็บน้ำ หรือการส่งน้ำระบบท่อ เป็นต้น เพื่อเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรกรรม และทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงเพื่อเป็นตัวอย่างในการลดต้นทุนการผลิต สร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีด้านการเกษตร เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรตำบลบ้านบึงต่อไป

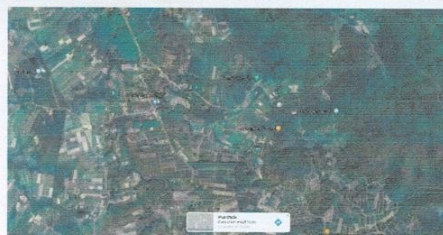

/ สร้างอ่าง...

- ๓ -

- สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหุบสัดได

สร้างอ่างเก็บน้ำห้วยหุบสัดได ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี บนพื้นที่ขนาดประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ บริเวณพิกัด “ละติจูด ๑๓.๓๖๕๔๐๙ , ลองจิจูด ๙๙.๕๐๕๕๔๐” ในเขตอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ครอบคลุมพื้นที่หมู่ที่ ๑, ๒, ๕, ๗, ๙, ๑๑, ๑๔ ของตำบลบ้านบึง ซึ่งพื้นที่บริเวณดังกล่าวมีลักษณะเป็นหุบเขาในพื้นที่สูง มีลำห้วยหุบสัดไดไหลผ่าน และมีสันเขาเป็นแนวยาวตลอด เหมาะแก่การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ หากดำเนินการแล้วเสร็จ จะมีพื้นที่เกษตรกรรมได้รับประโยชน์มากกว่า ๑๐,๐๐๐ ไร่

คู่มือ

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/๕

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
๒๙๒/๒๗ หมู่ที่ ๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
รพ ๗๐๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช “มะพร้าว น้ำหอมราชบุรี”

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรราชบุรี

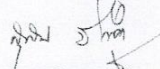
สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช “มะพร้าว น้ำหอมราชบุรี” จำนวน ๑ ชุด

ตามที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรีลงพื้นที่จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี (อำเภอวัดเพลง) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอวัดเพลง ในที่ประชุมผู้แทนเครือข่ายสภาเกษตรกรอำเภอวัดเพลงได้ แจ้งในที่ประชุมว่าจังหวัดราชบุรีมีการปลูกมะพร้าวมากเป็นอันดับต้นของประเทศไทย แต่ช่วงนี้กำลังจะเข้าสู่ฤดูร้อน ซึ่งเป็นฤดูที่โรคและแมลงศัตรูพืชในมะพร้าวระบาด เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมรับมือการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชในมะพร้าวระยะยาว ทางสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงลงพื้นที่สำรวจและรวบรวมข้อมูลนำมาจัดทำข้อเสนอเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช “มะพร้าว น้ำหอมราชบุรี” เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว น้ำหอมในจังหวัดราชบุรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชญาตา)

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

E-mail : nfc.rbr@nfc.mail.go.th

ข้อเสนอโรคมะเร็งศัตรูพืช “มะพร้าวน้ำหอมจังหวัดราชบุรี”

การปลูกมะพร้าวในราชบุรี

จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอมมากที่สุดในประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่ปลูกรวมกัน 84,642.50 ไร่ เนื่องจากดินมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ทำให้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมได้คุณภาพดี เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ประกอบกับความต้องการของตลาดต่างประเทศมีปริมาณสูงขึ้น ผู้ส่งออกต้องการผลผลิตจำนวนมากขึ้น มีผู้รับซื้อ โรงงานแปรรูปตั้งใหม่มากขึ้น มีผลทำให้ราคาสูงขึ้น จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้นในช่วง ๒ - ๓ ปี

มะพร้าวน้ำหอมเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดราชบุรี โดยเฉพาะมะพร้าวน้ำหอมในเขตจังหวัดราชบุรี ที่ได้รับความนิยมจากผู้ประกอบการจีนที่นำเข้าผลไม้ไทย เพราะติดใจด้านรสชาติและคุณภาพของมะพร้าวไทยในเขตนี้ ด้วยชื่อเสียงด้านรสชาติและคุณภาพแบบ GI หรือ Geographical Indication ที่หมายถึง “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์” ได้รับการขึ้นทะเบียนรับรอง GI เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง พ.ศ.2546 ไว้เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2558 ให้มะพร้าวน้ำหอมในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรี พันธุ์เตี้ย สีเขียว หรือที่เรียกว่าหมูสีเขียว มีเปลือกสีเขียวสด ก้านจับตรงกลางผลป่องกลม รูปทรงสม่ำเสมอ เนื้อหนาสองชั้น น้ำมะพร้าวมีความหวานอยู่ที่ 7-10 องศาบริกซ์ และมีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย แต่เกษตรกรต้องประสบปัญหาภัยแล้งและแมลงศัตรูพืช โดยเฉพาะแมลงตำหนาดัง โรสี้ขามะพร้าว

สถานการณ์มะพร้าวในปัจจุบัน

มะพร้าวน้ำหอม เป็นสินค้าที่ตลาดมีการขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะตลาดในประเทศจีน จึงเป็นสินค้าที่คนจีนนิยมบริโภค และตลาดใหญ่ๆ อีกแห่งที่ตามมาคือ ตลาดในสหรัฐอเมริกา ถือเป็นตลาดใหญ่ไม่แพ้กัน เพราะผู้ที่ชื่นชอบดื่มน้ำมะพร้าวเล็งเห็นถึงคุณค่าทางโภชนาการที่จะได้รับ จึงนิยมบริโภคมากขึ้น ณ เวลานี้ มะพร้าวจึงเป็นที่ต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการทำสวนมะพร้าวในหลายๆ พื้นที่ของประเทศไทย เกษตรกรได้มีการปรับตัวมากขึ้น เพื่อให้ผลผลิตอย่างมะพร้าวที่ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศมีคุณภาพ เกษตรกรบางรายมีการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาปรับใช้มากขึ้น จึงช่วยให้การทำสวนมะพร้าวในยุคนี้มีความสะดวกสบายมากขึ้น และได้ผลผลิตที่ตรงตามความต้องการของตลาดอีกด้วย

นอกจากนี้เกษตรกรก็ยังประสบกับปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชคือแมลงตำหนาดและหนอนหัวดำ โดยเฉพาะหนอนหัวดำเป็นแมลงศัตรูมะพร้าวต่างถิ่นที่ระบาดเข้ามาในไทย สร้างความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรไทยจำนวนมาก ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำทำลายจะมีใบแห้ง และมีสีน้ำตาล ผลผลิตลดลง หากการทำลายรุนแรงอาจทำให้ต้นมะพร้าวตายได้ ซึ่งกรมวิชาการเกษตร ได้เผยแพร่แนวทางการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำ มะพร้าวออกอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรจะต้องใช้สารเคมีในสัดส่วนและปริมาณที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำอย่างเคร่งครัด ส่วนวิถีธรรมชาติที่ได้ผลอีกวิธีหนึ่งโดยการใช้แตนเบียนบราคอนควบคุมหนอนหัวดำ หากสามารถปล่อยแตนเบียนตัวเต็มวัย ยิ่งปล่อยได้มากก็จะทำให้เห็นผลเร็วขึ้น โดยจากผลการปฏิบัติที่ผ่านมากรมวิชาการเกษตรพบว่าวิธีที่ดีที่สุดต้องใช้ทั้งวิถีธรรมชาติและสารเคมีผสมผสานกัน เพราะสารเคมีเป็นวิธีที่ช่วยยับยั้งการระบาดของหนอนหัวดำได้ แต่วิธีการใช้แตนเบียนควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าว จะเป็นการป้องกันที่ผลยั่งยืน ซึ่งการกำจัด

/ศัตรูมะพร้าว...

ศัตรูมะพร้าวไม่ใช่ปัญหาของสวนใดสวนหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในชุมชน เพราะหากยังมีสวนใดที่มีปัญหานี้อยู่ ก็ยังสามารถแพร่ระบาดไปยังสวนใกล้เคียงต่อไปไม่จบสิ้น ยังมีปัญหาภาวะภัยแล้งและแมลงศัตรูมะพร้าวระบาด และเกษตรกรเองยังขาดการดูแลรักษาที่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการผลิตมะพร้าวน้ำหอม

ดังนั้น เพื่อรักษาชื่อเสียงของประเทศไทย ให้มะพร้าวน้ำหอมยังคงความสด ความหอม และความหวาน มีคุณภาพที่ดีก่อนถึงมือผู้บริโภคนั้นจะต้องเริ่มจากการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ตั้งแต่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การคัดเลือกพันธุ์ ที่ต้องใช้พันธุ์ที่มีคุณภาพดี เชื่อถือได้ และไม่ปลูกปะปนกับพันธุ์อื่น การใช้ปุ๋ย การป้องกันศัตรูพืช การเก็บเกี่ยว โดยเฉพาะอายุการเก็บเกี่ยวต้องมีความเหมาะสมการขนย้าย และการเก็บรักษาก็ต้องทำอย่างระมัดระวัง ตลอดจนถึงการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจป้องกันศัตรูพืชฯ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ผู้ผลิตควรให้ความใส่ใจ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพ ให้มะพร้าวน้ำหอมของไทย หอมไกลไปทั่วโลก

สภาพปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาโรคแมลงศัตรูพืช นอกจากหนอนหัวดำ แมลงดำหนาม และด้วง ปัจจุบันยังพบการระบาดของโรสี้ขามะพร้าว ซึ่งระบาดและสร้างความเสียหายแก่มะพร้าว เห็นได้ชัดในช่วงประมาณ 1-2 ปีที่ผ่านมา โรสี้ชนิดนี้จะเข้าทำลายภายใต้กลีบขั้วผล ตั้งแต่ระยะผลขนาดเล็กเมื่อแกะขั้วผลออก จะเห็นด้านในขั้วเป็นผลสีน้ำตาล หากนำไปส่องดูภายใต้กล้องจุลทรรศน์ จะเห็นโรสี้ขาตัวเล็กๆจำนวนมาก สำหรับบริเวณผลภายนอกจะพบเห็นแผลเล็กๆ โดยลักษณะของแผลจะมีลักษณะเป็นแผลที่ส่วนปลายจะมีลักษณะค้อยเรียวแหลม เมื่อผลมีขนาดโตขึ้นจะเห็นแผลได้ชัดเจนขึ้น แผลจะมีลักษณะเป็นแผลสีน้ำตาลแข็ง แต่หากพบแผลที่ผลมีลักษณะตัดเป็นเส้นตรงในแนวนอน จะเป็นลักษณะอาการที่เกิดจากการเข้าทำลายของไรขาว ซึ่งบางครั้งพบลักษณะอาการทั้งที่เกิดจากโรสี้ขาและไรขาวอยู่ภายในผลเดียวกัน

โรสี้ขามะพร้าวเป็นศัตรูพืชที่มีขนาดเล็กมาก รูปร่างลักษณะคล้ายหนอนสีขาวใส ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าต้องมอง ผ่านกล้องที่มีกำลังขยายสูงเท่านั้น ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยเป็นศัตรูพืช เพศเมียวางไข่ได้ประมาณ 30-50 ฟอง จากรายละเอียด - ตัวเต็มวัย ใช้ระยะเวลาประมาณ 7-8 วัน ทั้งนี้ โรสี้ขามะพร้าวจะเริ่มเข้าทำลายผลมะพร้าวตั้งแต่ผลมีขนาดเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3 เซนติเมตรจนถึง 25 เซนติเมตร โดยโรจะอาศัยดูดกินอยู่ใต้กลีบเลี้ยงของผลมะพร้าว ผลมะพร้าวที่ถูกโรสี้ขาทำลายจะชะงักการเจริญเติบโต หลุดร่วงและผลผลิตเสียหายได้ถึง 70% จึงต้องเร่งสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรชาว สวนมะพร้าวเฝ้าระวังเนื่องจากสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อทั้งคุณภาพและผลผลิตมะพร้าว

/ข้อเสนอ...

ข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหา

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสวนมะพร้าว ให้เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวตระหนักและให้ความสำคัญในการบริหารจัดการสวนมะพร้าวและการป้องกันการระบาดของกำจัดศัตรูมะพร้าว

มาตรการ

(1) ระยะสั้น

1.1 สร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วม

-หน่วยงานที่รับผิดชอบ อาทิเช่น สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ฯลฯ เข้าลงพื้นที่สำรวจแล้วจัดโครงการอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการสวนมะพร้าวและการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าวเพื่อป้องกันการระบาดของและมอบหน้าที่ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ติดตามสถานการณ์ และเตือนการระบาดของศัตรูมะพร้าว

1.2 การประชาสัมพันธ์

-ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่อง การบริหารจัดการสวนมะพร้าวเพราะการบริหารจัดการสวนมะพร้าวไม่ใช่ปัญหาของสวนใดสวนหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในชุมชน เพราะหากยังมีสวนใดที่มีปัญหานี้อยู่ก็ยังสามารถแพร่ระบาดไปยังสวนใกล้เคียงได้ และหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งหากพบให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที

(2) ระยะยาว

- แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการการบริหารจัดการสวนมะพร้าวและการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าว แบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ระดับจังหวัดราชบุรี โดยเน้นการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ชุมชน และท้องถิ่น ประกอบด้วยมาตรการทางวิชาการ มาตรการการปกครอง และมาตรการทางกฎหมาย และสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ

- ประชาสัมพันธ์ องค์กร สร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการสวนมะพร้าวและการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าว

ฉบับ

ที่ สกจ.รบ ๐๑๐๔/ว๑๒

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
๒๙/๒๗ ม.๑๐ ต.ดอนตะโก อ.เมือง
จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี , นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองพันจันทร์
, ผู้อำนวยการโรงงาน บริษัท สยามคราฟท์อุตสาหกรรม จำกัด (โรงงานบ้านโป่ง)

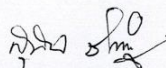
สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด
ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการประชุมจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดราชบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (อำเภอหนองพันจันทร์ จังหวัดราชบุรี) เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยนายสัญลักษณ์ สุขสีขาว ผู้แทนเกษตรกรตำบลหนองพันจันทร์ ได้แจ้งปัญหาการใช้น้ำจากลำห้วยสาขาของห้วยมะหาดของตำบลหนองพันจันทร์ ซึ่งไม่มีน้ำเพื่อการเกษตรใช้ในฤดูแล้ง และเมื่อเกิดฤดูน้ำหลากจะทำให้เกิดน้ำท่วมสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งสำนักงานสภาเกษตรกรได้ลงพื้นที่ไปสำรวจร่วมกับผู้นำชุมชนและได้รวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี จึงขอส่งข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรตำบลหนองพันจันทร์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน ชูดำ)

ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร

โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗ , ๐๘๑-๘๘๐๔๙๐๖

โทรสาร ๐๓๒-๓๒๐๗๕๗

E-mail : nfc.rbr@nfc.or.th

นสอ
/พิมพ์
/ร่าง
/ทวน
/ตรวจ

- ๑ -

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

หลักการและเหตุผล

อ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่สร้างขึ้นในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี ๒๕๓๐ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี มีขนาดกลางความจุ ๔.๓๐ ล้านลูกบาศก์เมตร มีลำห้วยสาขาและระบบส่งน้ำอีกจำนวนมาก กระจายครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๓ ตำบลของอำเภอบ้านคา คือ ตำบลบ้านคา ตำบลบ้านบึง และตำบลหนองพันจันทร์ ซึ่งสามารถช่วยเหลือการอุปโภค-บริโภคของประชาชน และพื้นที่การเพาะปลูกของเกษตรกรได้ประมาณ ๖,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ ไร่

ตำบลหนองพันจันทร์ เป็นพื้นที่ตั้งของอ่างเก็บน้ำห้วยมะหาด เป็นพื้นที่ได้รับประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำห้วยมะหาดมากที่สุด โดยสามารถใช้น้ำได้จากระบบท่อส่งน้ำ จำนวน ๒ ระบบ ได้แก่ ระบบ Pumping (ระบบส่งน้ำด้วยเครื่องสูบน้ำ) และระบบ Gravity (ระบบส่งน้ำแบบโดยแรงโน้มถ่วงของโลก) และใช้น้ำจากลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด รวมถึงสระกักเก็บน้ำ หรือฝายต่างๆในลำห้วยฯ ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรของตำบลอย่างทั่วถึง จึงทำให้ตำบลหนองพันจันทร์มีพื้นที่เกษตรกรรมจำนวนมาก อย่างไรก็ตามการใช้น้ำจากลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด ยังพบปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะการไม่มีน้ำเพื่อการเกษตรใช้ในฤดูแล้ง เนื่องจากพื้นที่ตำบลหนองพันจันทร์เป็นพื้นที่ราบสูง น้ำในลำห้วยจะไหลมาอย่างรวดเร็วและหมดไป เกษตรกรจึงใช้น้ำในฤดูแล้งน้ำหลากเท่านั้น เนื่องจากไม่มีฝายกักเก็บน้ำเพื่อให้เกษตรกรใช้ในฤดูแล้งอย่างเพียงพอ ประกอบกับฝายที่มีอยู่ก็เกิดความชำรุดเสียหาย ยังไม่ได้รับการซ่อมแซมจำนวนมาก

สภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำ “ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี” เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรตำบลหนองพันจันทร์เกี่ยวกับด้านน้ำภาคการเกษตร

ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ลงพื้นที่ร่วมกับผู้แทนเกษตรกรตำบลหนองพันจันทร์ กำหนดตำบลหนองพันจันทร์ ผู้ช่วยกำหนดตำบลหนองพันจันทร์ เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสำรวจและหารือเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำภาคการเกษตรตำบลหนองพันจันทร์ โดยสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการจัดทำ “ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี” มีรายละเอียดประกอบไปด้วยข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหา จำนวน ๒ เรื่อง คือ ๑.การก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำ และ ๒.การพัฒนาแหล่งน้ำ และปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งกักเก็บน้ำ ที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพ มีรายละเอียดดังนี้

/ การก่อสร้าง...

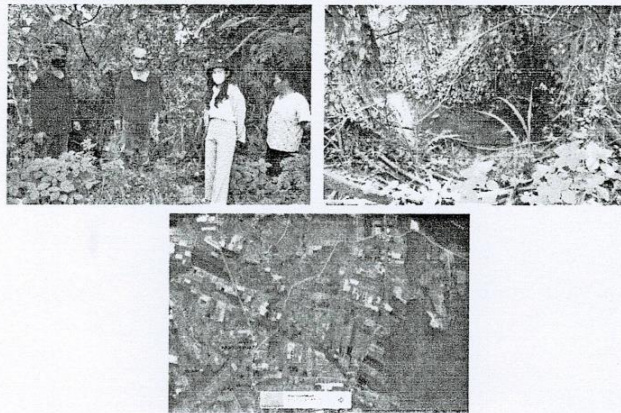
- ๒ -

๑. การก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำ

ผู้นำชุมชน เกษตรกร และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้สำรวจวิเคราะห์ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำขนาดเล็กในลำห้วยสาขาของห้วยมะหาด จำนวน ๒ แห่ง มีรายละเอียด ดังนี้

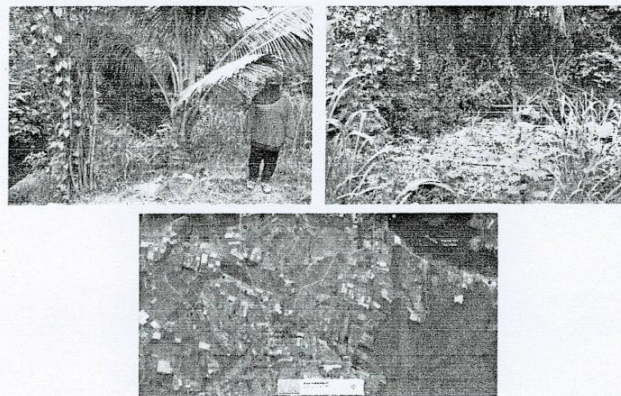
๑.๑ สร้างฝายกักเก็บน้ำในลำห้วยมะหาด บริเวณที่ดินทำกินของนางอำพร สุขสีขาว

สร้างฝายกักเก็บน้ำขนาดเล็กความกว้างประมาณ ๓ - ๔ เมตร ในลำห้วยมะหาด บริเวณที่ดินทำกินของนางอำพร สุขสีขาว พิกัด “ละติจูด ๑๓.๔๔๔๗๗๙ , ลองจิจูด ๙๙.๔๔๕๙๔๓” ซึ่งอยู่ระหว่างหมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๕ ตำบลหนองพันจันทร์ หากดำเนินการแล้วเสร็จ จะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ประมาณ ๕ ครัวเรือน พื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๑๒๐ ไร่

๒.๒ สร้างฝายกักเก็บน้ำในลำห้วยมะหาด บริเวณที่ดินทำกินของนางมณเฑียร รูปสม

สร้างฝายกักเก็บน้ำขนาดเล็กความกว้างประมาณ ๘ - ๑๐ เมตร ในลำห้วยมะหาด บริเวณที่ดินทำกินของนางมณเฑียร รูปสม พิกัด “ละติจูด ๑๓.๔๔๓๕๕๔ , ลองจิจูด ๙๙.๔๔๕๙๔๘” ซึ่งอยู่ระหว่างหมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๕ ตำบลหนองพันจันทร์ หากดำเนินการแล้วเสร็จจะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ประมาณ ๕ ครัวเรือน พื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๑๐๐ ไร่

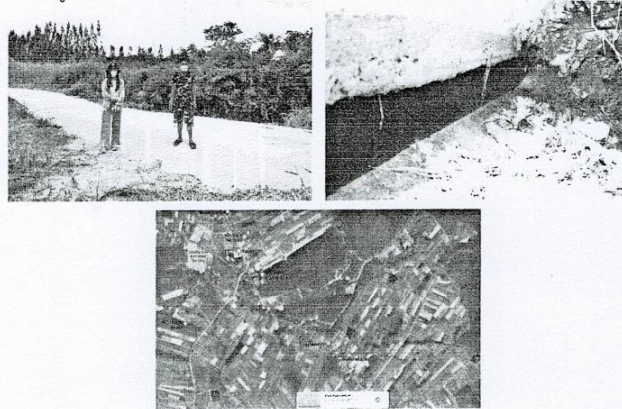
/ ๒. การพัฒนาแหล่งน้ำ...

- ๓ -

๒. การพัฒนาแหล่งน้ำ และปรับปรุงซ่อมแซมแหล่งกักเก็บน้ำ ที่มีอยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพ ผู้นำชุมชน เกษตรกร และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาเกษตรจังหวัดราชบุรี ได้สำรวจแหล่งน้ำของตำบลหนองพันจันทร์ที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพจำนวน ๓ เรื่อง คือ ๒.๑ การซ่อมแซมทางข้ามลำห้วยมะหาด ๒.๒ การขุดลอกสระกักเก็บน้ำ และ ๒.๓ การปรับปรุงซ่อมแซมฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ การซ่อมแซมทางข้ามลำห้วยมะหาด

ซ่อมแซมทางข้ามลำห้วยมะหาด บริเวณสระบ้านวล หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองพันจันทร์ บริเวณพิกัด “ละติจูด ๑๓.๔๑๕๗๒๐ ลองจิจูด ๙๙.๔๖๔๖๔๖” ซึ่งมีความชำรุดเสียหาย คาดว่าจะอยู่ในสภาพใช้งานได้ภายในระยะเวลาไม่นาน หากเกิดความเสียหายจะทำให้เกษตรกรไม่สามารถใช้เส้นทางในการคมนาคม มีอุปสรรคต่อการเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมอย่างมาก

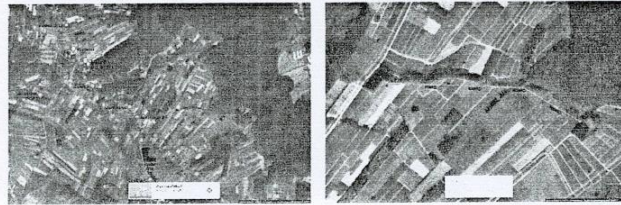
๒.๒ การขุดลอกสระกักเก็บน้ำ

ขุดลอกสระบ้านวล หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองพันจันทร์ และเส้นทางระบายน้ำซึ่งเชื่อมไปยังลำห้วยมะหาด บริเวณ พิกัด “ละติจูด ๑๓.๔๑๕๙๓๑ ลองจิจูด ๙๙.๔๖๕๑๒๓” โดยสระบ้านวล มีขนาดประมาณ ๓ ไร่ เป็นสระกักเก็บน้ำสาธารณะที่เกษตรกรหลายครัวเรือนใช้น้ำสำหรับการเกษตร และมีเส้นทางระบายน้ำเชื่อมไปถึงลำห้วยมะหาด ระยะทางประมาณ ๗๐๐ เมตร ซึ่งปัจจุบันสระบ้านวลและเส้นทางระบายน้ำอยู่ในสภาพตื้นเขิน มีวัชพืชขึ้นมาก เกษตรกรไม่สามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อเกิดฤดูน้ำหลากจะทำให้เกิดน้ำท่วมสร้างความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตรในพื้นที่

/ รูปภาพ..

- ๔ -

๒.๓ การปรับปรุงซ่อมแซมฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ปรับปรุงซ่อมแซมฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ บริเวณระหว่างเขาตาเวียน-เขาตาเพิ่ม บริเวณ พิกัด “ละติจูด ๑๓.๔๑๕๖๗๘ ลองจิจูด ๙๙.๔๖๙๗๑๕” ซึ่งสำนักงานพัฒนาที่ดินราชบุรี ได้ร่วมกับประชาชนและเกษตรกรตำบลหนองพันจันทร์ สร้างฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวนหลายจุด เป็นระยะๆ ในคลองห้วยมะหาด ทำให้เกษตรกรตำบลหนองพันจันทร์ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวอย่างมาก อย่างไรก็ตามยังมีฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ๑ แห่ง อยู่ในสภาพปรักปรำ มีความชำรุดเสียหาย เนื่องจากไม่สามารถรองรับความแรงของกระแสน้ำในลำห้วยมะหาดได้ จึงทำให้ฝายชำรุดอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้งาน